

Rabbimiz, rahmet etmeyi kendi üzerine yazmıştır.

En'am Suresi 54

ALLAH'IN RAHMETİ

EMRE DORMAN

Eser Adı: Ayetler ve Dualar ile Allah'ın Rahmeti

Yazar: Emre Dorman

İletişim: emredorman@yahoo.com

www.emredorman.com

emredorman

Kapak Tasarım: Dođukan Topuz

Sayfa Tasarım: Cansu Poroy

ISBN: 978-605-06164-2-2

1-5. Baskı (Destek Yayınevi)

6-7. Baskı: Nisan 2022

Baskı ve Cilt: Eriha Basım Yayın Matbaa

Kitap ve Telif Ajansı Ltd. Şti.

Alemdar Mah. Ticarethane Sk. No:11/21 Fatih-İstanbul

Matbaa Sertifika No: 50502

Genel Dağıtım

İstanbul Yayınevi

Cağaloğlu Yokuşu Evren Han No:17 Kat:1 Daire:33

SİRKECİ – İSTANBUL

Tel: (0212) 522 22 26 - 0533 630 84 34

www.istanbulyayinevi.net

bilgi@istanbulyayinevi.net

Fuar ve imza günü duyuruları için bizi takip edin.

Ablam Ebru Dormanà

Emre Dorman, Acıbadem Üniversitesi'nde öğretim üyesidir. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslâm Bilimleri Kelâm Bilim Dalı'nda hazırladığı **Tanrı'nın Varlığının Kanıtlanmasında Kullanılan Modern Deliller: İnsancı İlke Örneği** başlıklı tezi ile yüksek lisans, **Deizm ve Eleştirisi: Tarihsel ve Teolojik Bir Yaklaşım** başlıklı tezi ile de doktora çalışmasını tamamladı. Felsefe ve Din Bilimleri alanında doçent oldu.

Emre Dorman, Acıbadem Üniversitesi'nde **Felsefeye Giriş ve İslâm Felsefesi**, Bahçeşehir Üniversitesi'nde ise **İslâm Felsefesi ve Din Felsefesi** dersleri vermekte, ilâhiyat, felsefe ve din-bilim ilişkisi alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir.

Yayımlanmış Eserleri

- İnsanlar Uyurlar Ölünce Uyanırlar (2011)
- Modern Bilim: “Tanrı Var” (2011)
- Kur'an-ı Kerim'deki Temel Emirler ve Yasaklar (2011)
- People Are Asleep They Wake Up When They Die (2012)
- Duanız Olmasa Ne Öneminiz Var? (2013)
- Dini Konularda Kendini Kandırmanın 40 Yolu (2014)
- Din Neden Gereklidir? (2015)
- Allah'a Öğretilen Din (2016)
- Allah'ın Parmak İzi (2016)
- Kendini Kınayan Nefis (2017)
- İslam Ne Değildir (2018)
- Allah'ın Rahmeti (2019)
- Teolojik ve Felsefi Açından Din Bilim İlişkisi (2019)
- Teolojik ve Felsefi Açından Din Ahlak İlişkisi (2019)
- 101 Soruda Kur'an (2021)

İÇİNDEKİLER

DÜŞÜN VE UNUTMA!.....	9
DÜŞÜN VE HATIRLA!	15
ALLAH'IN RAHMETİNE ŞAHİT OLACAĞIMIZ İSİMLERİ.....	27
El-Afuv	31
El-Bedi	34
El-Ber	37
El-Ekrem	39
El-Gaffar.....	43
El-Gafur.....	45
El-Halik.....	58
El-Hâdi.....	50
El-Hafi.....	54
El-Hafiz	56
El-Halim.....	69

El-Hasib	63
El-Kadir.....	66
El-Kâfi	70
El-Karib.....	73
El-Kerim.....	77
El-Latif	81
El-Mecid.....	85
El-Mevla.....	87
El-Mucib.....	90
El-Mukit	94
El-Musavvir	97
El-Muheymîn.....	101
El-Mümin.....	104
El-Müstean	107
En-Nasir	110
Er-Rab	114
Er-Rahim	120
Er-Rahman	124
Er-Râkib.....	129
Er-Rauf.....	133
Er-Rezzak	136

Eş-Şekur	141
Et-Tevvab.....	145
El-Vehhab	148
El-Vedud.....	151
DUA	157

DÜŞÜN VE UNUTMA!

Çareli de olsan çaresiz de rahmet etmeyi kendine farz kılan Allah'ın rahmetine sığın. Allah öyle benzersiz ve tarifsiz bir rahmet sahibidir ki rahmet etmeyi kendine ilke edinmiş, Kuranda “*Rabbimiz, rahmet etmeyi kendi üzerine yazmıştır.*” demiştir.¹

Allah'ın Rahman, Rahim isimleri ile başlar, âlemlere rahmet olarak göndermiş olduğu benzersiz vahyinin sureleri.

Bir düşün! Allah neden başka herhangi bir şeyi örneğin azap etmeyi ya da ceza vermeyi değil de rahmet etmeyi kendine farz kılmıştır?

Ya da neden Kuran sureleri Allah'ın rahmet isimleri ile başlamıştır?

Herhangi bir insan, Allah'ın sahip olduğu kudretin milyonda birine sahip olsa bir düşün ne yapardı diğer insanlar?

Ya Allah, hak ettiğimiz cezaları hemen verseydi bize? Bir kez olsun düşün, nasıl olurdu halimiz diye.²

---

1. Enam Suresi 54

2. Nitekim eğer Allah insanları zulümleri nedeniyle hemen cezalandıracak olsaydı, yeryüzünde bir tek canlı bırakmazdı; fakat onları belirli bir süreye kadar ertelemektedir. Ama vadeleri dolduğu vakit, akıbetlerini ne bir an geciktirebilirler ne de çabuklaştırabilirler. (Nahl Suresi 61)

Allah, biz O'nun rahmetini hak edecek şeyler yaptığımız için değil rahmet etmeyi sevdiği ve kendine ilke edindiği için bize rahmeti ve merhameti ile muamele etmektedir.

Dertlerin kalkınca şaha, rahmet dile; sitem etme Allah'a. Allah kullarına zulmetmez. Zira kuldur zulmeden hem kendine hem de başka kullara.³

Bazen de kulluk sınavı verir insan, başına geleni hak etmese de Rabbine daha da yaklaşınsın diye.⁴

Ey Rabbimiz! Bize gelip çatan her musibetin (kötülük ve sıkıntının) ellerimizin kazandığı yüzünden olduğunu ve eşsiz rahmetin sebebiyle bunların birçoğunu affettiğini biliyoruz.⁵

Yine senin iznin olmadıkça hiçbir kötülük ve sıkıntının başımıza gelmeyeceğini ve sana dayanıp güvenene bizzat senin rehberlik edeceğini de biliyoruz.⁶

İyilik ve güzellikten bize her ne gelirse bu gelenin senden olduğunu, kötülük ve çirkinlikten yana bize

---

3. Şüphesiz Allah, (insanlara) hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar. (Yunus Suresi 44)

4. Hiç kuşkusuz, biz sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele (Bakara Suresi 155). Her can (nefis) ölümü tadacaktır; şu da var ki, biz sizi seçip ayırmak için hayır ve şer ile sınava tabi tutuyoruz. Ve sonunda hepimiz bize döneceksiniz. (Enbiya Suresi 35)

5. Size gelip çatan her musibet (kötülük ve sıkıntı) ellerinizin kazandığı yüzündendir. Allah birçoklarını da affediyor. (Şûra Suresi 30)

6. Allah'ın izni olmadıkça, insanın başına hiçbir musibet (kötülük ve sıkıntı) gelmez ve her kim Allah'a inanıp güvenirse, O onun (akleden) kalbine rehberlik eder. Zira Allah her şeyi hakkıyla bilendir. (Teğabun Suresi 11)

ulaşan şeylerin nedeninin ise kendi nefislerimiz olduğunu biliyoruz.⁷

Çünkü senin kullarına zerre kadar zulmetmen söz konusu bile değildir. Biliyoruz ki, sen bize zulmetmezsin. Aksine senin uyarılarını dikkate almayarak biz kendi kendimize zulmederiz.⁸

Yine biliyoruz ki biz, her kim temizlenip arınırsa, artık o, kendi nefsi için temizlenip arınmış olur.⁹ Temizlenip arınmak adına hatalarımızı fark etmemiz ve halimizi düzeltmek için iyi ve güzel işler üretmemiz gerekir.¹⁰

Sen, pişmanlık ve içtenlikle sana yönelen kullarının kalplerini rahmet ve merhametinle çekip çevirirsin. Sana yöneleni en güzel şekilde karşılar, geri çevirmezsin. Çünkü her şeyi çepeçevre kuşatmıştır, senin rahmetin.¹¹

Biliyoruz ki sen, affeden ve affetmeyi çok seversin.¹² Senin eşsiz rahmetinden ümit kesilmez çünkü sen rahmetine sığınan kullarınla berabersin.¹³

7. İyilik ve güzellikten sana her ne ererse Allah'tandır. Kötülük ve çirkinlikten sana ulaşan şeyse kendi nefsendir. (Nisa Suresi 79)

8. Bu, kendi ellerinizin üretilip önden gönderdiği yüzündendir, Allah, kullara asla zulmedici değildir (Âli İmran Suresi 182). Allah, onlara zulmediyor değildir, ama onlar kendi nefislerine zulmediyorlardı. (Tevbe Suresi 70)

9. Kim temizlenip arınırsa, artık o, kendi nefsi için temizlenip arınmıştır. (Fatır Suresi 18)

10. Bununla birlikte, yine unutmayın ki, pişman olup doğru yola dönen, imana erişip dürüst ve erdemli davranışlar ortaya koyan ve bundan sonra da doğru yolda yürüyen kimse için gerçek bağışlayıcı benim. (Taha Suresi 82)

11. ...Rahmetim her şeyi kuşatmıştır. (Araf Suresi 156)

12. Rabbinizden af dileyin! O, bağışlamayı çok severdir. (Nuh Suresi 10)

13. ...Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Allah, günahları tümünden affeder. Çünkü O, çok bağışlayıcıdır, rahmet kaynağıdır. (Zümer Suresi 53)

Sen merhamet edenlerin en merhametlisisin. Merhamet etmeyi sevensin. Seni en güzel anlatıp tarif eden isimlerin Rahman, Rahim'dir.

Sen tarifi imkânsız şekilde bağışlayıcı ve eşsiz merhamet kaynağı olansın. O eşsiz ve tarifsiz rahmetinle kalplerimizi kuşatıp sararsın.

Ey Rabbimiz! Günahlarımız boyumuzu aşsa da aşamayacağı tek şey senin rahmetindir. Sen bizi merhametinle kuşat, rahmetinle sevindir.

Biliyoruz ki ancak nefsinin bencil tutkularından kurtulanlar, gerçek anlamda kurtuluşa erebilecektir.¹⁴

Kulların olarak en başta sana sonra da senin tüm yarattıklarına karşı görev ve sorumluluklarımızın bilincinde olmamız gerekir.¹⁵

Ey Rabbimiz! Biz ancak sana dayanıp güvendik. Çünkü sen, sana dayanıp güvenen kullarını sevensin.¹⁶

Ey nefsim! "Allahım bana neden yardım etmiyorsun?" diyorsun! Oysa Allah'ın sana defalarca yardım ettiğini bilmiyor ya da hatırlamıyorsun.

Ey nefsim! "Allahım ben bunları hak edecek ne yaptım?" diyorsun ama "Sahip olduklarımı hak edecek ne yaptım?" diye sormuyorsun.

---

14. Kim nefsinin bencil tutkularından korunursa; işte onlar, kurtuluşa erenlerdir. (Teğabun Suresi 16)

15. Ey kullarım! Bana karşı sorumluluğunuzun bilincinde olun. (Zümer Suresi 16)

16. ...Allah'a güven! Çünkü Allah kendisine güvenenleri sever. (Âli İmran Suresi 159)

Ey Rabbimiz! Senin dualara cevap vermen, senden istediğimizi dilediğimiz gibi yerine getirmen değildir.

İsteddiği şeyin kendisi için gerçekten hayırlı olacağını kim bilebilir? Şüphesiz senden başka kimse neyin hayırlı neyin hayırsız olduğunu bilemeyecektir.

Ey Rabbimiz! Senin dualarımızı kabul etmen için belirli sayıda cümleleri tekrarlamamız değil, içtenlikle sana yönelip kalpten sana yakarmamız gerekir.

Senin dualarımızı kabul etmen için anlamını bilmeden okuyup üflememiz değil, anlayarak ve ne söylediğimizin farkında olarak tevazu içinde sana yönelmemiz gerekir.

Bazen kelimelerimiz yetmez ama gözyaşlarımız ve sızlayan kalbimiz sana yönelir. Senin benzersiz rahmet ve merhametin karşısında kalbimiz titrer, derilerimiz ürperir.

Ey Rabbimiz! Biliyoruz ki dua zamanlı değildir; belirli gün ve gecelerle sınırlı değildir. Dua doğru ve uygun olmayan şeyleri istemek değildir. Dua süslü sözler söylemek değildir. Dua bazı sözleri tekrarlamak ya da ezberlemek değildir.

Dua sadece zor zamanlar için değildir. Dua seninle pazarlık değildir. Dua senden başkasına yapılacak değildir. Dua gösteriş değildir. Dua büyü ya da sihir değildir. Dua muskacılık değildir. Dua gerçekdışı değildir.

Dua çaba olmadan gerçekleşecek değildir. Dua gereksiz değildir. Dua ümitsizlik değildir. Dua karamsarlık

değildir. Dua sabırsızlık değildir. Dua hak edilmeyen bir şeyi istemek değildir. Dua istenilen sonucu elde etmek değildir.

Biz üzerimize düşeni en güzel biçimde yapar, elimizden gelenin en iyisini ortaya koyar, sonra da içtenlikle sana yönelir, dua eder ve hayırlısını senden isteriz. Nasip eden de etmeyen de sen olduğuna göre övgüler sana, teslimiyet bize. Sabrımızı ve kararlılığımızı sınavan sen olduğuna göre övgüler sana, teslimiyet bize. Kulunu taşıyamayacağı yükü imtihan etmeyen senken, bu eşsiz ve benzersiz rahmetine rağmen kulun nasıl razı olmaz senden? Sensin bunca hata ve günahımıza rağmen bunların birçoğundan geçen.

Sensin kullarını iyi ve güzel olana davet eden. Biziz senin davetinden yüz çeviren. Biziz sana nankörlük eden. Biziz kendi elimizle kendimize kötülük eden.

Ey Rabbimiz! Rahatlık ve bolluk zamanında da sıkıntı ve zorluk zamanında da sana yalvarıp yakaran ve sana karşı derin bir saygı ve sevgi duyan kullarından kıl bizi.

DÜŞÜN VE HATIRLA!

Haksızlığa mı uğradın? İnsanlık tarihi haksızlıklarla doludur. Haksızlık, edenin yanına kâr kalır sanma. Bu dünyada ya da ahirette hesabın sorulacağı günü bekle. Nice haksızlar vardı ki toprak olup gittiler. Onlardan bir ses duyuyor ya da herhangi bir haber alıyor musun?¹⁷

İnsanlar, Allah'ın en güzide en erdemli kullarına bile haksızlık ettiler, eziyet verdiler, iftira attılar ve kendi nefislerini bırakıp onları kınadılar.¹⁸

Allah'ın en güzide ve erdemli kulları ve elçileri de istemeden de olsa günaha girdiler, çeşitli hatalar yaptılar. Ancak her biri derin bir pişmanlık içinde âlemlerin Rabbi olan Allah'a yöneldiler. Çünkü Allah'ın rahmet ve merhamet sahibi olduğunu, tövbeleri çokça kabul eden ve pişmanlık içinde kendisine geleni geri çevirmeyen olduğunu bildiler.

---

17. Zira biz onlardan önce nice uygarlıkları helak etmişizdir; sen onlardan herhangi birinin varlığını hissediyor, ya da onların ardından bir tek çıtırtı olsun duyabiliyor musun? (Meryem Suresi 98)

18. İnanan erkekleri ve inanan kadınları yapmadıkları bir işten dolayı suçlayanlara gelince, onlar iftira atma suçu işlemiş ve böylece açık bir günaha girmiş olurlar. (Ahzab Suresi 58)

Nefsine zulmedip pişman mı oldun? Hz. Âdem'i ve eşini hatırla. Hani onlar da yasak edilen o ağaca yaklaşarak zulmetmişlerdi kendilerine. Sonra pişmanlık içinde af dileyerek yönelmişlerdi Rablerine.¹⁹ Rableri de onları affetmişti sınırsız rahmet ve merhametiyle.²⁰

Birileri hak bildiğin yoldan dönmen ve onların heveslerine uyman için ölümle mi tehdit ediyor seni? Hz. İbrahim'i hatırla. Hani o, ateşe atılmayı dahi göze almıştı ve bir an olsun haklı davasından vazgeçmemişti.²¹

Gerçeği gerektiği kadar dinlemedin, doğru kararı vermek için bekleyip sabredemedin ve acele mi ettin? Yanlış verdiğin karardan pişman mısın? Hz. Davud'u hatırla. Hani iki davalı yanına gelmişti ve o da onlar arasında belki de hükmetmekte acele etmişti. Derken Rabbinin kendisini sınıadığına kanaat getirdi, hemen Rabbinden af dileyerek tövbe etti ve Rabbine yöneldi. Rabbi de onun tövbesini kabul etti ve onu affetti.²²

Birileri seni incitti mi? Hangi peygamberi incitmemişlerdi ki? Eziyete mi uğradın? Hz. Musa'yı hatırla! Hz. Musa soruyordu kavmine *"Benim Allah'ın elçisi olduğumu çok iyi bildiğiniz halde bana neden eziyet ediyorsunuz?"*²³ diye.

19. Her ikisi de dediler ki: Rabbimiz! Biz kendi kendimize zulmetmişiz; eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan, kesinlikle kaybedenler arasına gireriz! (Araf Suresi 23)

20. Fakat Âdem Rabbinden aldığı birtakım kelimelere sarıldı, (Allah) da onun tövbesini kabul etti. Çünkü O, evet O'dur tövbeleri kabul etme makamında olan, her işinde merhamet sahibi olan. (Bakara Suresi 37)

21. Enbiya Suresi 66-70

22. Sad Suresi 21-26

23. Saff Suresi 5

İftiraya mı uğradın? Hz. Meryem'i hatırla! İnsanların iftirasına ve kınamasına uğramıştı; iffetini bir kale gibi koruyan²⁴ Meryem bile... Halkın önüne çıkmıştı babasız olarak dünyaya getirdiği elindeki bebeği ile. Herkes peşin hükümlü davranarak onu kınamış ve hakaret edip ayıplamıştı. Oysa o, Rabbini razı etmeyecek bir iş yapmamıştı.²⁵ Rabbi onu seçip yüceltmiş, onu arındırmış ve onu âlemlerin kadınlarına üstün kılmıştı.²⁶

Rabbi, güzide elçilerinden biri olan, hem dünyada hem de ahirette seçkin, onurlu, saygın ve Allah'a yakın kılınan İsa'yı dünyaya getirecek anne olarak Meryem'i seçmişti.²⁷ İnsanların ne dedikleri önemli miydi? Şüphesiz değildi. Çünkü Meryem'in yanındaydı, rahmet ve merhamet sahibi Rabbi ve O, işin gerçeğini en iyi biçimde bilmekteydi.

Hastalık mı gelip çattı sana? Ya Allah'ın Eyüp kuluna gelip çatan hastalık değil miydi? Peki, o değil miydi tüm acılarına rağmen *"Ey Rabbim! Bu dert gelip beni buldu ama sen merhamet edenlerin en merhametlisin"* diyen? Rabbi değil miydi katından bir rahmet ve gereği gibi kul-luk edenlere bir ibret olmak üzere onu bu acılarından kurtararak sağlığını ona geri veren?²⁸

Sıkıntı içinde misin? Hz. İsmail'i ve Hz. İdris'i hatırla! Hepsi de sıkıntıya karşı direnen kimselerdi. Bu yüzden

24. Enbiya Suresi 91

25. Meryem Suresi 16-34

26. Âli İmran Suresi 42

27. Âli İmran Suresi 45

28. Enbiya Suresi 83-84

Allah da onlara rahmetini cömertçe verdi. Çünkü onlar dürüst ve erdemli kimselerdi.²⁹

Allah'a karşı görev sorumluluğunu yerine getirmeyi terk mi ettin? Hz. Yunus'u hatırla! Hani o bir zamanlar hakkında işlem yapılmayacağını zannederek tebliğ görevini bırakmış ve öfke ile kavmini terk etmişti. Derken düştüğü zifiri karanlıklar içinde derin bir pişmanlık duymuş ve *"İbadete layık başka ilah yok; sadece yüceler yücesi olan sen varsın. Kuşkusuz ben bu davranışımın zalimlerden biri oldum"* diye yakarmıştı. Bunun ardından rahmet ve merhamet sahibi olan Rabbi, onun yakarışını kabul etmiş ve onu içine düştüğü bu sıkıntıdan kurtarmıştı. Çünkü Allah, kendisine inanan ve güvenen kullarının eşsiz ve benzersiz kurtarıcısıdır.³⁰

Şayet o, Rabbinin yüceliğini sürekli hatırdan tutan biri olmasaydı denizde onu yutan iri balık ölene kadar onun karnındaki karanlıkta kalacaktı. Ancak o pişman olmuş ve Rabbine yönelip yakarmıştı. Sonunda rahmet ve merhamet sahibi olan Rabbi onu bitkin bir halde ıssız ve çorak bir kıyıya çıkartmış ve ardından onu sağlığına kavuşturarak onu yeniden yüz binden fazla kişiye elçi kılmış, bu kez kavmi de ona inanmış ve refah içinde yaşamışlardı.³¹ Yeter ki kulu pişmanlık içinde hatasını fark ederek Rabbine güvenip yalnız O'na yönelsin. Rabbi onu seçip temizler, hedefine emin adımlarla ilerlemesini nasip eder ve başarılı kılar.

---

29. Enbiya Suresi 85-86

30. Enbiya Suresi 87-88

31. Saffat Suresi 139-148

Umutsuzluk içinde misin? Zekeriya'yı hatırla! O değil miydi, Rabbinden imkânsız olanı isteyen? Hani ihtiyar yaşına rağmen salih bir çocuk istemişti Rabbinden. Rabbi değil miydi; Zekeriya'nın yakarışını kabul eden ve ona imkânsız gibi görüneni veren, ona Yahya'yı armağan eden? Çünkü onlar hayırlarda yarışan kimselerdi. Rahatlık ve bolluk zamanında da sıkıntı ve zorluk zamanında da Allah'a yalvarıp yakarırlar ve Allah'a karşı derin bir saygı duyarlardı.³²

Ümitsizliğe mi düştün? Hz. Yakub'u hatırla! Hani kardeşleri Yusuf'u kuyuya atmışlar, sonra da babalarına Yusuf'un bir kurt tarafından öldürüldüğünü söylemişlerdi. Hz. Yakub bu haber karşısında ve çocuklarının getirdikleri, ve Yusuf'a ait olduğunu söyledikleri kanlı gömleğe rağmen isyan etmemiş ve ümitsiz olmamıştı ya! Hz. Yakub, bundan böyle kendisine düşenin güzel bir sabır olduğunu ve çocuklarının anlattıkları bütün bu şeyler karşısında kendisinden yardım dilenecek olanın yalnızca Allah olduğunu söylüyordu.³³

Çok mu üzülüyorsun? Hz. Yakub'u hatırla. Bunca zaman Yusuf'un yaşadığına dair haber alamamış olmasına rağmen ümitsizliğe düşmüyor, isyan etmiyor, güzelce sabrediyor ama bir yandan da içine kapanarak *"Ey gam, ey Yusuf'a dair tasam!"* diyerek inliyordu. Öyle ki kederden gözlerine ak inmiş ve derdini içine gömmüştü. *"Ben derdimi ve hüznümü sadece Allah'a arz (havale) ediyorum."* di-

---

32. Enbiya Suresi 89-90

33. Yusuf Suresi 15-18

yordu. Bunca zaman Yusuf'un yaşadığına dair haber alamamış olmasına rağmen o halen daha çocuklarına "Gidin ve Yusuf hakkında araştırma yapın, bilgi edinmeye çalışın." diyor ve Allah'ın rahmetinden umut kesmemelerini ve kuşkusuz Allah'ın kuşatıcı ve kurtarıcı rahmetinden yalnızca inkârcıların umut keseceğini vurguluyordu.³⁴ O da insandı, o da babaydı... Bir yandan evladının hasretinden gamlanıp kederleniyor, öte yandan Rabbinin hükmüne teslim olup güzelce sabrediyordu.

Dar mı geliyor sana bütün dünya? Yusuf'u hatırla! Onun atıldığı kuyu kadar dar olamaz ya dünya! İhanete mi uğradın? Yine Yusuf'u hatırla! Hani kardeşleri tarafından kıskançlık yüzünden kuyuya atılmıştı ya! Üstelik bu da yetmezmiş gibi ihtirasların kurbanı edilip bir de haksız yere zindana atılmıştı, gençliğinin en güzel çağında.³⁵

Birileri apaçık haram olan uygunsuz ve çirkin bir işe mi davet ediyor ve bunu yapman konusunda zorlayarak tehdit mi ediyor seni? Hz. Yusuf'u hatırla! Hani o kadın Yusuf'u uygunsuz bir işe davet etmiş ve davetini kabul etmemesi durumunda onu zindana attırmakla tehdit etmişti. Yusuf değil miydi kadının tüm oyun ve tehditlerine rağmen zina etmekten yüz çeviren ve "*Rabbim! Zindan benim için bunların beni çağırdığı şeyden daha hayırlıdır. Eğer onların oyununu benden uzak tutmazsan onlara meyleder de cahillerden olurum*" diyen? Rabbi değil miydi onun duasına karşılık veren ve onu onların tuzaklarına karşı koruyup gözeten?³⁶

34. Yusuf Suresi 83-87

35. Yusuf Suresi 35

36. Yusuf Suresi 33

Artık güç senin eline mi geçti? İntikam alma sırası sana mı geldi? Yine Yusuf'u hatırla. Hani o kendine üstün bir mevki edinmişti kralın sarayında ve kardeşleri de sonunda onun Yusuf olduğunu fark etmişti. Artık güçlü ve kudretli olmasına ve kendisine yapılan haksızlık ve kötülüklerin intikamını alma imkânına sahip olmasına rağmen kardeşlerini kınamıyor, hatalarını yüzlerine vurmuyor ve *“Bugün sizi kınayıp ayıplamak yok! Allah sizi affeder, zira O merhametlilerin en merhametlisidir,”* diyordu.³⁷

Her şey için endişe mi ediyorsun? Sevdiklerinden ayrı mı koydular seni? Gönlün acı ile dolmuş olarak geceleri sabah mı ediyorsun? Musa'nın annesini hatırla! Ya Musa'yı sepete koyup nehre bıraktığında boğulur endişesi ile vazgeçseydi Rabbinin emrinden? O durumda hayatta kalabilir miydi Musa? Ya annesi güvenmeseydi Rabbinin apaçık hükmüne, geri dönebilir miydi Musa annesine?³⁸ O da insandı, o da anneydi ama Rabbinin hükmüne teslim oldu ve Rabbinin desteği ile sabretti.

Birileri susturmaya mı çalışıyor seni? Hz. Şuayb'ı hatırla! Hani kavmi onu tehdit ediyor ve *“Ey Şuayb! Söylediklerinin birçoğunu anlamıyoruz. Ve biz seni aramızda zayıf bir adam olarak görüyoruz. Hani kabilen olmasa, kafanı taşla ezivereceğiz. Senin bize karşı hiçbir üstünlüğün yok.”* diyorlardı ona.³⁹ Oysa Hz. Şuayb zaten üstünlük taslamıyordu onlara. Allah'tan başkasına kulluk etmeyin, ölçü

---

37. Yusuf Suresi 88-92

38. Kasas Suresi 7-13

39. Hud Suresi 84-95

ve tartıda haksızlık yapmayın, kötülüğü yaygınlaştırarak yeryüzünde ahlaki çöküntüye sebep olmayın, diyordu. Rabbinin ayetlerini onlara duyurup hatırlatmak istemektense başka onlara hükmetmek, onları kontrol etmek ya da onlara muhalefet yapmak gibi bir derdi yoktu.

Allah'ı ve ayetlerini anlatıp insanlara öğüt vermek istediğin için birileri sevmiyor ya da korkutup sindirmeye mi çalışıyor seni? Hz. Salih'in "*Nihayet, (Salih) onlardan yüzünü döndürüp şöyle dedi: Ey toplumum! Yemin olsun ki, Rabbimin mesajını size tebliğ ettim, size öğüt verdim; ama siz öğüt verenleri sevmiyorsunuz*" dediğini hatırla.⁴⁰ Gerçekten de bazı insanlar kendilerini gerçeğe çağıran, onları yanlış inanç ve kabullerinden kurtarma gayreti içinde olan ve onlara doğru ve güzel olanı söyleyen kimseleri sevmiyorlar. Çünkü insanlar hataları ile yüzleşmek istemiyorlar.

Çaresiz ve yapayalnız mı kaldın? Yenilgiye uğradın ve bittin mi? Hz. Nuh'u hatırla! Kendisini yalanlamalarına karşı Allah'tan yardım istemiş ve "*Rabbim! Onların beni yalanlamalarına karşı bana yardım et!*" demişti. Rabbi de onun duasını kabul etmiş ve rehberliği altında ve bildirdiği şekilde gemiyi inşa etmesini söylemişti.⁴¹ Hani o yenilmiş ve bitmişti de gönülden gelen bir istekle Rabbine yönelmişti ve "*Ben artık bittim/yenilgiye uğradım, yardım et bana*" demişti. Rabbi de onun yardımına yetişmiş ve kavmi tarafından maruz kaldığı nankörlüğün bir ödülü

---

40. Araf Suresi 79

41. Müminun Suresi 26-27

olarak onu ve gemi içindekileri sağ salim güvene kavuşturmuştu.⁴²

Hz. Hud'u hatırla. Hani o da kavmi tarafından yalancılanmış, Allah'ın apaçık ayetlerine karşı umursamaz ve alaycı bir tavır takınanlar karşısında çaresiz kalmış ve Rabbini yardıma çağırarak "*Rabbim! Onların beni yalancılara karşı bana yardım et!*" demişti. Rabb'i de ona müjdeyi vermiş ve "*Az kaldı, yakında bin pişman olacaklar*" demişti.⁴³

Hz. Lut'u hatırla. O da Rabbine yakarıp yönelmişti; ahlaksızlık ve günah işlemeyi alışkanlık haline getiren ve bunu hayat tarzı edinen kavminin "*Eğer doğru sözlü biriyisen, haydi Allah'ın azabını getir de görelim bakalım*" diye meydan okumaları karşısında çaresiz kaldığında "*Rabbim! Ahlaki çürümeye yol açan şu topluma karşı bana yardım et!*" demişti. Rabbi de onun duasına karşılık vermiş ve zalimler topluluğunu yıkıma uğratarak onu ve onunla birlikte iman edenleri kurtarmıştı.⁴⁴

Yalnız, kimsesiz ve çaresiz mi kaldın? Hz. Musa'yı hatırla! Hani o da yalnızlık ve çaresizlik içinde bir gölgeliğe çekilmiş ve "*Ey Rabbim, bana bahşedeceğin her hayra öylesine muhtacım ki!*" demişti.⁴⁵ Rabbi de onun duasını işitmiş ve onu güven içinde kalınacak sağlam bir yuvaya yerleştirip aile sahibi kılmıştı.

---

42. Kamer Suresi 10-14

43. Müminun Suresi 39-40

44. Ankebut Suresi 29-32

45. Kasas Suresi 24-28

Gerçeği söylediğin için sana karşı zorbalık yapıp tuzaklar mı kuruyor birileri? Hz. İsa'yı hatırla! Hz. İsa, mücadelesine rağmen toplumunun inkâr etmekteki ısrarı değişmeyince “*Kim Allah'a ulaşan yolda bana yardım eder?*” demişti de havariler ona “*Allah'ın yardımcıları biziz. Biz Allah'a inandık. Sen de şahit ol ki biz Allah'a teslim olan Müslümanlarız!*” diye cevap vermişlerdi. Yahudiler Hz. İsa'ya tuzak kurmuşlardı ama Allah Hz. İsa'yı onların kurduğu tuzaktan korumuş ve tuzaklarını onların başlarına geçirmişti. Çünkü Allah tuzakları bozanların en hayırlısıdır.⁴⁶

Hz. İsa ise kendisine kurulan tuzaklara, atılan iftiralara ve yapılan haksızlıklara rağmen Rabbi olan Allah'tan onlar için af diliyor ve şöyle söylüyordu: “*Eğer onlara azap edersen, şüphe yok ki onlar senin kullarıdır; yok eğer onları bağışlarsan, hiç şüphesiz her işinde mükemmel olan da her hükmünde tam isabet eden de yalnızca sensin.*”⁴⁷

Birileri gerçeği söylediğin için seni yerinden yurdundan mı etti? Peşine düşüp öldürmeye mi çalışıyorlar seni? Âlemlere rahmet, peygamberimiz Hz. Muhammed'i hatırla. Hani inkârda direnenler, onu yerinden sürüp çıkardıkları zaman arkadaşı ile birlikte mağaradayken “*Tasalanma/ümitsizliğe düşme! Allah bizimle beraberdir*” demişti arkadaşına. Rabbi de onun bu güvenini boşa çıkarmamış ve kendi katından üzerlerine güven ve sakinlik indirmişti. Onu görünmeyen güçler ile desteklemiş, inkâr edenlerin

46. Âli İmran Suresi 52-54

47. Maide Suresi 118

ise davasını alçaltmıştı. Çünkü Allah'ın davası en yüce davadır. Allah, kendi davasına sahip çıkkanı bu dünyada da ahirette de mahzun bırakmayacaktır.⁴⁸

Birileri kabalık ve nezaketsizlik mi ediyor sana? Ol-
sun, sen en başta insan sonra da Müslüman ve inanan
olduğunu unutma. Peygamberliğinin toplum tarafından
benimsenmesinden sonra da toplum içindeki birçok so-
run, anlaşmazlık, kabalık ve nezaketsizliklere maruz kalan
ancak her zaman insanlara kabalıktan ve kibirden uzak,
rahmet, merhamet, hoşgörü, sevgi, tevazu, adalet ve gü-
ven ile yaklaşarak güzel bir örnek olan peygamberimiz
Hz. Muhammed'i hatırla: *"Allah'ın rahmeti sayesinde sen
onlara yumuşak davrandın. Ama eğer onlara karşı katı
yürekli davransaydın, kesinlikle senden uzaklaşırlardı: Şu
halde onları affet, affedilmeleri için de dua et ve yönetim
işinde onlarla istişare (ye devam) et! Artık kararını verdiğin
zaman da Allah'a güven! Çünkü Allah kendisine güvenen-
leri sever."*⁴⁹

Peygamberler ve gerçek anlamda inanmış olan kullar
gibi adanmış ve fedakâr olmamız için ne mazeretimiz
var?

---

48. Eğer ona destek vermezseniz, unutmayın ki ona Allah yardım edecektir. İnkârda direnenler onu sürüp çıkardıkları zaman (Muhammed sadece) iki ki-
şiden biriydi. Hani o ikisi mağaradayken, o arkadaşına "Tasalanma, Allah bi-
zimle beraberdir!" demişti de, bunun üzerine Allah ona katından bir sükûnet
indirmiş ve onu sizin göremediğiniz güçlerle takviye etmişti. Böylece inkârda
ısrar edenlerin davasını alçalttı. Allah'ın davasına gelince; O, en yüce olandır.
Çünkü Allah'tır her işinde mükemmel olan, her hükmünde üstün hikmetler
bulunan. (Tevbe Suresi 40)

49. Âli İmran Suresi 159

Ey Rabbim! Resulün Hz. Muhammed'de bizim için güzel örnekler olduğunu bildiren sensin.⁵⁰ Yine Hz. İbrahim'i ve onunla birlikte inananları da bize güzel bir örnek olarak verensin,⁵¹ Hz. İsa'yı da örnek olarak gösterensin.⁵²

Peygamberlerde bizim için bunca güzel örnekler varken, "Biz kimiz ki peygamberler gibi olalım?" diyemeyiz. Tüm bu güzel örnekleri en güzel şekilde hayatımıza yansıtmamız gerektiğini bilmeliyiz.

Ey Rabbimiz! Altından kalkamayacağımız yükler ile imtihan etme bizi ve zorluklara karşı azim ve kararlılık sahibi peygamberler gibi şikâyetsiz ve güzel bir sabır nasip et bize.⁵³

Sen, senden ve ahiretten umudu olan herkes için güzel örnekleri biz kulların için hedef olarak belirleyensin. Bu güzel örneklerden yüz çeviren, senin kimseye ihtiyacın olmadığını ve tüm övgülere layık olanın yalnızca sen olduğunu bilsin.⁵⁴

---

50. Doğrusu Allah resulü sizler için, Allah'ın ve ahiret gününün ödülünü uman ve Allah'ı sürekli hatırdan tutan herkes için güzel bir örnek teşkil eder. (Ahzab Suresi 21)

51. Doğrusu İbrahim'de ve ona uyanlarda sizin için güzel bir örneklik vardır. (Mümtehine Suresi 4)

52. Meryem'in oğlu, kendisine nimet verdiğimiz ve İsrailoğullarına örnek yaptığımız bir kuldu. (Zuhruf Suresi 59)

53. Elçilerden kararlılık ve direnç sahibi olanların yaptığı gibi sıkıntılara karşı sabırlı olun ve onlara sabırla katlanın. (Ahkaf Suresi 35)

54. Onlarda sizin için, Allah'tan ve ahiretten umudu olan herkes için, güzel bir örnek vardır. Kim yüz çevirirse bilsin ki Allah'ın kimseye ihtiyacı yoktur ve tüm övgülere layık olan sadece O'dur. (Mümtehine Suresi 6)

ALLAH'IN RAHMETİNE ŞAHİT OLACAĞIMIZ İSİMLERİ

Birbirinden güzel ve benzersiz isimlerin yolumuza ışık tutsun, karanlıklarımızı aydınlatsın ve kalplerimizi ferahlatsın.⁵⁵

Kulun ister Allah diye ister Rahman diye yakarsın. Yeter ki tüm varlığımızı senin isimlerin sarıp sarmalasin.⁵⁶

Senin isimlerindir bize güç veren. Senin isimlerindir bizi ümitsizliğe düşürmeyen. Baş edilemez dalgalara maruz kalsa da varlık gemimiz, biliriz ki senin isimlerindir sığınılacak limanımız.

Senin isimlerindir bize senin hakkında bilgi veren, bildiğimize göre bize amel ettiren. Çaresiz ve yapayalnız kaldık biz, sen bize kendini bildirmesen.

Ayetlerinin ifadesi ile en güzel isimler senindir.⁵⁷ Sana bu isimlerin ile yönelir, seni bu isimlerin ile yüceltiriz. Sen

---

55. Bu çalışmada ağırlıklı olarak Allah'ın rahmetine şahit olduğumuz isimleri konu edinilmiştir. Allah'ın isimleri ile ilgili, -bu çalışma hazırlanırken de istifade ettiğimiz- detaylı ve nitelikli bir eser için bakınız: Mustafa İslamoğlu, Kur'an'a Göre Esmâ-i Hüsnâ, Düşün Yayıncılık 2013.

56. De ki: İster Allah diye dua edin ister Rahman diye. O'na hangi biriyle dua ederseniz edin ama unutmayın ki en güzel nitelikler ve tüm mükemmellikler (Esmâ'ül-Hüsnâ) O'na aittir. (İsra Suresi 110)

57. En güzel isimler (Esmâ'ül-Hüsnâ), Allah'ındır; O'na onlarla dua edin. O'nun isimlerinde ters bir tutum izleyenleri bırakın. Yapıp ettiklerinin cezasını çekeceklerdir. (Araf Suresi 180)

ki kudret ve onurun kaynağı, sen ki tüm yaptıklarında bir hikmet bulunansın.

Sen kendisinden başka ilah bulunmayansın. İdrak edilebilen ve edilemeyen her şeyin bilgisine sahip olan sadece sensin. Özünde merhametli, işinde merhametli olan sensin.⁵⁸

Varlığın mutlak hâkimi, kutsalın kaynağı, mutlak kurtuluş ve huzurun membaı, güven ve iman veren ve mutlak anlamda otorite sahibi olan da sensin. Mutlak üstün ve yüce olan, her durum ve şartta iradesini yürüten ve büyüklüğünde sınırsız olansın. Eşsiz yüce olan sen, sana ortak kılınmak istenen her şeyin ötesinde ve aşkın olansın.⁵⁹

Mutlak yaratıcı olan sensin. Yaratıldığını farklı farklı yaratan ve yarattığına şekil verensin. En güzel isimler senindir. Göklerde ve yerde olan her şey, sana boyun eğmektedir. Üstün olan da doğru kararlar veren de sensin.⁶⁰

---

58. O, kendisinden başka ilah olmayan Allah'tır: İdrak edilemeyen ve edilebilen her şeyin âlimi sadece O'dur; O özünde merhametli, işinde merhametlidir. (Haşr Suresi 22)

59. O, kendisinden başka ilah olmayan Allah'tır: varlığın mutlak hâkimidir, kutsalın kaynağıdır, mutlak kurtuluş ve huzurun membaıdır, güven ve iman verendir, (iyi ile kötüyü belirlemede) mutlak otorite sahibidir, mutlak üstün ve yüce olandır, her şartta iradesini yürütendir, büyüklüğünde sınırsız olandır. Eşsiz yüce olan O, onların şirk koştuıkları her şeyin ötesindedir, aşkındır. (Haşr Suresi 23)

60. O Allah'tır; mutlak yaratıcıdır, var ettiğinin ilk örneklerini yaratandır, yarattığı ilk örneklere suret giydirendir. En güzel nitelikler ve tüm mükemmellikler Allah'a mahsustur: Göklerde ve yerde olan her şey O'nun adına hareket eder: Zira O'dur her işinde mükemmel olan, her hükmünde tam isabet eden. (Haşr Suresi 24)

Sözü açığa vursak da gizlesek de senin için birdir. Çünkü şüphesiz sen gizliyi de gizlinin gizlisini de bilmektesin. Sen kendisinden başka ilah bulunmayansın. En güzel nitelikler ve tüm mükemmellikler sana mahsustur.⁶¹

Senden başka ilah yoktur. Eşin ve benzerin yoktur senin. Doğurmamış ve doğurulmamış olan sensin. Ve hiçbir şey sana asla denk ve benzer olmamıştır.⁶² Varlığı zorunlu ve kendisinden olansın. Başlangıcın ve sonun yoktur senin. Yaratan, var eden, her an her şeye güç yetiren, yaratıklarının ihtiyaçlarını en güzel biçimde sağlayansın.

Gören, işiten, lütfu ve rahmeti sınırsız olansın. Din gününün sahibi sadece sensin. En güzel biçimde hesap soran ama kimseye hesap vermeyensin. Koruyup gözetensin. Tüm övgülerin sahibi, cömertliği ve ikramı sonsuz, eşsiz kudretsin. Övgülerin, yakarışların, tövbelerin, duaların yöneldiği tek kudret sensin. Senin benzersiz ve eşsiz isimlerin karşısında nasıl olsun da kulların imana ve aşka gelsin?

Senin isimlerin karşısında titresin kalplerimiz, ürpersin derilerimiz. Yine senin isimlerin ile yatışsın, huzur ve sükûna ersin ruhumuz ve bedenimiz.

---

61. Sözü açığa vursan da (gizlesen de birdir). Çünkü şüphesiz O, gizliyi de gizlinin gizlisini de bilmektedir. Allah... O kendisinden başka ilah bulunmayandır; en güzel nitelikler, tüm mükemmellikler O'na mahsustur. (Taha Suresi 7-8)

62. De ki: O Allah'tır; eşsiz-benzersiz bir tektir. Varlığını sürdürmek için hiçbir şeye muhtaç değildir, herkes O'na muhtaçtır. Doğurmamıştır, doğurulmamıştır. Ve hiçbir şey O'na asla denk ve benzer olmamıştır. (İhlas Suresi 1-4)

Rahmet isimlerindir şükretme ve affedilme sebebiz. Senin tarifsiz ve benzersiz rahmet ve merhametindir, bizi günah işlemekten alıkoyan.

Bilerek ya da bilmeyerek günah işlese de biliriz ki senin bizi affedecek olan; rahmet etmeyi kendine farz kılan Rabbimiz!

El-Afuv

Affeden, hataları ve günahları bağışlayan.
Affi sınırsız, eşsiz ve benzersiz affedici olan.

*Bir iyiliği, açığa vurur veya onu
gizlerseniz yahut bir kötülüğü
affederseniz (bilin ki) Allah da
affedicidir, güçlüdür.*

Nisa Suresi 149

Ya Afuv! Sen en güzel şekilde affeden, hata ve günahlarımızı cömertçe bağışlayansın. Affin sınırsızdır senin. Eşsiz ve benzersiz biçimde affedici olan sensin.

Sen sana içtenlikle yönelen kullarını geri çevirmeyen, kapısında bekletmeyen, kuluna taşıyamayacağından fazlasını yüklemeyensin.

Affetmek en çok sana yakışır çünkü hatasız ve kusursuz olan yalnızca sensin. Affediciliğin öyle eşsizdir ki senin, yeryüzündeki bütün insanların affı bir araya toplansa seninkinin yanında yok hükmündedir.

Dünyanın en merhametli insanının bile affedemeyeceği şeyler vardır. Herkesin affının bir sınırı vardır ama senin affın eşsiz, benzersiz ve sınırsızdır.

Affediciliğin de rahmetindedir senin. İşlediğimiz suçun cezasından vazgeçersin. Kulunu günah işleyemez hale getirir; senin affediciliğindeki zarafetin ve yüceliğin.

İşlediğimiz günahlar bile affediciliğinin eşsizliği sebebiyle bizi sana yaklaştırır. Kulun sana yaklaştıkça günahlarından uzaklaşır.

Affetmeyi üstün tutan ve “*Affedin, Allah'ın sizi bağışlamasını istemez misiniz? (Hem de) Allah'ın çok acıyıp esirgeyen gerçek bağışlayıcı olduğunu (gördüğünüz halde)?*”⁶³ diyen de kötülüğü iyilikle ortadan kaldırmayı öven de sensin.⁶⁴

Kötülüğün karşılığının, onun benzeri bir kötülük olduğunu bildiren ama buna rağmen affederek ve barışı esas alarak erdemli davrananların ödülünün bizzat sana ait olduğunu müjdeleyen de sensin.⁶⁵

63. Nur Suresi 22

64. İşte onlar Rab'lerinin rızasını elde etme yolunda sebat gösterirler; hem salata ikame ederler hem de kendilerine verdiğimiz nimetlerden gizlice ve açıktan sarf ederler; dahası, kötülüğü iyilikle ortadan kaldırırılar. İşte onlar, (bu) diyarın mutlu sona ulaşacak sakinleridirler. (Rad Suresi 22)

65. Bir kötülüğün cezası, ona denk bir cezadır. Kim affeder ve barışı sağlarsa, onun ödülü Allah'a aittir. Doğrusu Allah zalimleri sevmez. (Şûra Suresi 40)

Sen kulunu affeder, günahlarından arındırır ve tertemiz edersin. Affetmeyeceğin hiçbir günah yoktur senin; yeter ki biz hata ve günahlarımızdan vazgeçelim, derin bir pişmanlık ve içtenlikle sana yönelelim ve affedilmeyi hak edecek eylemler sergileyelim.

El-Bedi

Bir örneğe dayanmaksızın yoktan var eden.
Yarattıklarını ahenk ve güzelliklerle donatan.

Gökleri ve yeri bir örnek edinmeksizin yaratandır.

Enam Suresi 101

Ya Bedi! Sen, bir örneğe dayanmaksızın en güzel ve eşsiz biçimde yoktan var edensin. Biz yokken bizi varlık sahasına çıkaran sensin.

Yarattıklarını en güzel biçimde yaratan; onları ahenk ve güzelliklerle donatan ve varoluş amaçlarıyla uygun hale sokan sensin.⁶⁶

En küçüğünden en büyüğüne, ana rahmindeki aşamalardan evrenin derinliklerine, toprağa ekilen tohumdan

---

66. O her şeye yaratılış amacıyla en uyumlu olma ve kemalini bulma (yeteneğini) bahşetmiştir... (Secde Suresi 7)

yıldızların yerlerine kadar her şeyi en ince ayrıntısına kadar ahenk ve güzellikler ile süsleyen sensin.

Güneş'i aydınlığın kaynağı ve Ay'ı da ışığı yansıtan kılan sensin. Gece ve gündüzün birbiri ardınca gelişi de senin eserin.

Sen rahmetinin bir ifadesi olarak sana gerektiği gibi şükredebilmemiz için dinlenebilelim diye geceyi, senin lütfundan arayalım diye de gündüzü var edensin.⁶⁷

Geceyi bizi sarıp sarmalayacak bir örtü, uykuyu dinlenme, gündüzü de yeniden başlama vakti yapan,⁶⁸ yeryüzünü aydınlatan ve sabaha nefes aldırın sensin.⁶⁹

Toprağa hayat veren ve onu saymakla bitmeyecek nimetlerle süsleyen sensin. Yarattığı şeyleri birbirinden faydalı besin değerleri ve farklı lezzetler ile yaratan da sensin.⁷⁰

Sen rahmetinin bir eseri olarak yarattıklarınla gözü-müze de gönülümüze de tarifsiz bir keyif verensin.

---

67. Evet, O size olan rahmetinin bir ifadesi olarak geceyi ve gündüzü var etti ki, ilkinde bağırında dinlenesiniz; diğerinde O'nun lütfundan (payınızı) arayasınız. Belki böylece şükredersiniz. (Kasas Suresi 73)

68. Geceyi size örtü, uykuyu dinlenme, gündüzü de yeniden başlama vakti yapan odur. (Furkan Suresi 47)

69. Aydınlanmaya/Nefes almaya başladığı zaman sabaha yemin olsun. (Tekvir Suresi 18)

70. Bu insan, yiyeceğine bir baksın! Suyu bolca indirdik. Toprağı yarıdıkça yarıdık. Orada (toprakta) taneler yetiştirdik. Üzüm ve sebze, zeytin ve hurma. Gür (ağaçlı) bahçe, meyve ve çayır. Sizin ve hayvanlarınızın yararlanması için (böyle yaptık). (Abese Suresi 24-32)

Yarattığı her şeyi bir amaca yönelik olarak yaratan ve yarattıklarına derin anlamlar ve hikmetler katan sensin.

Sen bizi, yarattığın şeylerdeki izlere ve işaretlere tanık olmaya davet edensin.⁷¹ Bütün sanatçıları hayretler içinde bırakır, eşsiz sanatın senin.

Senin yoktan var eden eşsiz sanatında kusur arayan gözler bitkin bir hale gelerek yorulur. Sonunda akıl ve vicdan sahibi her kulun senin üstün sanatın karşısında sana teslim olur ve durulur.

---

71. Yeryüzünde dolaşın ve yaratılışın nasıl başladığına bir bakın... (Ankebut Suresi 20)

El-Ber

İyilik ve lütfu sonsuz olan. Eşsiz iyi.
Sonsuz iyilik sahibi. Erdemin mutlak kaynağı.

Şüphesiz O, sonsuz iyilik sahibidir.

Tur Suresi 28

Ya Ber! Kulların ve yarattıkların üzerindeki hakkın tarifsizdir senin. İyilik ve lütfu sonsuz olan, eşsiz iyi ve sonsuz iyilik sahibi sensin.

Sen iyiliğin kaynağı ve iyiliği kullarına en güzel biçimde tarif eden ve kullarını iyilik etmeye davet edensin.⁷²

Sen güzel davranıp iyilik eden kullarını seven, “*Hep iyilik edin: Allah iyilik edenleri sever*”⁷³ diyensin.

İyiliğinde sınır yoktur senin. Sen sana nankörlük eden kullarını bile iyilikle yola gelmeye davet eden ve “*Allah sana nasıl iyilikte bulunduyorsa sen de başkalarına*

---

72. Bakara Suresi 177

73. Bakara Suresi 195

*iyilik yap ve sakın ola yeryüzünde haddi aşarak bozgun çıkarayım deme çünkü Allah bozgun çıkaranları sevmez” diyensin.*⁷⁴

Çoğu zaman başımıza gelen iyilikleri kendimizden sanır kötülükleri ise senden biliriz. Oysa tüm iyilikler senden; tüm kötülükler ise bizdendir.⁷⁵

Bütün insanlar bir araya gelsek de senin iyilik ve lütfunu saymakla bitiremeyiz. Sen bizi en iyi ve en doğru olana yöneltensin.

Sen bize iyi ve güzel olanı öğreten, sen bize iyi ve güzel olanı sevdirensin.

İsterse yeryüzündeki tüm iyilikler bir araya gelsin. Senin iyiliğin okyanus ise biz senin iyiliğin karşısında ancak bir su zerresiyiz.

Senin üzerimizdeki lütuf ve rahmetin olmasaydı veya sen kendisine yönelenlerin tövbesini tekrar tekrar kabul eden, üstün hikmet sahibi olmasaydın çaresiz ve yapayalnız kalırdık biz.⁷⁶

Denizler mürekkep, tüm ağaçlar da beraberinde kalem olsa denizleri ve kalemleri tüketir ama yine de senin iyiliklerini yazmakla bitiremeyiz.

---

74. Kasas Suresi 77

75. Nisa Suresi 79

76. (Düşünsenize bir) ya Allah'ın üzerinizdeki fazlı ve rahmeti olmasaydı? Ya Allah kendisine yönelenlerin tövbesini tekrar tekrar kabul eden, üstün hikmet sahibi bir zat olmasaydı? (Nur Suresi 10)

El-Ekrem

Cömertlerin cömerdi.
Cömertliği ve ikramı sınırsız olan.

Oku, çünkü Rabbin cömertliği sonsuz olandır.

Alak Suresi 3

Ya Ekrem! Okudukça, düşündükçe, kavradıkça, öğrendikçe ve bildikçe senin sonsuz ikramının tanıkları oluruz biz.

Kimse senin gibi ikram edemez ve kimse senin kadar şeref ve üstünlük sahibi olamaz.

Kullarına karşı cömertliğin tarife sığmaz senin. Bunca nankörlük karşısında yine de cömertçe ikram etmeyi başka kim devam ettirebilir?

Sadece var olmamız değil, varlığımızı devam ettirebilmemiz de senin sonsuz keremin sayesinde.

Var olmayı hak edecek bir şey yapmamış olmamıza rağmen bizi var etmiş olman da ancak senin sonsuz keremin ile açıklanabilir.

İkram görmeye ihtiyaç duymadan karşılıksız olarak ikram eden sensin. Kullarının birbirlerine olan ikramı senin benzersiz ikramının yanında anılmaya değer değildir, bilirsin ama yine de sınırsız ve hesapsızca ikram edersin.

Kullarının birbirine olan ikramı biter tükenir lakin senin ikramın bitip tükenmek bilmez bir sürekliliktir. Buna rağmen ne zaman dara düşsek senin kesintisiz ikramını unuttur da durumumuzdan şikâyet ederiz.⁷⁷

Biz kulların nankörlük ve ihanet gördüğümüz kimse-den ikramımızı keseriz. Oysa sana nankörlük ve ihanet eden kullarına dahi ikramın kesintisizdir senin.

Ancak biliriz ki bu dünyada her ne verilmişse bize hepsi de dünya hayatının kısa vadeli olan gelip geçici hazları ve süsleridir. Senin katında olanlarsa daha hayırlı ve süreklidir. Aklını ve gönlünü işleten her kul, bu gerçeğe göre hareket etmelidir. Bu gerçeğe göre hareket eden kullarından kıl bizleri.⁷⁸

---

77. Ve insana gelince... Ne zaman Rabbi onu (varlıkla) sınavıp ona ikram edecek ve nimetlere gark edecek olsa, hemen (Allah'ın kendisini desteklediğini düşünerek) "Rabbim bana ikram etti" der. Ne zaman da Rabbi onu (darlıkla) sınavıp onun geçim alanını sınırlandıracak olsa, bu kez de "Rabbim beni zelil etti" der. Asla!... (Fecr Suresi 15-16)

78. Size her ne verilmişse, hepsi de dünya hayatının kısa vadeli hazları ve süsüdür. Allah katında olanlarsa daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Hâlâ akletmeyecek misiniz? (Kasas Suresi 60)

Sen kullarına “Ey insan, bu kadar yüce ve cömert olan Rabbine karşı seni aldatıp yanıltan nedir?” diye soransın.⁷⁹

Öyle ya senin sonsuz keremin karşısında hangi kul kendinde bu hakkı bulsun? Sana değilse başka kime borçluluk hissi duysun?⁸⁰

Bizi insan kılman ve akıl ayeti ile taçlandırman senin eşsiz rahmetinin ve cömertliğinin eseridir.⁸¹

Sen bize –biz bunları hak edecek bir şey yapmadan– işitme gücü, gözler, duygu ve düşünce yeteneğine sahip gönüller verensin.⁸²

Görmesini bilenler için, yaratmış olduğun evrene sayısız ayeti yerleştiren ve o ayetlerin en güzel biçimde okunmasını isteyensin.

Biyolojisiyle, anatomisiyle, ruhu ve zihni melekeleri ile insanı da bir ayet kılan ve kendi kendisini okumasını isteyen yine sensin.

Bilenler ile bilmeyenleri bir tutmayarak bize bilgiyi sevdiren⁸³ ve bizi daima gerçeğin yanında olmaya ve gerçeğin peşinden gitmeye sevk eden sensin.⁸⁴

---

79. İnfitar Suresi 6

80. Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, asla böyle bir işin altından kalkamazsınız... (Nahl Suresi 18)

81. Doğrusu biz âdemoğluna kat kat ikram ederek onu üstün ve şerefli kıldık. (İsra Suresi 70)

82. O'dur sizi inşa eden, size işitme duyusu, gözler ve (akleden) kalpler bahşeden. Ne kadar da azınız şükrediyor. (Mülk Suresi 23)

83. Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Ne var ki, sadece akleden kalbe sahip olanlar bunu kavrayabilir. (Zümer Suresi 9)

84. Ey inanıp güvenenler, Allah için dik duran ve hakça şahitlik yapan kim-seler olun... (Maide Suresi 8)

Karada, denizde ve havada bize ulaşım imkânları sağlayan ve tüm bu imkânları yaratmış olduğun yasalara bağlı kılan sensin.

Sonsuz cömertliğin ve sınırsız ikramın rahmetinin eşsizliğindedir senin. Sen Ekrem'sin. İkramını üzerimizden eksik etme ki kalplerimiz hayat bulsun ve sevensin.

El-Gaffar

Bağışlamaktan bıkmayan. Sınırsız şekilde bağışlayıcı olan. Gerçek bağışlayıcı.

Bununla birlikte, yine unutmayın ki, pişman olup doğru yola dönen, imana erişip dürüst ve erdemli davranışlar ortaya koyan ve bundan sonra da doğru yolda yürüyen kimse için gerçek bağışlayıcı benim.

Taha Suresi 82

Ya Gaffar! Bağışlamaktan bıkmayan, sınırsız şekilde bağışlayan ve gerçek bağışlayıcı olan sensin.

Sen öyle engin bir rahmet ve mağfiret sahibisin ki bıkip usanmadan kullarını bağışlarsın. İşte budur senin eşsiz ve benzersizliği.

Sen hata ve günahını fark ederek içtenlikle sana yönelen kulunu mahcup etmeyen ve onu sanki o günahı hiç işlememiş gibi affedensin.

Hangi suç olursa olsun, kaç kez tekrarlanmış olursa olsun yeter ki kulunun gönlü pişmanlık ve gözyaşı ile dolu olsun; sen hesapsızca bağışlayan ve kulunun kayıt defterini tertemiz kılansın.

En zalimin bile kalbini titretir senin bu benzersiz bağışlama rahmetin. Nitekim elçilerini zalimler zalimi Firavun'a gönderirken bile ona yumuşak ve tatlı söz söylemelerini öğütleyen de sensin; Firavun dahi olsa kalbinin ürperebilecek olmasından ümit kestirmeyen de yine sen.⁸⁵

Yeter ki kul bağışlanmak istesin, bağışlanmayacak kimse olmadığı mesajını biz kullarına bildirensin.⁸⁶

Çünkü pişman olup doğru yola dönen, gerçek anlamda iman eden, dürüst ve erdemli işler üreten ve yaşamını senin rızana uygun sürdüren kulların için tarifsiz bir bağışlayıcı olan sensin.

Hata ve günahlarımızı bize fark ettiren sensin. Hatasını kabul edip dönüş yapan ve durumunu düzeltmek için çabalayan kullarını bağışlamak isteyen de sensin.

Sen bize de lütfet, bize de merhamet et ki gönlümüz senin bu eşsiz bağışlayıcılığından nasiplensin.

---

85. Siz ikiniz doğruca Firavun'a gidin, çünkü o pek azdı! Fakat ona konuşurken yumuşak bir üslup kullanın! (O zaman) belki söz dinler ya da en azından (daha ileri gitmekten) çekinir. (Taha Suresi 43-44)

86. Kuşkusuz Allah kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz; fakat dileyen kimselerin bunun dışındaki günahlarını bağışlamayı diler ve her kim Allah'a ortak koşmakta (ısrar ederse), işte o apaçık bir sapıklığa gömülüp gitmiştir. (Nisa Suresi 116)

El-Gafur

Sürekli bir biçimde günahları affeden.

*(Daima) Allah'ın bağışlayıcılığını arayın.
Şüphesiz Allah çok bağışlayıcı, rahmeti kesintisiz olandır.*

Müzzemmil Suresi 20

Ya Gafur! Sen sürekli bir biçimde günahları affedensin. Sen kuluna “Günahım öyle çok ki artık ne yapsam da affedilmem” dedirtmeyensin.

Kim olursa olsun ve ne yapmış olursa olsun daima kulunu bağışlanmaya davet edensin.

Kullar birbirlerini ayıplayıp kınasa da sen kulunu ayıplamayan ve kınamayansın. Sen kuluna bağışlanması için fırsatlar sunansın.

“Hatam ve günahım çok, bu yüzden Allah’a dua ve ibadet etmeye yüzüm yok.” diyen kullarına benim rahmetimden ümit kesmeyin, diyen sensin.

Sen, kulların benlikleri aleyhine sınırı aşarak aşırıya gitseler dahi benzersiz rahmetinden ümit kestirmeyen ve günahları tümünden affedebileceğini haber verensin. Çünkü sen mutlak Gafur ve mutlak Rahim'sin.⁸⁷

Şeytan ister ki kulların senden kendisi gibi ümitlerini kessin. Oysa sen *“Rabbinizden af dileyin! O, sürekli bağışlayan/bağışlamayı çok severdir”* diyensin.⁸⁸

Günaha girmekte ve hataya düşmekte sınır tanımayan kulların, bağışlamakta sınır tanımayan Rabbi sensin. Defalarca hatasını tekrar eden kulunu defalarca bağışlayan da sensin.

Sen kulunu bir kez bağışladın mı hatasını her seferinde önüne getirmeyensin. *“Bir daha seni bağışlamayacağım”* demeyensin.

Sen kullarına *“Kim kötülük yapar ya da kendine zulmeder, sonra da Allah'tan af dilerse, Allah'ı hem tarifsiz bağışlayıcı hem de eşsiz merhamet sahibi bulacaktır”* müjdesini verensin.⁸⁹

Sen sana içtenlikle yönelerek hatasından dönen ve sana gönülden inanıp sorumlu davranan kullarının kötü gidişatını iyi ve güzel gidişata dönüştürensiz.⁹⁰

87. Ey nefisleri aleyhine sınırı aşan/aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Allah, günahları tümünden affeder. Çünkü O, çok bağışlayıcıdır, rahmet kaynağıdır. (Zümer Suresi 53)

88. Nuh Suresi 10

89. Nisa Suresi 110

90. Kim tövbe eder (dönüş yapar), (yürekten) inanır ve sorumlu davranırsa, Allah işte böylelerinin kötü gidişatını iyi gidişata tebdil edecektir. Çünkü Allah tarifsiz bir bağışlayıcı, eşsiz bir merhamet kaynağıdır. (Furkan Suresi 70)

Senin rahmetinin benzersizliği karşısında nasıl olsun da kalpler ürpermesin? Sen sana nankörlük edenleri bile rahmetinle yola getirensin.

Kimse bizi bilmese de kimse bizi anlamasa da sen bizi ve içimizdekini en iyi bilensin. Yeter ki biz iyiliği özümseyenlerden olalım. Hatasında ısrar etmeyerek sana yönelen kulların için tarifsiz bir bağışlayıcı olan sensin.⁹¹

---

91. Rabbiniz içinizde olan biteni çok daha iyi bilir; yeter ki siz iyiliği özümseyenlerden olun, hiç aklınızdan çıkarmayın ki O, (hatada ısrar etmeyip) kendisine yönelenler için tarifsiz bir bağışlayıcıdır. (İsra Suresi 25)

El-Halik

Yaratan, var eden.
Yaratmanın eşsiz benzersiz öznesi.

*Ey insanlar! Allah'ın size bağısladığı nimetleri
hatırlayın! Size göklerden ve yerden azık sağlayan
Allah'tan başka bir yaratıcı mı var?*

Fatır Suresi 3

Ya Halik! Bizi yaratan ve rahmetinin bir gereği olarak türlü nimet ve imkânlar ile donatan sensin.

Sen ki yaratmanın eşsiz ve benzersiz öznesisin. Senden başka ilah yoktur ve her şeyi varlık alanına çıkararak sensin.

Sen yaratmakla bırakmayıp bir de yarattığını en güzel biçimde gözetensin. Sen kulunu kendi haline terk etmeyen, yalnız başına bırakmayan, çeşitli biçimlerde onu imtihan edip sınavan ama zorluklar karşısında da desteğinden mahrum bırakmayansın.⁹² Sabredenlerle beraber olansın.⁹³

---

92. İnsanlar, inandık demeleriyle kendi hallerine bırakılacaklarını ve hiçbir imtihana çekilmeyeceklerini mi sandılar! (Ankebut Suresi 2)

93. Şüphesiz ki Allah, sabredenlerle beraberdir. (Bakara Suresi 153)

Sen yaratmayı dilediği biçimde gerçekleştiren ve yarattığını en güzel hale getirensin. Sen yarattığına varlık amacı yükleyensin.

Sen yaratmayı irade eden ve bizi insan olarak yaratmayı tercih edensin. Senin tercihindir, bizi anlamlı ve değerli kılan.

Sahip olduğumuz değeri bize veren sensin. Bizi yoktan var eden senken, nasıl olsun da kulun sana inanıp, güvenip, dayanıp teslimiyet göstermesin?

Sen bizi insan olarak yaratarak bizi anlamlı ve değerli kılmasaydın hiçbir farkımız olmazdı bizim bir taştan, bir çiçekten ya da topraktan.

Biliyoruz ki toprağın özü ile aynıdır, biyolojik ve kimyasal özümüz. Biliyoruz ki sen bize hayat vermesen olmazdı aklımız, ruhumuz, elimiz, ayaklarımız ya da gözümüz.

Senin rahmetindir, bizi insan kılan. Senin rahmetindir, bizi insan olma özellikleriyle donatan ve senin rahmetindir, bizi yaratılış amacımızı gerçekleştirecek bir donanıma sokan.

Sensin bizi işitme ve görme hem de duygu ve düşünce yetenekleri ile donatan. Buna rağmen biziz, sana gerektiği kadar şükretmeyen. Sensin, sana bu kadar az şükretmemize rağmen bir an olsun bizi terk etmeyen. Sensin, rahmetini üzerimizden eksiltmeyen.

El-Hâdi

Hidayet veren. Doğruya, iyiye ve
güzele iletmede en yüce kudret.

Yol gösterici ve yardımcı olarak Rabbin yeter.

Furkan Suresi 31

Ya Hâdi! Sonsuz rahmetinin bir gereği olarak bize doğru yolu gösteren sensin. Sen doğruya, iyiye ve güzele iletmede eşsiz ve benzersiz kudretsinsin.

Sen bizi dosdoğru yola davet edensin.⁹⁴ Çünkü sen yaratma ve dilediğini yapma kudretine sahip olmana rağmen kimselerin olamayacağı kadar dosdoğru bir yol üzerindesin.⁹⁵

Hiç şüphesiz yegâne rehberlik senin rehberliğindir.⁹⁶ Senin rehberliğine uyan dosdoğru yol üzerindedir.

Ne mutludur kendi rızasıyla ve içtenlikle senin rehberliğini edinen. Yere sağlam basar ayakları, senin gözetimindeyken.

---

94. Dosdoğru yola yönelt bizi. (Fatiha Suresi 6)

95. ...Kuşkusuz benim Rabbin dosdoğru bir yol üzerindedir. (Hud Suresi 56)

96. ...Hiç şüphe yok ki yegâne rehberlik Allah'ın rehberliğidir. (Enam Suresi 71)

Senin rehberliğine girmekle biziz sana borçlu olan, biz sana minnet etmesi gereken.⁹⁷

Doğru yola yönelenlerin hidayetini artıran da onlara korunma gücü bahşeden de sensin.⁹⁸ Sen hem doğru yola davet eden, hem doğru yolun adresini apaçık bildiren hem de erdemli ve güzel davranış sergileyenleri muhteşem bir karşılığın beklediğini müjdeleyensin.⁹⁹

Sen eşsiz rahmetinle yolumuzu bulmada rehberlik etmişken ne diye sana dayanıp güvenmeyecekmişim ben?¹⁰⁰ Sen sana inanıp güvenen kullarını dosdoğru yola yönel-tensin.¹⁰¹

Senin ayetlerine derin saygı duyan kullarının tenleri ürperir; ardından senin sonsuz rahmetini hatırlayınca ür-peren kalpler ve tenler sakinleşir. İşte bu senin benzersiz hidayetindir.¹⁰²

---

97. Onlar Müslüman oldular diye seni minnet altına almaya kalkıyorlar. De ki: Müslüman olmanızdan dolayı beni minnet altına alıp bana lütfettiğinizi sanmayın; eğer (hakikate) sadıksanız, sizi doğru yola yönelttiği için asıl Allah size lütufta bulunmuştur. (Hucurat Suresi 17)

98. O, doğru yola yönelenlerin hidayetini artırır ve onlara korunma gücü bahşeder. (Muhammed Suresi 17)

99. Şüphesiz işte bu Kuran en doğru yola yöneltmekte, erdemli ve güzel davranış sergileyenleri, kesinlikle muhteşem bir karşılığın beklediğini müjdele-mektedir. (İsra Suresi 9)

100. Hem bize yollarımızı bulmada rehberlik ettiği halde, Allah'a neden güvenip dayanmayalım ki? (İbrahim Suresi 12)

101. ...Şu bir gerçek ki, Allah inanıp güvenen kimseleri dosdoğru yola yöneltir. (Hac Suresi 54)

102. Allah, öğretilerin en güzelini, birbiriyle benzeşen ikişerlilerden oluşan bir hitap olarak indirmiştir. (Öyle bir hitap ki) Rab'lerine karşı derin bir saygı ile titreyenlerin ondan dolayı tenleri ürperir; ardından Allah'ı (sonsuz rahmetini) hatırlayınca kalpleri ve tenleri yatıştır. İşte bu, Allah'ın hidayetidir; tercih edeni/tercih ettiğini bununla doğru yola ulaştırır... (Zümer Suresi 23)

Sana inanıp güvenenin kalbine rehberlik eden sensin. Zira sen her şeyi hakkıyla bilensin.¹⁰³

Senin benzersiz rehberliğine uyan, geçmişe dair hüznün, geleceğe dair endişe duymaz.¹⁰⁴ Senin benzersiz rahmetindir, kulunu hatasından döndüren ve dosdoğru yoluna yönlendiren.

Senden başkasını kendine rehber edinen, alabildiğince uzaklaşır, doğruluktan ve gerçekten. Tüm çıkış yollarını kendi elleriyle kapatır da hidayetini gelmesini bekler kendiliğinden.

Senin benzersiz ayetlerin; seni görür gibi hareket eden, iyilik eden ve hayırlı eylemler gerçekleştiren muhsin kulların için bulunmaz bir rehber ve rahmettir.¹⁰⁵

Ey Rabbimiz! Sana gerçek anlamda inananlar senden gelen kusursuz bir rehberliğe tabi olurlar ve senin rehberliğinde ebedi mutluluğa ulaşırlar.¹⁰⁶

Senin bize verdiklerini doğru yolda harcıyarak ahiret yurdunun sonsuz mutluluğunu arayalım ama dünyadan da nasibimizi unutmayalım. Senin bize iyilikte bulunduğun gibi biz de başkalarına iyilikte bulunalım

---

103. ...Her kim Allah'a inanıp güvenirse, O onun (akleden) kalbine rehberlik eder. Zira Allah her şeyi hakkıyla bilendir. (Teğabun Suresi 11)

104. ...Her kim (kendisine ulaşan) rehberliğime uyarsa, artık onlar geleceğe dair kaygı, geçmişe dair hüznü duymayacaklar.. (Bakara Suresi 38)

105. İşte bunlar her hükmünde tam isabet kaydeden ilahi kelamın ayetleridir. Allah'ı görür gibi hareket edenler için bir rehber ve bir rahmettir. (Lokman Suresi 2-3)

106. İşte onlar, Rab'lerinden gelen kusursuz bir rehberliğe tabidirler ve işte onlar, evet onlardır ebedi mutluluğa erenler. (Lokman Suresi 5)

ve yeryüzünde haddi aşarak bozgunculuk etmekten uzak duralım.¹⁰⁷

Senin benzersiz hidayetini ve rahmetini ile, sorumluluk bilinci ile davranan duyarlı kullarından olalım. Sana dönük bir gönül ile seni hatırdan hiç çıkarmayalım. Sonsuz rahmetin karşısında içi titreyen ve senin huzuruna adanmış bir yürekle gelen kullarından olalım. Hem senin eşsiz rızana hem de tarifsiz bir huzur içinde cennetlerine kavuşalım.¹⁰⁸

---

107. Gel sen Allah'ın sana verdiklerini doğru yolda harcıyarak ahiret yurdunun (mutluluğunu) ara ama dünyadan da nasibini unutma! Allah sana nasıl iyilikte bulduysa sen de (başkalarına) iyilik yap ve sakın ola yeryüzünde haddi aşarak bozgunculuk edeyim deme. Çünkü Allah bozguncuları sevmez. (Kasas Suresi 77)

108. Ve cennet sorumlu davrananlara yaklaştırılacak ve asla uzaklaşmayacak. İşte size vaat edilen budur; O'na dönük bir gönülle hatırdan O'nu hiç çıkarmayan herkese. İdraki aşan bir hakikat olduğu halde, O sonsuz rahmet sahibi karşısında içi titreyen ve O'nun huzuruna adanmış bir yürekle gelen herkese. Oraya tarifsiz bir huzur içinde girin! İşte bu ebedi ikamet günüdür (denilecek). (Kaf Suresi 31-34)

El-Hafi

Lütufkâr. Mükemmel şekilde ilgilenen.

*İbrahim sana selam olsun diye cevap verdi.
Rabbimden seni bağışlamasını isteyeceğim.
Çünkü O bana karşı hep lütufkâr olmuştur.*

Meryem Suresi 47

Ya Hafi! Sen bizi sevgi ve ilgiden yaratan, varoluşumuzun manevi özüne sevgi ve ilgi harcı katansın.¹⁰⁹

Benzersiz bir sevgi ve ilgi ile kullarıyla kusursuz bir biçimde ilgilenen ve ilgisini bir an olsun üzerimizden çekmeyensin.

Lütfunu bolca ihsan eden ve lütfunu üzerimizde daima hissettirensin.

Sen bizim açığımızı da gizlimizi de en iyi şekilde bilensin. Kulun nasıl olsun da senden bir şeyini gizleyebilsin?

---

109. O, insanı sevgi ve ilgi-alakadan yarattı. (Alak Suresi 2)

Sen tarif etmeye dahi gerek kalmadan halimizi en iyi şekilde bilip görensin.

Sen ilahi vahyin ile bize “*Ne yani insanoğlu başıboş bırakılacağını mı sanıyor?*”¹¹⁰ mesajını verensin.

Senin bunca lütfun, benzersiz sevgi ve ilgin karşısından birçoğumuz dünya hayatının oyun ve eğlencesine dalıyor ve hem senden geldiğimizi hem de sana döneceğimizi unutuyoruz.¹¹¹

Sen bize rahmetin ve merhametinle hatırlat Rabbimiz! Hakikatten ayrılmasın kalbimiz.

İlgini ve sevgini eksik etme üzerimizden. Sen bizden ilgini ve sevgini bir an olsun eksiltsen, tarifsiz bir karanlığa gömülürüz biz aniden.

---

110. Kıyamet Suresi 36

111. Yoksa sizi boş yere ve anlamsız bir oyun için yarattığımızı mı sanıyorsunuz? Dahası, (hesap vermek için) bize döndürülmeyeceksiniz, öyle mi? (Müminun Suresi 115)

El-Hafız

Koruyan. Her şeyi koruyup gözeten.
Korumada eşsiz benzersiz olan.

*Senin Rabbin,
her şeyin üzerinde gözetici, koruyucudur.*

Sebe Suresi 21

Ya Hafız! Sen, yarattığı her şeyi koruyup gözeten, korumada ve gözetmede eşsiz ve benzersiz olansın.

Gökyüzünü korunmuş bir tavan kılan¹¹² da sonsuz kudret ve otoriten ile gökleri ve yeri koruyup gözeten de sensin.¹¹³

Tüm kulların, eşsiz ilahi koruman ve gözetimin altındadır senin.¹¹⁴ Yaratmada da yarattığını korumada da eşin ve benzerin yoktur senin.

---

112. Ve gökyüzünü korunmuş bir tavan kıldık... (Enbiya Suresi 32)

113. ...O'nun sonsuz kudret ve otoritesi gökleri ve yeri kaplamıştır; üstelik onları koruyup gözetmek O'na güç gelmez. Çünkü yüce ve azametli olan yalnızca O'dur. (Bakara Suresi 255)

114. Hiçbir insan yoktur ki (ilahi) gözetim ve koruma altında olmasın. (Tarık Suresi 4)

Sen en güzel şekilde yaratan ve yarattığını korumasız bırakmayansın. Senin benzersiz koruman altındaki kulun senden başka kimin korumasına sığınsın?

Senin koruman kadar insanı güvende hissettiren başka bir emniyet yoktur hayatta.

Senin koyduğun sınırları en güzel biçimde korumaktır, senin desteğin ile kendimizi korumamızı sağlayacak ve bizi gerçek ve kalıcı mutluluğa ulaştıracak olan.¹¹⁵ Senin koyduğun sınırları aşanlar kendilerine zulmetmiş olurlar.¹¹⁶

Eşsiz kelamın, ilahi beyanın ve insanlığa son hitabın Kuran'ı da en güzel şekilde koruma altına alan ve biz kullarına ulaşmasını sağlayan sensin.¹¹⁷

Senin kulların üzerindeki lütuf ve ihsanın saymakla bitmez ki birileri çıkıp saymaya yeltensin.

Senin bizi benzersiz bir biçimde koruduğun gibi biz de insanlığımızı, Müslümanlığımızı, imanımızı ve sana gönülden teslim olan kullarının bağlı kalmaları gereken ilkelerimizi koruyalım. Daima doğru, iyi ve güzel olandan yana olalım.

---

115. ...Allah'ın koyduğu sınırları kesintisiz koruyan inananları müjdele. (Tevbe Suresi 112)

116. ...Kim Allah'ın koyduğu sınırları aşarsa, işte onlar zulmetmiş olurlar. (Bakara Suresi 229)

117. Şüphesiz bu uyarıcı/hatırlatıcı mesajı (Kuran'ı) indiren biziz ve şüphesiz onun koruyucuları da yine biziz. (Hicr Suresi 9)

Yaratılışımızı koruma altına alabilmek ve özümüze dönebilmek için nefsimizdeki kirlere ve paslardan arınmamız ve ruhumuza temiz hava aldirmamız gerekir. Bunun yolu ise senin bize yaratılışımızdan vermiş olduğun fitrat (yaratılış) dinine dönmektir.¹¹⁸

---

118. Böylece sen, batıl olan her şeyden uzaklaşarak yüzünü (özünü) kararlı bir şekilde (hak olan) dine çevir ve Allah'ın insan bünyesine nakşettiği fitrata uygun davran (ki) Allah'ın yarattığında bir bozulma ve çürümeye meydan verilmesin. İşte dimdik ayakta duran din (budur). Ancak insanların çoğu bilmezler. (Rum Suresi 30)

El-Halim

Davranışlarında yumuşak ve şefkatli.
Sertlik ve katılıktan uzak olan. Eşsiz hoşgörü sahibi. Ce-
zalandırmada acele etmeyen.

*Allah eşsiz hoşgörü sahibi,
sertlik ve katılıktan uzak olandır.*

Fatır Suresi 41

Ya Halim! Sen davranışındaki yumuşaklık ve şefkat ile en inatçı kullarının bile inadını kıran, taşlaşmış kalpleri bile yumuşatan, sertlik ve katılıktan uzak olansın.

Biz kulların öfkenin heyecanına kapılarak nefsimize uyarız. Oysa sen, kızgınlık ve öfke ile hareket etmeyen ve intikam duygularından uzak olansın. Şüphesiz ki sen, biz kulların gibi âciz değilsin; affetmekte zorlanmaz ve kimseye kin gütmezsın.

Sen, nefsinde olanı düzeltmek isteyene fırsatlar sunarak yardım eden, kötülükte ısrar edeni ise hemen cezalandırmayıp erteleyensin.¹¹⁹

Sen, seni inkâr ederek nefsine zulmeden kullarına bile kendilerini düzeltme fırsatı verecek kadar rahmet ve merhamet sahibisin.

Eğer sen, biz kullarını, yapıp ettiklerimiz, hata ve günahlarımızdan dolayı hemen cezalandıracak olsaydın hiç şüphesiz yeryüzünde hareket edecek tek bir canlı dahi bırakmazdın.¹²⁰

Ancak sen benzersiz rahmetin ve davranışlarında yumuşak ve şefkatli oluşun nedeniyle bizi cezalandırmada acele etmeyen ve sertlik ve katılıktan uzak halinle bizi terbiye edensin.

Sen bizim içimizde sakladıklarımızı da en iyi bilensin. Seni razı etmeyecek bir şeyi içimizde tutmaktan sana sığınırız. Gerek içimizde tuttuğumuz gerekse dışa vurduğumuz kötü niyetlerimizden dolayı bağışla bizi. Niyetlerimizi hayırlı ve güzel eyle. Çünkü sen tarifsiz bir bağışlayan ve acele cezalandırmayansın.¹²¹

119. Nitekim eğer Allah insanları zulümleri nedeniyle hemen cezalandıracak olsaydı, yeryüzünde bir tek canlı bırakmazdı; fakat onları belirli bir süreye kadar ertelemektedir. Ama vadeleri dolduğu vakit, akbetlerini ne bir an geciktirebilirler ne de çabuklaştırabilirler. (Nahl Suresi 61)

120. Eğer Allah insanları yapıp ettikleri yüzünden (hemen) enseleyecek olsaydı, yer üzerinde (insanı andıran) bir tek canlı bırakmazdı ama onları sonu yasayla belirlenmiş bir süreye kadar erteliyor. Fakat süreleri dolunca artık anlarlar ki Allah kullarını her daim görüp gözetlemektedir. (Fâtır Suresi 45)

121. ...Zira iyi bilin ki Allah içinizde sakladıklarınızı bilir. Öyleyse O'ndan sakının! Ve yine iyi bilin ki Allah tarifsiz bağışlayandır, acele cezalandırmayandır. (Bakara Suresi 235)

Sen bizi sorumluluklarımızı yerine getirebilme potansiyeli ile yaratan ve yaratılışımıza uygun sorumluluklar ile bizi sınavansın. Sen bize açıklandığında canımızı sıkacak ve bize ilave sorumluluklar yükleyecek şeyler hakkında soru sordurmayansın.¹²² Sen bizi sorumlu kıldıklarını en güzel ve en net biçimde açıklayansın. Çünkü sen tarifsiz bir bağışlayan ve acele cezalandırmayansın.

Senin yolunda ihlas ve samimiyet ile çalışan ve içtenlikle çaba gösteren kulların için tarifsiz güzellikte rızıklar bahşedecek olan da bu kullarını hoşnut olacakları bir makama kavuşturacak olan da yine sensin. Çünkü sen her şeyi en güzel bir biçimde bilen, hak edene hak ettiğini en güzel biçimde veren ve davranışında sertlikten ve katıktan uzak olansın.¹²³

Sen, senin yolunda ihlas ve samimiyetle yapılan tüm harcamaları kat kat artırırsın. Rahmeti sınırsız olan ve her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilen sensin.¹²⁴

---

122. Siz ey iman edenler! Açıklanması halinde sizi zora sokabilecek şeyler hakkında soru sormayın! Nitekim Kuran iniyorken onlar hakkında soru sorsanız size açıklanır. (Açıklanmadığına göre) Allah onlarla sizi mükellef tutmamıştır. Allah tarifsiz bağışlayandır, cezalandırmada acele etmeyendir. (Maide Suresi 101)

123. Allah davası uğruna yurdunu yuvasını terk ettikten sonra öldürülen ya da ölen kimseler var; Allah onlara mutlaka tarifsiz güzellikte bir rızık bahşedecektir. Zira Allah, evet, elbet O'dur rızık bahşedenlerin en hayırlısı. Kesinlikle onları hoşnut olacakları bir makama kavuşturacaktır. Zira şu bir gerçek ki Allah (onların her birinin neden razı olacaklarını) çok iyi bilen, (isyankâr kullarını cezalandırmada) hiç acele etmeyendir. (Hac Suresi 58-59)

124. Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yedi başak veren ve her başakta yüz dane bulunan tohuma benzer. Allah dilediğine kat kat verir: Zira Allah, (rahmetiyle) sınırsızdır, her şeyi tarifsiz bilendir. (Bakara Suresi 261)

Mallarını senin yolunda harcayan, sonra da harcadıklarının başa kakıp gönül incitmeye kalkışmayanların ödülleri verecek olan ve bu kullarının gelecekte endişe, geçmişten dolayı üzüntü duymayacaklarını müjdeleyen de sensin.¹²⁵

Gönül yapıcı hoş bir söz ve rahmet dilemenin, arkasından incitmenin geldiği bir yardımdan daha hayırlı olduğunu bize bildiren sensin. Şüphesiz sen, kendi kendine yeten ve cezalandırmadan önce fırsat verensin.¹²⁶

Hiç şüphesiz ki yok olmasınlar diye gökleri ve yeri bir arada tutan sensin. Şayet göklerin ve yerin düzeni bozulsa ve yok olmaya yüz tutacak olsa senden başka kim onları bir arada tutmaya güç yetirsin? Çünkü sen cezalandırma da hiç acele etmeyen ve eşsiz bağışlayıcı olansın.¹²⁷

Kalplerimiz senin Halim ismin ile yumuşasın ve davranışlarımız senin Halim ismin ile sertlik ve katılıktan uzaklaşsın.

---

125. Mallarını Allah yolunda infak edip de sonra infak ettiklerini başa kakıp gönül incitmeye kalkışmayanlar, ödülleri yalnız Rab'leri katında bulacaklardır. Artık onlar gelecekte endişe duymayacaklar, geçmişten dolayı mahzun olmayacaklar. (Bakara Suresi 262)

126. Gönül yapan hoş bir söz ve rahmet dileme, arkasından incitmenin geldiği bir yardımdan daha hayırlıdır. Ve Allah kendi kendine yetendir, cezalandırmadan önce fırsat tanıyandır. (Bakara Suresi 263)

127. Şu açık ki, gökleri ve yeri Allah tutmaktadır. Aksi halde yok olurlardı. Eğer göklerin ve yerin düzeni bozulup yok olmaya yüz tutsa, O'ndan başka hiçbir güç onları tutamaz. Ne var ki O cezalandırmada hiç acele etmeyendir, eşsiz bir bağışlayıcıdır. (Fatır Suresi 41)

El-Hasib

En iyi ve en hassas biçimde hesap soran.
Hesabı çok yüksek olan. Kullarının hesabını gören ve en
güzel biçimde kullarına yeten.

Hesap sorucu olarak Allah yeter.

Nisa Suresi 6

Ya Hasib! Herkesin bir hesabı vardır. Sen ise hesabı çok yüksek olan, en iyi ve en hassas biçimde hesap soransın.

Ey Rabbimiz! Sen her şeyin hesabını en iyi biçimde tutan, hesap sormada acele davranmayan ama sorulacak hesabı da unutmayansın. Çünkü sen hesabı seri olansın.¹²⁸

Sen, biz kullarına; kim haklı bir davaya katkıda bulunup destek olursa onun getirisinden bir payı olacağını, kim de haksız bir davaya katkıda bulunup destek olursa onun da vebalinden bir pay alacağını bildirensin. Zira sen

---

128. ...Zira Allah hesabı seri bir biçimde görendir. (Bakara Suresi 202)

her şeye bir ölçü koyan ve koyduğu ölçüye en güzel biçimde sahip çıkansın.¹²⁹

Yaratmış olduğun evrendeki hassas ve benzersiz düzenin, tarifsiz bir hesap iledir senin. Sen her şeyi en ince ayrıntısına kadar hesap eden ve bu hesaba hayran kalmamızı sağlayan anlayışı bize verensin.

Matematik, evreni yazdığın dildir senin. Güneş ve Ay hepsi bir hesap iledir.¹³⁰ En küçüğünden en büyüğüne kadar takdir ettiğin bir hesaba bağlıdır, senin tüm evrendeki düzenin.¹³¹ Çünkü senin katındaki her şey bir ölçü ve denge iledir.¹³²

Bazen haksızlığa uğrar bazen de haksızlık ederiz. Hesap sorucu olarak sen yetersin. Yalnız sana dayanır ve yalnız sana güveniriz. Yalnız senin hesabından emin olabiliriz.

Sen, yakınlarımızın aleyhine dahi olsa bizi daima hakka şahitlik yapmaya ve adaleti dimdik ayakta tutmaya çağırırsın.¹³³

---

129. Kim haklı bir davaya katkıda bulunursa, onun tüm getirisinden bir pay alacaktır; kim de haksız bir davaya katkıda bulunursa, onun tüm vebalinden bir pay alacaktır: Zira Allah her şeye bir ölçü koyan, koyduğu ölçüye sahip çıkandır. (Nisa Suresi 85)

130. Güneş ve Ay bir hesap ile hareket etmektedir. (Rahman Suresi 5)

131. ...Allah her şey için bir ölçü belirlemiştir. (Talak Suresi 3)

132. ...O'nun katında her şey bir ölçüye bağlıdır. (Rad Suresi 8)

133. Siz ey iman edenler! Kendinizin, ebeveyninizin ve akrabasının aleyhine de olsa, Allah için hakka şahitlik yaparak daima adaleti tesis etmeye çalışın. O kimse zengin olsun fakir olsun, Allah'ın hakkı onların her birinin önüne geçer. O halde kendi arzularınıza uymayın ki adaletten uzaklaşmayasınız. Ama eğer hakikati çarpıtırmanız veya şahitlikten kaçınırsanız bilin ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır. (Nisa Suresi 135)

Sen, emaneti ona ehil olan kimselere vermemizi ve insanlar arasında hükmederken adalet ile hükmetmemizi emredensin. Çünkü sen, kullarına en güzel şekilde öğüt verensin.¹³⁴

Sen bizden yürüyüşümüzde, davranışımızda, ses tonumuzda ve hitabımızda ölçülü olmamızı isteyen ve daima iyi ve güzel olanı esas almamızı bize öğütleyensin.¹³⁵

Ey Rabbimiz! Bilerek ya da bilmeyerek işlediğimiz hatalarımızdan dolayı affet ve bizi kolay bir hesap ile hesaba çek.

Sana olan borcumuz hesap edilemez. Sana olan minnettarlığımız saymakla bitmez. Sen, vermiş olduğun ömür sermayemizi en hayırlı ve en güzel şekilde tüketmemizi nasip et.

---

134. Şu bir gerçek ki, Allah size emanetleri, onlara ehil olanlara vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adaletle hükmetmenizi emrediyor. Allah size bu şekilde ne güzel öğüt veriyor. Şüphesiz Allah çok iyi İştir (Semi) ve çok iyi Görür (Basir). (Nisa Suresi 58)

135. Kibirlenerek insanlardan yüzünü çevirme, yeryüzünde kasılarak yürüme. Çünkü Allah, kurula kurula kendini övenlerin hiçbirini sevmez. Davranışlarında ölçülü ve dengeli ol, sesini yükseltme. Çünkü, unutmama ki, seslerin en çirkini eşeğin anırmasıdır... (Lokman Suresi 18-19)

El-Kadir

Gücü her şeye ulaşan, her şeyde hissedilen.
Her şeye gücü yeten.

*Ve insanı (işte bu) sudan yaratan ve onu soy
sop ve evlilik yoluyla kazanılan yakınlık,
bağlılık (duygusuyla) donatan O'dur; (evet)
çünkü Rabbin sınırsız kudret sahibidir.*

Furkan Suresi 54

Ya Kadir! Ne göklerde ne de yerde hiçbir şeyin seni âciz bırakma imkân ve ihtimali yoktur. Her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilen, üstün ve yüce kudret sahibi olan sensin.¹³⁶

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi sana aittir. Şüphesiz kendi kendine yeterli olan da bütün övgülerin sahibi olan da sensin.¹³⁷

---

136. ...Nitekim ne göklerde ne de yerde, hiçbir şeyin Allah'ı âciz bırakma imkân ve ihtimali yoktur. Çünkü O her şeyi bilir, üstün ve yüce kudret sahibidir. (Fâtır Suresi 44)

137. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Şüphesiz yalnız Allah, kendi kendine yeterlidir, bütün övgüler yalnız O'na mahsustur! (Lokman Suresi 26)

Senin her şeye gücünün yetmesinden başka hangi şey kuluna kendini bu kadar iyi hissettirsin?

Sen ki sınırsız kudret sahibi, sen ki gücü her şeye ulaşan ve gücü her şeyde hissedilensin.

Biz âciz olanız sen ise Kadir. Sen bize hesap soran ama yaptığından hesap sorulamayan, sorgulanamayansın.¹³⁸

Senin mutlak kudretin iledir benzersiz rahmetin. Sen öyle yüce bir kudret sahibi ve öylesine her şeye gücü yetensin ki kendini kimseye ispat etme derdin yoktur senin.

Göklerin ve yerin hâkimiyeti yalnız sana aittir. Hâkimiyetinde sana herhangi bir ortak da yoktur. Her şeyi en ince ayrıntısına kadar yaratan da, yarattıklarını ölçüsünü koyduğu yasalara bağlı kılan da sensin.¹³⁹

Sen, yarattıkları üzerinde yalnız kudretini değil aynı zamanda rahmetini de gösterensin. Hiçbir şeye ihtiyacı olmayan rahmet sahibi sensin. Sen bize değil, biz sana muhtacız. Dilersen bizi ortadan kaldırır ve yerimize dilediğini getirirsin.¹⁴⁰

---

138. O, yaptıklarından dolayı asla sorgulanamaz; fakat onlar her daim sorgulanırlar. (Enbiya Suresi 23)

139. O (Allah) ki, göklerin ve yerin hâkimiyeti yalnızca O'na aittir. O çocuk edinmemiştir. Hâkimiyetinde O'na herhangi bir ortak da bulunmamaktadır. Zira her şeyi O yaratmış ve (bütün bunları) ölçüsünü kendi koyduğu yasalara bağlamıştır. (Furkan Suresi 2)

140. Rabbin hiçbir şeye muhtaç olmayandır, rahmeti bol olandır. Eğer dilerse sizi yok edip, yerinize dilediğini getirir. Tıpkı sizi başka toplumların soyundan var ettiği gibi. (Enam Suresi 133)

Sensin bizi başlangıçta güçten yoksun yaratan, bu yoksunluğun ardından bizi güçlü kuvvetli kılan. Bu güçlü kuvvetli dönemin ardından sensin yine bizi zayıflığa ve yaşlılığa mahkûm kılan. Sensin dilediğini dilediği gibi yaratan. Sensin her şeyi bilen. Sensin mutlak kudret sahibi olan.¹⁴¹

Sensin göklerin ve yerin nuru olan. Sensin erişmek isteyeniyi nuruna eriştirecek olan.¹⁴² Ey Rabbimiz! Samimi bir kalp ile tövbe ederek içten bir sadakatle sana yönelim. Rahman olan Rabbimizin günahlarımızı örtmesini ümit edelim. Rabbimiz! Nurumuzu tamamla ve bizi bağışla! Çünkü sensin her şeye Kadir olan.¹⁴³

Ya Kadir! Her şeyin en güzel şekilde ölçüsünü takdir eden sensin. Sensin karanlığın bağrından sabahı çıkaran.

---

141. Allah'tır başlangıçta sizi güçten yoksun yaratan, bu yoksunluğun ardından sizi güçlü kuvvetli kılan, bu güçlü kuvvetli dönemin ardından sizi (tekrar) zayıflığa ve ak saçlılığa mahkûm eden. O dilediğini yaratır; zira O her şeyi bilendir, mutlak kudret sahibidir. (Rum Suresi 54)

142. Allah göklerin ve yerin nurudur. O'nun nuru içinde kandil bulunan bir oyuktan yayılan ışığa benzer. O kandil ki sırça fanus içindedir; o fanus ki, inci (gibi parıldayan) bir yıldızdır sanki! Ve o kandilin yakıtı ne doğuda ne de batıda eşine rastlanmayan mübarek bir zeytin ağacından alınmaktadır. Ve o ağacın yağı (öyle arı duru, öyle parlak ki) neredeyse ateş değmeden de ışık verecek: Nur üstüne nur! Allah, (erişmek isteyeniyi) nuruna eriştirir; işte (bunun içindir ki) Allah insanlara örnekler vermektedir; çünkü her şeyi bütün boyutlarıyla (yalnızca) Allah bilir. (Nur Suresi 35)

143. Siz ey iman edenler! Samimi bir kalp ile tövbe ederek içten bir sadakatle Allah'a yönelin! Umulur ki Rabbiniz günahlarınızı örter ve Allah'ın peygamber ve ona katılarak iman edenleri mahcup etmeyeceği o gün, sizi zemininden ırmakların çağladığı cennetlere koyar. Onlar önlerinden ve sağlarından ışık saçarak ve şöyle dua ederler: Rabbimiz! Nurumuzu tamamla ve bizi bağışla; çünkü sen her şeye kadirsin! (Tahrir Suresi 8)

Sensin geceyi dinlenme vakti, Güneş'i ve Ay'ı zamanı tayin ölçüsü kılan. Hiçbir şey yoktur ki her şeyi bilen ve sonsuz kudret sahibi olan senin iraden ile tayin ve tespit edilmesin.¹⁴⁴

Sensin yakın göğü ışıklar ile süsleyen ve sensin bir güvenlik sistemi ile göğün korunmasını sağlayan.¹⁴⁵ Sensin takdir ettiğin her şey ile bizi kendisine hayran bırakan.

Şüphesiz göklerin de yerin de mutlak ve tek hâkimi sensin. Kulların nasıl olur da senden başka yâr, senden başka yardımcı edinsin?¹⁴⁶ Hayatı da ölümü de bize takdir eden sensin¹⁴⁷ ve sen asla takdiri önüne geçilemeyensin.¹⁴⁸

Benim tüm istek ve arzum, bütün ibadetlerim, hayatım ve ölümüm –âlemlerin Rabbi olan– senin içindir.¹⁴⁹

---

144. O'dur tanyerini ağartan ve geceyi dinlenme vakti, güneşi ve ayı zamanı tayin ölçüsü kılan. Bunlar, her şeyi bilen sonsuz kudret sahibinin iradesiyle tayin ve tespit edilmiştir. (Enam Suresi 96)

145. Nihayet biz en yakın göğü ışıklarla süsledik ve bir güvenlik sistemi oluşturduk: İşte bu her şeyi bilen, her işi mükemmel olan Allah'ın takdiridir. (Fussilet Suresi 12)

146. (Ve) elbette göklerin ve yerin hâkimiyeti yalnızca Allah'a aittir: Hayatı da ölümü de O takdir eder. Sonuçta sizin için Allah dışında ne bir yâr ne de bir yardımcı var. (Tevbe Suresi 116)

147. De ki: Ey insanlar! Ben sizin hepinize Allah'ın gönderdiği elçiyim. Göklerde ve yerde hâkimiyet O'na aittir. O'ndan başka ilah yoktur. Hayat veren ve öldüren O'dur... (Araf Suresi 158)

148. Aranızda ölümü takdir eden biziz ve biz asla önüne geçilebilecek değiliz. (Vakıa Suresi 60)

149. De ki: Benim tüm istek ve arzum, bütün ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. (Enam Suresi 162)

El-Kâfi

Hem kendisine hem de yarattıklarına yeten.
Kullarının her türlü istek ve ihtiyaçlarına yeterli
gelmede eşsiz ve benzersiz olan.

*Allah kuluna yetmez mi ki (kâfi değil mi ki)
seni, O'ndan başkalarıyla korkutuyorlar?
Allah kimi yoldan saptırırsa, artık onu doğru
yola getiren olmaz.*

Zümer Suresi 36

Ya Kâfi! Bizi senden başkalarıyla korkutmaya çalışanlar için sen bize “*Allah kuluna yetmez mi?*” hitabını veren ve kalbimizi kuvvetlendirensin.

Ey Rabbimiz! Sen kullarına en güzel şekilde yetensin. “*İnsanlar size karşı toplandı korkun onlardan*” diyenlere karşı imanımızı artıran ve “*Allah bize yeter! O ne güzel vekildir*” dedirtensin.¹⁵⁰

---

150. İnsanlar size karşı toplandılar, korkun onlardan diyenlerin sözleri, onların imanlarını daha da artırdı: Allah bize yeter! O ne güzel vekildir dediler. (Âli İmran Suresi 173)

Sen bize bir sıkıntı vermek istesen, kulluğumuzdaki kararlılığımızı ortaya çıkarmak için bizi deneyip imtihan etsen senden başkasının bu sıkıntıyı ortadan kaldırmaya gücü yeter mi? Ya da sen bize bir iyilik etmek istesen, senden başkası bu iyiliğe engel olabilir mi? Yalnız sensin biz kullarına yeten! Kendilerine dayanak arayanlar yalnız sana güvenip dayanmaları gerektiğini bilsinler.¹⁵¹

Sen kuluna en güzel şekilde yetensin ve veli olarak da yardımcı olarak da “Allah kuluna yeter” mesajını ve müjdesini bize verensin.¹⁵²

Sen bize düşmanlık eden, bizi küçük gören ve bizimle alay edenlere karşı bize yetensin.¹⁵³ Sana gönülden inanmış olan kulun, senden başka kime ihtiyaç duysun? Senden başka kime güvenip dayansın? Sen kulunun her türlü ihtiyacını karşılamada yeterli olansın.¹⁵⁴

Bize yeter sandığımız her şey ve herkes yetersiz ve eksiktir. Oysa sen her türlü eksikliklerden münezzeh olansın.

Sana olan ihtiyacımız en büyük zenginliğimizdir bizim. Sen bizi, kendinden başka kimseye muhtaç etmeyensin. Sen bizi rahmeti ile seven, sen bize merhameti ile yetensin.

---

151. ...Allah bana bir sıkıntı vermek istese, onlar bu sıkıntıyı fark edebilirler mi? Ya da bana iyilik etmek istese, onlar, O'nun bu iyiliğini önleyebilirler mi? De ki: Allah bana yeter. Kendilerine dayanak arayanlar O'na güvenip dayanırlar. (Zümer Suresi 38)

152. Allah düşmanlarınızı daha iyi bilir. Ama (eğer size veli lazımsa) veli olarak Allah yeter; (yardım lazımsa) yardımcı olarak da Allah yeter. (Nisa Suresi 45)

153. Unutma ki küçümseyip alaya alanlara karşı biz sana yeteriz. (Hicr Suresi 95)

154. Allah kendisinden başka ilah olmayandır. O halde inananlar yalnızca Allah'a güvenip dayanırlar. (Tağabun Suresi 13)

Ey Rabbimiz! Kendini her türlü ihtiyacın üzerinde ve yeterli görenlerin azacağı ve kendi eliyle hesap defterine kötülükler yazacağını bildiren sensin.¹⁵⁵

Senin saymakla bitmeyen iyiliğin ve benzersiz rahmet ve merhametine rağmen kendimizi yeterli sanarak azgınlık etmekten ve kendi elimizle hesap defterimize kötülük yazmaktan sana sığınırız.

Kendi kendine yeten yalnızca sensin. Bu gerçek karşısında kulun nasıl büyüklensin?

---

155. Hayır! Şüphesiz insan (Rabbinin bunca iyiliğine rağmen yine de) azar; kendini her türlü ihtiyacın üzerinde görüp kendi kendine yettiğini sandığında. Oysa şüphesiz sonunda Rabbine dönecektir. (Alak Suresi 6-8)

El-Karib

Çok yakında olan. Kullarına şahdamarlarından daha
yakın olan. Yakınlıkta eşsiz benzersiz olan.
Yakınlıkta sınır tanımayan.

*Bunun içindir ki, artık günahlarınızdan ötürü
O'ndan bağışlanma dileyin ve sonra da tövbe
ve pişmanlık içinde O'na yönelin, çünkü benim
Rabbim, (kendisine yönelen herkese) her zaman
yakınlık gösterir, (dualara) cevap verir!*

Hud Suresi 61

Ya Karib! Sen kuluna yakınlıkta eşsiz ve benzersiz olan
ve yakınlıkta sınır tanımayansın. Sen yarattığın ile arana
mesafe koymayansın.

Sen kulun ile arana girebilecek her türlü aracıya karşı
kulunu uyaransın.

Seninle kulun arasında mesafe yoktur ki birileri gelip
araya girebilsin!

Sana yakın olmak ve seninle bağıını sıkı tutmak isteyen senin ipine sımsıkı sarılmalıdır. Senin yeryüzündeki ipin Kuran'dır.¹⁵⁶

Kulların sana her an muhtaçtır. Gerçek anlamda kurtuluş ve kalıcı mutluluğa ulaşmak isteyen, aklını ve vicdanını kullanan her kulun kendini sana yakın tutmak için çabalamalıdır.¹⁵⁷ Çünkü Allah kuluna şahdamarından da yakındır.¹⁵⁸

Sen bize karşı öyle rahmet ve merhamet sahibisin ki nefsimizin ve şeytanın vesveselerinden bizi muhafaza etmek için kalbimizi kuşatır ve bizi nefsimizle baş başa bırakmazsın. Sen kalplerimizi sarıp sarmalayan ve bizimle kalbimizin eğilimleri arasına müdahil olansın. Çünkü sen kuluna yakın olan ve yakınlıkta sınır tanımayansın.¹⁵⁹

Herkes birilerine yakın olmak ister bu hayatta. Oysa hakikati kavrayıp görebilen kulların için gerçek anlamda sensin, yakınlıkta son nokta.

---

156. Hep birlikte Allah'ın ipine (Kuran'a) sımsıkı yapışın ve birbirinizden ayrılmayın! (Âli İmran Suresi 103)

157. Ey iman edenler! Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olun, O'na yaklaşma çabası içinde bulunun ve Allah yolunda gayret gösterin ki (gerçek) kurtuluşa/mutluluğa erişebilirsiniz. (Maide Suresi 35)

158. Ant olsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona ne vesveseler vermekte olduğunu biliriz. Biz ona şahdamarından daha yakınız. (Kaf Suresi 16)

159. Ey iman edenler, size hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah'ın ve Resul'ünün çağrısına uyun. Bilin ki muhakkak Allah, kişi ile kalbi arasına girer ve sonunda siz gerçekten O'nun katında bir araya getirileceksiniz. (Enfal Suresi 24)

Nerede ya da kiminle olursak olalım sen mutlaka bizimle beraberisin. Sen her yaptığımızı en güzel şekilde görensindir.¹⁶⁰

Göklerde ve yerde olup biten her şeyi bilen yalnızca sensin. Üç kişi aramızda gizli bir konuşma yapsak dördüncüsü sensin. Beş kişi olsak altıncısı sen. Bundan az da olsak çok da muhakkak sensin bizimle beraber olan yalnızca sen.¹⁶¹ Akla ve hayale gelmesi dahi mümkün değildir senin olmadığın bir yer.

“Kullarım sana benden soracak olurlarsa iyi bilinler ki ben çok yakın olanım” diyen de sana dua edenin çağrısına hemen karşılık vereceğini müjdeleyen de sensin.¹⁶²

Günahlarımız için senin rahmet ve merhametine sığır ve senden af dileriz. Bilincimizi yenileyerek ve bakışımızı temizleyerek sana yöneliriz. Çünkü sen sana yönelene çok yakın olan ve duaları kabul etmede sınır tanımayanısın.¹⁶³

---

160. ...Nerede olursanız olun, O sizinle beraberdir ve Allah tüm yaptıklarınızı görendir. (Hadid Suresi 4)

161. Görmez misin ki Allah, göklerde olanları da yeryüzünde olanları da bilir. Üç kişi, aralarında fısıldaşmaya görsün, dördüncüleri O'dur; beş kişi fısıldaşmaya görsün altıncıları O'dur. Bundan az da olsalar çok da olsalar, O mutlaka onlarla beraberdir; nerede bulunurlarsa bulunsunlar. Sonra onlara, yapıp ettiklerini kıyamet günü haber verecektir. Allah her şeyi bilmektedir. (Mücadele Suresi 7)

162. Kullarım sana benden sorarlarsa ben Karib'im, gerçekten çok yakınım. Dua edenin çağrısına, bana çağırıp yakardığı anda cevap veririm. Hadi onlar da bana karşılık versinler, bana güvensinler ki doğruyu ve iyiyi bulabilsinler. (Bakara Suresi 186)

163. ...Artık O'ndan af dileyin, O'na dönün. Rabbim Karib'dir, bize çok yakındır; Mucib'dir, bize cevap verir. (Hud Suresi 61)

Bizi senden uzaklaştıracak her şey bizi doğrudan uzaklaştırır; yanlışa yaklaştırır. Sana yakın oldukça açık kalan arı duru algımız senden uzaklaştıkça kapanır.

Hatasını fark ederek pişman olan ve sana dönmek isteyen için kapı açıktır ve mesafe yoktur. Sana yakın duran, bu dünyada da ahirette de manevi açıdan toktur.

El-Kerim

Keremi çok olan. Lütfu hep işleyen, cömert.
İkramında sınır tanımayan.
Sonsuz fazilet sahibi.

*Ey insan, bu kadar yüce ve
cömert olan Rabbine karşı
seni aldatıp yanıltan nedir?*

İnfitar Suresi 6

Ya Kerim! Keremin boldur senin. İkram ve cömertlikte sınır tanımayan sensin. Sen sonsuz ve benzersiz fazilet sahibisin.

Sen kullarına ihtiyaçlarından kat kat fazla verensin. Lütuf ve ikramın ölçülebilir değildir senin. Rahmet temellidir senin keremin.

Sen hak edene de hak etmeyene de verensin. Sen kulunu verdiğin ile imtihan edensin. Sen vermediğini kulundan istemeyen, güç yetiremeyeceğini kulundan beklemezensin.

Ya Kerim! Ya Allah! Yalnız senin huzurunda eğilip yere kapanalım ve yalnızca sana kulluk edip hayırlı ve iyi işler yapalım. Senin yolunda ve senin uğrunda üstün çaba sarf ederek gerektiği gibi mücadele edelim.¹⁶⁴

Daima seni analım, ayetlerini hatırlayalım ve tüm benliğimizle kendimizi yalnız sana adayalım.¹⁶⁵ Sen eşsiz güzellikte ve benzersizlikte ikram edensin. Sen, ne yapsak da hakkı ödenmeyensin. Kulun nasıl olsun da senin bunca keremin karşısında sana nankörlük etsin?

Senin benzersiz keremin karşısında bizi yanıltıp aldatanlardan uzak duralım. Senin sonsuz ve benzersiz faziletine yaraşır bir hayat yaşayalım.

Şükreden, kendi lehine şükredeceğini; nankörlük eden de, senin kendi kendine yeten ve yarattıklarına karşı sınırsız cömert olduğunu bilsin.¹⁶⁶

---

164. Ey iman edenler! (Allah'ın huzurunda) eğilin, yere kapanın ve (yalnızca) Rabbinize kulluk edin ve iyi işler yapın ki, kurtuluşa, esenliğe erişsiniz! Ve Allah uğrunda üstün çaba sarf ederek gereği gibi mücadele edin. (Hac Suresi 77-78)

165. Rabbinin adını an ve bütün varlığıyla kendini O'na ada. (Müzzemmil Suresi 8)

166. Oysaki şükreden kendi iyiliği için şükretmiş olur. Ama kim de nankörlük ederse, iyi bilsin ki Rabbin kendi kendine yetendir, (mahlukata karşı da) sınırsız cömerttir. (Neml Suresi 40)

Ey Rabbimiz! Sen Kerim'sin. Mutlak anlamda en üstün ve erdemli olan sensin. Sen kullarına üstünlük ve erdem, duyarlılık ve sorumluluk bilinci ile hareket etmede olduğunu bildirensin.¹⁶⁷

Sen duyarlılık ve sorumluluk bilinci içinde hareket eden ve kullarından da bunu bekleyensin. Sen ki takva ehli; sen ki mağfiret ehlisin. Sorumluluk ve duyarlılığın kaynağı da affetmenin kaynağı da sensin.¹⁶⁸

Bize kat kat ikram ederek bizi üstün ve şerefli kılan sensin. Hem karada hem de denizde ulaşım imkânları sağlayan, temiz ve helal rızıklarla bizi rızıklandıran ve bizi yarattıklarının birçoğundan üstün kılan sensin.¹⁶⁹

Eşsiz kelamın, ilahi beyanın ve insanlığa son hitabın olan Kuran'ı da muhatabını değerli kılan kerim bir hitap olarak gönderen sensin.¹⁷⁰ Senin kerim kıldığın kitabındır; bizi en doğru yola ileten, muhatabına değer yükleyen,

---

167. Ey insanlık! Elbet sizi bir erkekle bir dişiden yaratan biziz; derken sizi kavimler ve kabileler haline getirdik ki tanışabilesiniz. Elbet Allah katında en üstünüünüz, O'na karşı sorumluluk bilinci en güçlü olanınızdır. Şüphe yok ki Allah her şeyi bilir, her şeyden haberdardır. (Hucurat Suresi 13)

168. Zaten onlar ancak Allah'ın dilemesi durumunda öğüt alabilirler. O, kendisine karşı sorumluluk duyulmaya ve bağışlamaya en ehil olandır. (Müddessir Suresi 56)

169. Ama doğrusu biz âdemoğluna kat kat ikram ederek onu üstün ve şerefli kıldık. Karada ve denizde onlara ulaşım imkânı sağladık. Temiz ve helal besinlerle onları rızıklandırdık ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün tuttuk. (İsra Suresi 70)

170. Şüphesiz o muhatabına değer yükleyen (kerim) bir hitaptır (Kuran'dır). (Vakıa Suresi 77)

erdemli ve güzel davranış sergileyenleri kesinlikle muhteşem bir karşılığın beklediğini müjdeleyen.¹⁷¹

Vahyinin benzersiz rehberliği ile inanan olmanın hakkını veren, senin rızana ulaşan ve cennetlerindeki kerim nimetlerin ile rızıklanan kullarından kıl bizi.¹⁷²

---

171. Hiç şüphe yok ki işte bu Kuran, en doğru yola yöneltmekte, erdemli ve güzel davranış sergileyenleri, kesinlikle muhteşem bir karşılığın beklediğini müjdelemektedir. (İsra Suresi 9)

172. İşte onlardır hakkıyla iman edenler! Rab'leri katında saygınlığı olan rütbelere, sınırsız bir bağış ve kerim bir rızık onları bekler. (Enfal Suresi 4)

El-Latif

Nezaketle lütfeden.
Lütfunu zarafetle yapan.
Eşsiz ve benzersiz lütuf sahibi.

*Görmez misin ki, gökten su indiren
Allah'tır? Ki bu sayede yeryüzü
yeşillenmektedir. Çünkü Allah dilediği
şeyi cömertçe lütfeder, (nankörün
nankörlüğünden) haberdar olur.*

Hac Suresi 63

Ya Latif! Kullarına nezaketle lütfeden sensin. Çünkü sen eşsiz ve benzersiz lütuf sahibisin. Nezaket, zarafet ve lütfun kaynağı sensin. Bu yüzden kullarından nezaket, zarafet ve lütuf sahibi olmalarını istersin.

Sen kullarına karşı sonsuz lütuf sahibisin. Dilediğine ve dilemeyi hak edene rızkı cömertçe verensin. Çünkü sen mutlak güç, sınırsız yücelik sahibisin.¹⁷³

Hiçbir beşeri görüş ve tasavvurun seni kuşatması mümkün değildir. Oysa her türlü beşeri görüş ve tasavvuru çepeçevre kuşatan sensin. Yalnız sensin her şeye nüfuz eden ve her şeyden haberdar olan da yalnız sensin.¹⁷⁴

Latif olan sensin. Yarattığını en iyi sen bilirsin.¹⁷⁵ Sen kullarının maddi manevi tüm ihtiyaçlarını lütfunla giderirsin.

Gökten suyu indiren, indirdiği su ile yeryüzünü yeşillendiren ve yeşillendirdiği yeryüzünü türlü nimetler ile süsleyen sensin.¹⁷⁶

Kuşların ötüşünden kelebeklerin kanat çırpışına, şarıl şarıl çağlayan bir şelaleden toprağın bağrından kopup gelen bir incir ağacına kadar güzel ve estetik olan her ne varsa senin Latif isminin eseridir.

Senin Latif ismin hürmetine biz de verirken nezaketle verelim. Verdiğimiz için kimseden teşekkür de minnet de

---

173. Allah kullarına karşı sonsuz lütuf sahibidir; dilediğine (dilediği) rızkı verir: Zira O mutlak güç, sınırsız yücelik sahibidir. (Şûra Suresi 19)

174. Hiçbir beşeri görüş ve tasavvur O'nu kuşatamaz, fakat O her türlü beşeri görüş ve tasavvuru çepeçevre kuşatır. Yalnızca O'dur her şeye nüfuz eden, her şeyden haberdar olan. (Enam Suresi 103)

175. Yaratan bilmez mi hiç? Zira O ilmiyle her şeye nüfuz eden, her şeyden haberdar olandır. (Mülk Suresi 14)

176. Görmez misin ki, gökten su indiren Allah'tır? Ki bu sayede yeryüzü yeşillenmektedir. Çünkü Allah dilediği şeyi cömertçe lütfeder, (nankörün nankörlüğünden) haberdar olur. (Hac Suresi 63)

beklemeyelim. Verdiğimiz şeyi verdiğimiz kişinin başına kakmayalım. Verdiğimizizi kendimizden bile saklayalım.¹⁷⁷

Gösteriş olsun diye vermeyelim. Verdiklerimizi başa kakarak ve eza etmek suretiyle kendi elimizle boşa çıkar-mayalım.¹⁷⁸

Verirken cömert olalım, cimrilik etmeyelim. Sen bize hiçbir şeye ihtiyacın olmadığını ve cimrilik edenin kendi nefsi aleyhine cimrilik edeceğini bildirensin.¹⁷⁹

Sen mülk ve yönetiminin sahibiyken, göklerin ve yerin mirası zaten seninken ve sen cömertçe verirken, kulun nasıl olur da cimrilik edebilir senin olanı verirken?¹⁸⁰

Bize verildiği takdirde gözümüz kapalı olmadıkça el uzatıp almayacağımız bayağı ve kötü şeyleri vermeye kalkmayalım.¹⁸¹

---

177. Mallarını Allah yolunda infak edenler, sonra infak ettikleri şeyin peşinden başa kakmayan ve eziyet vermeyenlerin ecirleri Rab'leri katındadır, onlara korku yoktur ve onlar mahzun olmayacaklardır. (Bakara Suresi 262)

178. Ey iman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı halde, insanlara gösteriş olsun diye malını infak eden kişi gibi, sadakalarınızı başa kakmak ve eza etmek suretiyle boşa çıkarmayın. (Bakara Suresi 264)

179. İşte sizler böylesiniz; Allah yolunda infak etmeye çağrılıyorsunuz, buna rağmen bazılarınız cimrilik ediyor. Kim cimrilik ederse, artık o, ancak kendi nefesine cimrilik eder. Allah kendi kendisine yeten ve hiçbir şeye ihtiyacı olmayanıdır. Fakir olan sizlersiniz. (Muhammed Suresi 38)

180. Allah yolunda harcama yapmanıza engel ne var ki? Göklerin ve yerin mirası zaten Allah'ındır. (Hadid Suresi 10)

181. Ey iman edenler! Kazancınızın temiz ve helal olanından ve sizin için topraktan bitirdiğimiz ürünlerden karşılıksız harcayın; fakat size verildiğinde gözü kapalı olmadıkça el uzatmayacağınız, bayağı ve kötü olanı vermeye kalkmayın! Zira iyi bilin ki, Allah (kendi kendine ve tüm varlığa) yetendir, övgünün her türüne layıktır. (Bakara Suresi 267)

Ya Latif! Senin ismin hürmetine gerçek anlamda kurtuluşa erişebilmek için sevdiğimiz şeylerden verip senin yolunda harçayalım.¹⁸²

---

182. Sevdiğiniz şeylerden infak edinceye kadar asla iyiliğe eremezsiniz. Her ne infak ederseniz, şüphesiz Allah onu bilir. (Âli İmran Suresi 92)

El-Mecid

Cömertlik ve ululuğun kaynağı. Çok şanlı.
Şan şeref sahibi. Şanı pek yüce olan.

Dediler ki: Allah'ın emrine mi şaşıyorsun? Allah'ın rahmeti ve bereketleri sizin üzerindedir, ey ev halkı. Şüphesiz O, övülmeye layık olandır, şanı pek yüce olandır.

Hud Suresi 73

Ya Mecid! Tüm övgülere layık, şanı pek yüce olan sensin. Kulların senin Mecid ismin karşısında hayranlık içinde aşka gelsin.

Senin şanın öyle yücedir ki eşsiz ve benzersiz olan yalnız sensin. Senden geldiği için insanlığa bir hidayet rehberi olan Kuran'ı da mecid yapan, eşsiz ve benzersiz bir hitap ve ilahi bir kitap kılan sensin.¹⁸³

---

183. Hepsinden öte bu şanlı şerefli (mecid) bir hitaptır. (Buruc Suresi 21)

Sen ki mecid olan Kuran'a yemin eden ve biz kullarını insanlığa olan son hitabının kıymetini bilmeye davet edensin.¹⁸⁴

Kalıcı şeref ve itibar arayan bilsin; bütün şeref ve itibarın kaynağı yalnızca sensin. Sana yalnızca güzel olan sözler yükselir; o sözleri yücelten de imana uygun davranış ve eylemlerdir.¹⁸⁵

Biliriz ki herkesin bir yönü bir gayesi vardır. Senin katında en değerli olan, hayır işlerinde yarışandır. Nerede olursak olalım sonunda hepimizi bir araya getirecek olan sensin. Çünkü sen gücü her şeye yetensin.¹⁸⁶

Senin rızana erişip kendimizi sana beğendirmek varken, kendimizi bizim gibi fani varlıklara beğendirme çabası neden?

Kimin ne düşündüğünün ya da ne düşüneceğinin bir önemi kalmaz artık, eğer sen kulundan razı isen.

Senin benzersiz şanına yaraşır kulların olalım. Senin eşsiz yüceliğin ile şeref ve itibar bulalım. İtibarı başka yerde değil, yalnız senin katında arayalım.

---

184. Kaf! Bu şanlı-şerefli Kuran'ın değerini bilin! (Kaf Suresi 1)

185. Kim kalıcı şeref ve itibar (izzet) arıyorsa, iyi bilsin ki şeref ve itibarın kaynağı Allah'tır. O'na sadece güzel sözler yükselir, o sözleri yücelten ise imana uygun eylemlerdir... (Fatır Suresi 10)

186. Herkesin yöneldiği bir yönü/gayesi vardır. Siz hayır işlerinde yarışınız. Nerede olursanız olunuz, sonunda Allah hepinizi bir araya getirir. Şüphesiz ki Allah'ın gücü her şeye yeter. (Bakara Suresi 148)

El-Mevla

Koruyup gözeten, destek veren.
Sevdiklerinin her hal ve şartta yanında bulunan.
Kendisine dayanılan gerçek dost.

*Allah'a sınıksız bağlanın!
O'dur sizin tek efendiniz;
O ne güzel koruyup kurtarıcı ve
O ne güzel yardımcıdır!*

Hac Suresi 78

Ya Mevla! Sensin her hal ve şartta kulunun yanında ve yakınında yer alan. Sensin kulunu en güzel ve güvenilir biçimde koruyup gözeten, en sağlam biçimde destek veren.

Sensin kendisine dayanılan. Sensin kendisinden emin olunan. Sensin dost ve yardımcı isteyene dostların da yardımcıların da en güzeli ve en güvenilirli olan.¹⁸⁷

Başkası değil Mevla'mız; yalnızca sensin. Yardıma koşanların en hayırlısı da sensin.¹⁸⁸ Dünyada da ahirette de senden başka kim biz kullarına gerçek anlamda yardım ve destek versin?¹⁸⁹

Sen bizim sahibimizsin. Senden gelen kulların başkasına değil sonunda yalnız sana teslim edilirler. Mutlak hüküm sahibi yalnızca sensin. Sen hesabı en seri şekilde görensiz.¹⁹⁰

Sana imanda kararlılık gösterenlerin Mevla'sı sensin. Gerçeğin üzerini örterek hakikati saptıran ve inkâra sapanların ise Mevla'sı olmadığını haber verensin.¹⁹¹

Senin yolunda ve rızan uğrunda üstün çaba sarf ederek en güzel şekilde mücadele edelim. Din konusunda bizi zora koşmayan sensin. Atamız İbrahim'in inanç sistemini bize örnek olarak verensin. Bizi önceki vahiylerde de son vahyinde de Müslüman olarak isimlendiren ve bizi bu isim

---

187. Allah düşmanlarınızı daha iyi bilir. Ama (eğer size veli lazımsa) veli olarak Allah yeter; (yardım lazımsa) yardımcı olarak da Allah yeter. (Nisa Suresi 45)

188. Hayır! Sizin Mevla'nız yalnızca Allah'tır; O'dur yardıma koşanların en hayırlısı. (Âli İmran Suresi 150)

189. Allah inanıp güvenen kimseleri sabit, sağlam bir sözle hem dünyada hem de ahirete sapa sağlam (dimdik ayakta) tutar ve Allah zalimlerin ayaklarını kaydırır. Çünkü Allah dilediğini yapar. (İbrahim Suresi 27)

190. Sonunda onlar gerçek sahipleri olan Allah'a teslim edilirler. İşte mutlak hüküm yalnızca O'nundur ve O hesabı en seri görendir. (Enam Suresi 62)

191. Allah imanda sebat edenlerin (Mevla'sı) dostudur; kâfirlerin ise dostu (Mevla'sı) bulunmamaktadır. (Muhammed Suresi 11)

ile şerefliydiniz. Resulünü bizim için örnek bir model ve tanık kılan ve bizden de insanlara örnek bir model ve tanık olmamızı isteyen sensin.¹⁹²

Sen kimseyi taşıyabileceğinden fazlasıyla mükellef kılmayan, herkesin kazandığı iyiliğin kendi lehine, işlediği kötülüğün ise kendi aleyhine olduğunu bildirensin.

Ey Rabbimiz! Unutur ya da yanılırsak bizi bunlardan sorumlu tutma, unutup yanıldıklarımız sebebiyle bizi cezalandırma.

Ey Rabbimiz! Sen bize bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yükler yükleme ve güç yetiremeyeceğimiz şeyler sebebiyle bizi sorumlu kılma.

Ey Rabbimiz! Günahlarımızı affet, bizi bağışla ve merhamet et bize. Sen bizim Mevla'mızın, gerçeği örten inkârcılar topluluğuna karşı sen yardım et bize.¹⁹³

---

192. Ve Allah uğrunda üstün çaba sarf ederek gereği gibi mücadele edin: O (mesajını hayata taşımak için) sizi seçti ve O din konusunda sizi zora koşmadı. (Sizden tek istediği) atanız İbrahim'in inanç sistemine (tabi olmanız). O sizleri bundan önce de bu vahyin (gelişinden) sonra da Müslüman olarak isimlendirdi ki, elçi sizin için iyi bir model ve tanık olsun, siz de insanlık için iyi bir model ve tanıklar olasınız. Şu halde, artık namazı hakkını vererek kılın ve zekâtı içten gelerek verin; bir de Allah'a sınıksız bağlanın: O'dur sizin tek efendiniz; O ne güzel koruyup kurtarıcı ve O ne güzel yardımcıdır! (Hac Suresi 78)

193. Allah hiç kimseye taşıyacağından fazlasını yüklemeyiz. Herkesin kazandığı iyilik kendi lehine, işlediği kötülük de kendi aleyhinedir. Rabbimiz! Unutur ya da yanılırsak, bundan dolayı bizi sorguya çekme! Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme! Rabbimiz! Güç yetiremeyeceğimiz yükü bize taşıtma! Günahlarımızı affet, bizi bağışla, bize merhamet et! Sen bizim Mevla'mızın; kâfirler güruhuna karşı sen bize yardım et! (Bakara Suresi 286)

El-Mucib

En iyi şekilde, en kısa zamanda cevap veren.
Duaları dikkate alan, en güzel şekilde karşılık veren.

*Bunun içindir ki, artık günahlarınızdan ötürü
O'ndan bağışlanma dileyin ve sonra da tövbe
ve pişmanlık içinde O'na yönelin, çünkü benim
Rabbim, (kendisine yönelen herkese) her zaman
yakınlık gösterir, (dualara) cevap verir!*

Hud Suresi 61

Ya Mucib! Sen yarattıklarını kendi haline bırakmayan, yakarış ve yönelişlerini dikkate alan, sana yapılan çağrılara en güzel ve en hızlı şekilde cevap verensin.

Sen, “Ne mutlu ki bana her yakarışımı duyup bilen bir Rabbim var” dedirtensin. Sen bizi sana yönelmekle ve sana dua etmekle şereflendirensin. Sen bize “*Dua edin bana ki ben de karşılık vereyim!*” ilahi beyanını bildirensin.¹⁹⁴

---

194. Ve Rabbiniz şöyle buyurur: Bana dua edin ki ben de karşılık vereyim! Bana kulluk yapmayı kendisine yediremeyenler, rezil rüsva olarak cehenne-me girecekler. (Mümin Suresi 60)

Rızandan ve cennetlerinden mahrum kalır, sana kulluk etmeyi gururuna yediremeyen. Senken beni yoktan var eden, sahip olduğum her şeyi bana veren ve sonunda sana döndürülecekken; sana kulluk etmeyip de ne edecekmişim ben?¹⁹⁵

Sana olan yakarışımız ve yönelişimiz olmasa sen bize ne diye değer veresin?¹⁹⁶ Zira bizi değerli kılan sensin.

Seni soran kullarına gerçekten de çok yakın olduğunu ve dua edenin çağrısına sana çağırıp yakardığı anda cevap vereceğini müjdeleyen sensin. Doğru yolu, iyi ve güzel olanı bulmak isteyen, sana en güzel şekilde karşılık versin ve gerçek anlamda yalnız sana güvensin.¹⁹⁷

Senin karşında yoksul ve sana muhtaç olan biziz. Sınırsızca zengin ve kendi kendine yeterli olan ise sensin.¹⁹⁸ İsteyecek olan biziz. Sonsuz rahmet ve merhametin ile verecek olan ise sensin.

Ya Mucib! Senin gibi benzersiz Rabbi olan kul nasıl olsun da ümitsizlik ve karamsarlığa yenilsin?

---

195. Beni yaratana ne diye kulluk etmeyecekmişim ben? Ve sizler de O'na döndürüleceksiniz. (Yasin Suresi 22)

196. Eğer duanız olmasaydı Rabbim size niçin değer verecekti ki?... (Furkan Suresi 77)

197. Kullarım sana benden sorarlarsa ben gerçekten çok yakınım. Dua edenin çağrısına, bana çağırıp yakardığı anda cevap veririm. Hadi onlar da bana karşılık versinler, bana güvensinler ki doğruyu ve iyiyi bulabilsinler. (Bakara Suresi 186)

198. ...Allah kendi kendisine yetendir ama sizler O'na muhtaçsınız... (Muhammed Suresi 38)

Sen değilsen kimdir dua ettiğinde darda ve sıkıntıda olanın yardımına yetişecek ve sıkıntısını en güzel biçimde giderecek olan?¹⁹⁹

“Dua ediyorum ama bir türlü olmuyor! Rabbim neden çağrıma cevap vermiyor?” diyen kuluna rahmetinle kendisi hakkında en hayırlı olanı veren ve böylece kabul edilmediğini sandığı duasını en güzel biçimde kabul eden sensin.

Her şeyin en iyisini ve en hayırlısını bilen yalnız sen, nasıl olur da kulun, dualarının kabul edilmediğini düşünebilirsin?

Hayırlısını dileyerek isteyecek olan bizken, yalnız sensin kulunun hakkında en hayırlı olanın ne olduğunu bilen.

Dilediğimiz şeyleri dilediğimiz gibi vermen değildir, senin dualara cevap vermen. Rahmetinin ve merhame-tinin bir gereği olarak kulun için en hayırlı olanı takdir etmendir, senin duaları kabul etmen.

Dua etmek bizim, en hayırlısını nasip etmek ise senin işindir. Biz en güzel biçimde elimizden gelen çaba ve eme-ğimizi ortaya koyarak üzerimize düşeni yapalım ve sen-den hayırlısını isteyelim. Neyin hayırlı olduğunu bilen de neyi nasip edeceğini bilen de yalnızca sensin. Çünkü sen dua ve yakarışları en güzel şekilde kabul edensin.

Senin bizi dikkate alarak dua ve yakarışlarımızı ka-bul etmen şeref olarak bize yeter. Dilediğini dilediğin

---

199. (Allah) değilsen kimdir dua ettiğinde darda kalanın yardımına yetişecek olan ve sıkıntıyı giderecek olan?... (Neml Suresi 62)

gibi verebilirsin. Çünkü sen, biz kullarını bizden daha iyi bilen ve her daim bize rahmeti ve merhameti ile muamele edensin.

Ya Mucib! Senin benzersiz davetine icabet edelim ve gönülden gelen bir istek ve sorumluluk bilinci içinde sana iman edelim. Günahlarımızı bağışlayacak olan da bizi elem verici bir azaptan koruyacak olan da yalnızca sensin.²⁰⁰

---

200. Allah'ın davetine icabet edin ve O'na iman edin (ki), günahlarınızın üzerini çizip sizi bağışlasın ve sizi elem verici bir azaptan korusun! (Ahkaf Suresi 31)

El-Mukit

Yarattıklarının gıda sistemlerini, beslenme tarzlarını
belirleyen ve her birinin gıda edinmesini sağlayan.
Eşsiz besleyici.

*Her kim, iyi bir işte aracılık ederse,
ona o işten bir pay vardır.
Her kim de kötü bir işte aracılık ederse,
ondan da ona bir pay vardır.
Allah her şeyi gözetendir.*

Nisa Suresi 85

Ya Mukit! Yarattıklarının gıda sistemlerini, beslenme tarzlarını belirleyen ve her birinin gıda edinmesini sağlayan sensin. Sen eşsiz ve benzersiz biçimde besleyensin.

Sen yarattığını besine ihtiyaç halinde yaratan ve ihtiyaç duyduğu besini ona sağlayansın. Doğadaki sistemi inceleyen bir kulun nasıl olsun da senin muhteşem sistemine hayran kalmasın?

Yeryüzüne bereket bahşeden de yeryüzü besinlerini ona ihtiyaç duyanlar arasında dengeli bir biçimde takdir eden de sensin.²⁰¹

Sensin en güzel şekilde besleyen ama beslenmeye ihtiyaç duymayan. Sensin temiz ve güzel rızıkları bize helal kılan.

Sensin insanın ağzından girenin de çıkanın da hesabını soran. Sensin dilediğini helal, dilediğini de haram kılan.

Sensin güzel nimetleri bize yediren, içiren ve bizi en doğal şekilde besleyen. Sensin beslemekle kalmayıp, yarattığı besinleri birbirinden güzel tatlar ve kokular ile süsleyen.

Sensin yaptığı her şey hikmetlerle dolu olan ve sensin yarattıklarının hoşuna gidecek şeyleri yaratmaktan geri kalmayan.

Sensin yeryüzü sofrasını türlü nimet ve güzel besinler ile donatan. Üstelik hiçbir besine ihtiyacın da yoktur senin. Lakin yaratmanın eşsiz ve benzersiz öznesi olan yalnızca sensin.

Sen yaratmayı dileyen ve yarattığını güzel yaratmayı tercih edensin. Senin gibi eşsiz bir yaratıcı ve rahmet sahibi nasıl olsun da yarattığının ihtiyacını gidermesin?

---

201. O arz üzerine sarsılmaz dağlar yerleştirdi ve ona bereket bahşetti; dahası oranın besinlerini, ora sakinlerinden talep edenler arasında dengeli bir biçimde takdir etti. (Bütün bunlar) dört evrede gerçekleşti. (Fussilet Suresi 10)

Senin yaratmış olduğun besinler şükür sebebidir bizim için. Senin ikram sofrandan yer içer ve sana şükrederiz.

Ey Rabbimiz! Sana çokça şükreden ve bize lütfetmiş olduğun nimetlerin değerini bilen kullarından kıl bizi. Verdiğin her şeyin hesabını soracaksın. Senin huzurunda hesabını veremeyeceğimiz bir şeyimiz olmasın.

El-Musavvir

Şekil, renk, desen ve özellik veren.
Görünüş kazandıran, görünüşü ahenkli kılan.
Eşsiz tasarımcı.

*O Allah, yaratan, yoktan var eden
ve yarattıklarına şekil verendir.*

Haşr Suresi 24

Ya Musavvir! Sensin yaratan ve yarattığını en güzel şekilde tasarlayan. Sensin şekil, renk, desen ve özellik veren. Sensin en güzel şekilde görünüş kazandıran, görünüşü uyumlu kılan. Sensin bakanların gözünü yordurmayan. Sensin eşsiz tasarımcı olan.

En küçüğünden en büyüğüne kadar, sensin doğayı en güzel renk ve desenler ile boyayan. Sensin sanatına hayran bırakan ve sensin bütün sanatçıları geride bırakan.

Sensin dağları, yolları, nehirleri ve denizleri en güzel şekilde var eden. Sensin yarattığı doğayı ve içindeki canlıları türlü desenler ile süsleyen.

Gerek vücut yapıları gerekse sahip oldukları renk ve desenleri ile kara canlıları tabiatı, deniz canlıları ise denizlerin altını süslerler.

Sen ki yarattığı her şeyi estetik ve güzel yaratansın. Sen yaratmaya güzellik ile başlayansın. Sen bizi, yeryüzünü dolaşarak yaratılışın nasıl başladığını görüp anlamaya çağırırsın.²⁰²

Sensin hiç yoktan var eden (Halik), sensin yarattığını bir örneğe bir modele bağlı olmaksızın yaratan (Bâri) ve sensin yarattığına şekil, renk, desen ve birbirinden ayrı özellikler veren (Musavvir). Senin isimlerin ile hayat bulur, tüm âlem.²⁰³

Sensin bizi bir su damlası hükmündeyken annemizin rahmine yerleştiren. Sensin annemizin rahimlerinde bizi tasarlayıp şekillendiren.²⁰⁴ Yine sensin bizi bir bebek olarak dünyaya getiren.²⁰⁵

Sensin bizi annelerimizin karınlarından hiçbir şey bilmez bir halde çıkararak. Sensin sana gerektiği gibi şük-

---

202. Yeryüzünde dolaşın ve yaratılışın nasıl başladığına bir bakın... (Ankebut Suresi 20)

203. O Allah'tır; Halik'tir, Bâri'dir, Musavvir'dir... (Haşr Suresi 24)

204. Rahimlerde sizi tercih ettiği şekilde tasarlayan O'dur. O'ndan başka ilah yoktur... (Âli İmran Suresi 6)

205. Ey insanlar! Eğer dirilişten şüpheleniyorsanız, gerçekten de sizi topraktan yarattık, sonra bir damla sudan, sonra asılıp tutunan bir şeyden, sonra yaratılış biçimi belli belirsiz bir çiğnem et parçasından; size apaçık göstereyim diye. Dilediğimizi belirli bir süreye kadar rahimlerde tutuyoruz sonra sizi bebek olarak çıkarıyoruz, sonra da güçlü çağınıza erdirtiyoruz. (Hac Suresi 5)

redelim diye bize işitme, görme, duyma-düşünme kabiliyetleri takdir eden.²⁰⁶

Sensin erkek ve dişi olarak çiftleri yaratan; rahme atıldığı zaman bir meni damlasından.²⁰⁷

Sensin bizi olgunluk çağına ulaştırarak güçlü ve kuvvetli kılan ve sensin yaratmış olduğun yasalara bağlı olarak yaşlanmamızı sağlayan. Sensin kimimize ölümü erken tattıran, kimimize de daha fazla zaman tanıyan.²⁰⁸

Sensin yeryüzünü bizim için bir yerleşim alanı kılan ve gökyüzünü inşa edip üzerimize korunmuş bir tavan yapan. Sensin bize suret veren ve suretimizi güzel kılan. Sensin bizi temiz ve güzel nimetler ile rızıklandıran.²⁰⁹

Sensin gökleri ve yeri gerçek bir amaç uğruna yaratan ve anlamlı kılan. Sensin bize şekil veren ve verdiği şekli güzel biçimde takdir eden. Biliyoruz ki sahip olduğumuz

---

206. Sizi analarınızın karınlarından hiçbir şey bilmez bir halde çıkaran, belki şükrederler diye sizin için işitme, görme ve duyma-düşünme kabiliyeti takdir eden de yine Allah'tır. (Nahl Suresi 78)

207. Erkek ve dişi çiftleri yaratan da kesinlikle O'dur, (rahme) atıldığı zaman bir meni damlasından. (Necm Suresi 45-46)

208. Sizi önce toprak türünden, sonra bir damlacık hayat suyundan, sonra da döllenmiş yumurta hücrelerinden yaratan O'dur; sonra bebek olarak meydana gelmenizi (dilemiştir); sonra olgunluk çağına erişmeniz ve ardından da yaşlanmanız için (yasa koymuştur): Ne ki kiminize ölüm daha erken tattırılır, (kiminize) de sonu yasayla belirlenmiş bir süreye ulaşmanız için (zaman tanınır) ki, belki aklınızı başınıza alırsınız. (Mümin Suresi 67)

209. Allah odur ki, yeryüzünü sizin için durulacak yer, göğü bir bina yaptı; sizi yaratıp donattı ve görünüşünüzü güzel yaptı, sizi temiz ve güzel nimetlerle rızıklandırdı. İşte bu Allah'tır sizin Rabbiniz! Âlemlerin Rabbi olan Allah ne kadar yücedir! (Mümin Suresi 64)

suret de benlik de geçicidir ve her durumda kulların yalnız sana dönecektir.²¹⁰

Değil mi ki sensin beni yaratan ve sensin bana suret veren,²¹¹ sana olan minnetimi şükretmekle bitiremem. Değil bir ömrümü, bin ömrümü sana adasam yine de sana olan borcumu ödeyemem.

Şayet gerçek anlamda sana kulluk ediyorsak, hayatımıza gerçek anlamda renk katacak olan şey, hayatımızı senin boyan ile renklendirmemizdir. İnsanın yaratılışı ile tam uyum gösterecek olan renk, senin biz kullarına sürmüş olduğun renktir.²¹²

---

210. Gökleri ve yeri gerçek bir amaç uğruna O yarattı ve size O şekil verdi, üstelik şeklinizi en güzel biçimde takdir etti; ama (o suret de fanidir), her halükârda dönüş O'nadır. (Teğabun Suresi 3)

211. Biz sizi yarattık, sonra da suret vererek sizi biçimlendirdik... (Araf Suresi 11)

212. (De ki: Hayatımız) Allah'ın boyası ile renklenir! Kim (hayata) Allah'tan daha güzel renk verebilir? Eğer gerçekten O'na kulluk ediyorsak! (Bakara Suresi 138)

El-Muheymin

Hükmü altında tutan. Koruyucu otorite.
Kâinatın bütün işlerini gözetip yöneten.
Hâkimiyeti eşsiz ve benzersiz olan.

O Allah ki koruyup gözetendir.

Haşr Suresi 23

Ya Muheymin! Sensin hükmü altında tutan. Sensin koruyucu otorite olan. Sensin kâinatın bütün işlerini gözetip yöneten ve sensin hâkimiyeti eşsiz ve benzersiz olan.

Sen bu kadar rahmet ve merhamet sahibi olmasan başka kim kâinatı böylesine koruyup gözetebilir?

Âlemin işleyişi de yasaların birbiri ile uyumu da senin kayıtsız şartsız hâkimiyetin iledir.

Senin hem kâinat hem de yarattıkların üzerindeki mutlak hâkimiyetini bilen kulun, senin benzersiz koruyuculuğun altına sığınır ve güven içinde olur.

Sensin gökler ve yer başlangıçta bitişikken onları ayıran ve her canlıyı sudan yaratıp şekil ve suret sahibi kılan.²¹³ Sensin evreni kudreti ile kuran ve onu genişletmekte olan.²¹⁴

Hiçbir eksiği gediği olmaksızın üzerimizdeki göğü bina eden ve onu süsleyen sensin.²¹⁵ Göğü korunmuş bir tavan kılan da yine sensin.²¹⁶ Şayet sen benzersiz koruman altına almasan yeryüzünde yaşam nasıl başlasın ve nasıl devam etsin?

Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan sensin. Her birinin bir yörüngede yüzüp gitmesi senin eserin.²¹⁷

Güneşe ve Ay'a boyun eğdiren sensin. Her biri adı konulmuş bir süreye kadar akıp gitmektedir. Her işi yoluna koyup düzenler ve delillerini birer birer açıklarsın ki sonunda sana kavuşacağımızı kesin olarak bilelim.²¹⁸

Göğü yükselten, şaşmaz ölçü ve mizanı koyansın. Sen biz kullarını ölçü ve tartıda azınlık ederek mizanı saptırmaktan alıkoyansın. Sen bizi ölçüyü titizlik ve adaletle

---

213. İnkârda ısrar eden o kimseler görmezler mi ki; gökler ve yer başlangıçta bitişikken biz onları ayırdık ve (hareket edebilen) her canlıyı sudan var ettik? Buna rağmen hâlâ inanmayacaklar mı? (Enbiya Suresi 30)

214. Ve Evren'i (göğü) kuvvetimizle kurduk, muhakkak ki onu genişletmekteyiz. (Zariyat Suresi 47)

215. Öyleyse üzerlerindeki göğe bakmıyorlar mı ki, onu hiçbir çatlağı olmaksızın nasıl bina etmişiz, nasıl süslemişiz! (Kaf Suresi 6)

216. Ve gökyüzünü korunmuş bir tavan kıldık... (Enbiya Suresi 32)

217. Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur. Her biri bir yörüngede yüzüp giderler. (Enbiya Suresi 33)

218. ...Güneşe, Ay'a boyun eğdirdi. Her biri adı konulmuş bir süreye kadar akıp gitmektedir. Her işi yoluna koyup, düzenler. Delilleri birer birer açıklar ki Rabbinize kavuşacağımıza kesin olarak inanasınız. (Rad Suresi 2)

korumaya çağıransın. Sen bize yeryüzünü tüm yaratıklar için yarattığını haber veren ve bizi bencilce ve umursamazca davranışlardan uzak tutansın.²¹⁹

Yarattığın her şeyde bir ayetin; delil, belge, işaretin vardır ve tüm âlemi sarmıştır yaratma kudret ve sanatın senin.

Yarattığın her şeyi varlık amacına uygun olarak yaratmakta gizlidir senin benzersiz rahmet ve merhametin.

Ya Muheymin! Benzersiz otoriten ve koruman ile koruyup gözet bizleri.

---

219. Ve gök. Yükseltti onu. Ve koydu şaşmaz ölçüyü, mizanı. Azgınlık etmeyin ölçü ve tartıda, saptırmayın mizanı. Ölçüyü titizlikle, adaletle koruyun ve hüsrana araç yapmayın mizanı. Yeryüzünü tüm yaratıklar için yarattı. (Rahman Suresi 7-10)

El-Mümin

Güven veren, vaadine güvenilen.
Zatına sonsuz güven duyulan. İmanın kaynağı olan.

O Allah ki güven ve iman verendir.

Haşr Suresi 23

Ya Mümin! Sensin kullarına güven veren ve vaadine güvenilen. Sensin zatına sonsuz güven duyulan. Sensin imanın kaynağı olan.

Sensin bize imanı veren, sensin imanı bize sevdiren, sensin onu kalplerimizde güzelleştirip süsleyen ve sensin hakikati inkârı, haktan sapmayı, senin emrinden ayrılmayı, sorumsuzca davranmayı ve iyi olana karşı çıkmayı kötü ve çirkin gösteren.²²⁰

---

220. ...Allah size imanı sevdirdi ve onu yüreklerinizde güzelleştirdi; yine O size hakikati inkârı, sorumsuz davranmayı ve (iyi olana) karşı çıkmayı çirkin gösterdi... (Hucurat Suresi 7)

Sensin fitratımızı iman etmeye uygun hale getiren. Sensin bize imanın önem ve değerini kavratan ve onu en güzel şekilde öğreten.

Hiç şüphesiz ki sen imanımızı boşa çıkaracak ya da yok sayacak değilsin. Çünkü sen kullarına karşı sınırsız bir şefkat ve sonsuz bir merhamet sahibisin.²²¹

Sana gerçek anlamda iman eden,²²² imanına uygun hayırlı işler üreten, güzel davranarak özünü sana teslim eden, kopması mümkün olmayan en sağlam kulpa yapışmıştır.²²³

Sensin iman edenleri bile gerçek anlamda katıksız bir biçimde iman etmeye çağırın.²²⁴ Sensin iman edenleri bile hep birlikte teslimiyet yoluna ve barışa girmeye ve şeytanın adımlarını izlemekten uzak durmaya davet eden.²²⁵

Sensin biz kullarını iman ve eylem arasında tutarlı olma-ya çağırın. Gerçek imanın kötü bir işe sevk etmeyeceğini

---

221. ...Allah sizin imanınızı yok saymayacak/boşa çıkarmayacaktır. Şüphesiz Allah insanlara karşı sınırsız bir şefkat, sonsuz bir merhamet sahibidir. (Bakara Suresi 143)

222. ...Allah'a inanan kesinlikle kopmaz bir kulpa yapışmış olur... (Bakara Suresi 256)

223. Kim güzel davranarak özünü Allah'a teslim ederse o, en sağlam kulpa yapışmıştır. Bütün işlerin sonu Allah'a varır. (Lokman Suresi 22)

224. Siz ey iman edenler! İman edin Allah'a, O'nun elçisine, O'nun elçisine peyderpey indirdiği ilahi kelama ve daha önce indirdiği mesaja! Zira kim Allah'ı, meleklerini, vahiylerini, elçilerini ve ahiret gününü inkâr ederse, işte o derin bir sapıklığı boylamış olur. (Nisa Suresi 136)

225. Ey iman edenler! Hep birlikte İslam'a (teslimiyet yoluna) girin ve şeytanın adımlarını izlemeyin! (Bakara Suresi 208)

haber veren ve şayet varsa böyle bir durum imanımızı gözden geçirmemizi bekleyen.²²⁶

Sensin bize işimize geldiği gibi davranamayacağımızı haber veren. Sensin bize vahyin bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr etmenin mümkün olmayacağını bildiren.²²⁷

Senden gelen değilse başka nedir insanı gerçek anlamda güvende hissettiren? Sen değilsen başka kimdir, bize gerçek anlamda güven veren?

---

226. ...İmanınız size ne fena şeyler yaptırıyor? Tabii ki gerçekten inanıyorsanız!... (Bakara Suresi 93)

227. ...Şimdi siz vahyin bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz?... (Bakara Suresi 85)

El-Müsteen

Darda ve zorda kalanın başvurduğu, yardım dilediği kudret. Kendisinden yardım ve destek istenen.
Eşsiz benzersiz yardım kaynağı.

*Rabbim, hak ile hükmet!
Bizim Rabbimiz Rahman'dır.
Sizin nitelendirmelerinize karşı
yardımına başvurulandır.*

Enbiya Suresi 112

Ya Müsteen! Sensin kulları tarafından kendisinden yardım ve destek istenen. Sensin darda ve zorda kalanın yardımına yetişen. Eşsiz ve benzersiz yardım kaynağı olan sensin. Sen, kullarından yardımını esirgemesin.

Sensin yalnız kendisine kulluk edilen ve yalnız kendisinden yardım istenen.²²⁸ Sensin dualar ile yardımı

---

228. Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım isteriz. (Fatiha Suresi 5)

dilenen ve sensin sabırla; kararlı ve dik bir duruşla yardım istenen.²²⁹

Ancak sana yapılan dua ve yardım çağrısının gerçek anlamda bir değeri ve karşılığı vardır. Senin dışında yalvarılıp çağrı yapılanlar ise çağrı yapanı cevapsız bırakır. Senden başkasına yalvarıp çağrı yapanların durumu ağzına ulaşsın diye iki avucunu suya doğru açan ama suya ulaşmayan kişinin durumu gibidir. Çünkü gerçeği görmezden gelenlerin dua ve davetleri başka değil sadece tarifsiz bir sapıştan ibarettir.²³⁰

Sensin insanların yapıp ettikleri karşısında kendisinden yardım dilenecek tek kudret.²³¹ Sen kulunun yanında olduktan sonra, değeri yok bütün insanlar bir araya gelip kuluna karşı toplansa.

Senin benzersiz yardımın her türlü yardımın üzerindedir. Kalplerimiz ancak senin yardımın ile huzur bulup güzelleşir.

Sen darda ve zorda kalan kullarının yardım çağrısına en güzel biçimde cevap veren ve kullarından desteğini

---

229. (Allah'tan) sabır ve salat ile yardım isteyin... (Bakara Suresi 45)

230. Gerçek dua yalnız O'na/hak davet yalnız O'nun için yapılır. O'nun dışında yalvarıp çağrı yaptıkları ise onlara hiçbir şekilde cevap veremezler. Onlar, ağzına ulaşsın diye iki avucunu suya doğru açan ama suya ulaşmayan birinden başkasına benzemiyorlar. Gerçeği görmezden gelenlerin dua ve davetleri, başka değil, sadece tarifsiz bir sapıştan ibarettir. (Rad Suresi 14)

231. ...Artık (bana düşen) güzel bir sabırdır ve anlattığımız bütün bu şeyler karşısında kendisinden yardım dilenecek tek merci (Müstean) Allah'tır. (Yusuf Suresi 18)

eksik etmeyensin. Sen kullarını da iyilik ve sorumluluk bilinci üzerinde birbirlerine yardım edip destek vermeye davet edensin. Onları günahkârca kötülük ve düşmanlıkta birbirlerine destek olmaktan alıkoyan sensin. Sen bu sayede inananlar arasında iyiliği ve sorumluluk bilincini yayan ve aralarında dayanışma sağlayansın.²³²

---

232. ...İyilik ve sorumluluk bilincinde (takvada) birbirinizle dayanışma içinde olun, günahkârca kötülük ve düşmanlıkta değil. Artık Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olun. Çünkü Allah'ın cezası pek çetindir. (Maide Suresi 2)

En-Nasir

Yardım eden. Destekleyen.
Eşsiz ve benzersiz yardım ve desteğin sahibi.

Yol gösterici ve yardımcı olarak Rabb'in yeter.

Furkan Suresi 31

Ya Nasir! Yardım eden, destekleyen, eşsiz ve benzersiz yardım ve desteğin sahibi olan yalnızca sensin. Sen kuluna yol gösterici olarak da yardımcı olarak da yetensin.²³³

Yardım ve desteğinin bir sınırı yoktur senin. Sen dilediğine dilediğin gibi yardım edensin.²³⁴ Senin yardımın bitip tükenmek bilmeyen bir hazine gibidir.

---

233. ...Yol gösterici (Hadi) ve yardımcı (Nasir) olarak Rabbin yeter. (Furkan Suresi 31)

234. ...O tercih edene/tercih ettiğine yardım eder. Zira O her işinde mükemmel olan, sonsuz merhamet sahibi olandır. (Rum Suresi 5)

Eşsiz benzersiz bir dost ve destekçi olarak da tarifsiz bir yardımcı olarak da sen yetersin.²³⁵ Yardım edenlerin en hayırlısı olan da sensin.²³⁶

Sen ki bıçağın kemiğe dayandığı o son noktada “Allah'ın yardımı ve desteği ne zaman gelecek?” diye feryat eden kullarına “Allah'ın yardımı yakındır” müjdesini verensin.²³⁷

Sen elçilerini dahi zorluklarla sınayan ve kulluktaki kararlılıklarını ortaya çıkaransın. Sen tüm umutların yitirildiği bir anda ansızın yardımını ulaştıransın. Sen öyle büyük bir rahmet ve benzersiz bir merhamet sahibisin ki kullarına hemen yardım etmeyerek direnç ve kararlılıklarını güçlendirensin. Çünkü sen sabreden kullarının yanında olan ve sabreden kullarını sevensin.

Sen bize nice nebinin, yanındaki Rabbe adanmış birçok insanla birlikte savaşmak durumunda kaldıklarını ama buna rağmen senin yolunda başlarına gelenden dolayı yılgınlığa kapılmadıklarını, âcizlik göstermediklerini ve haksızlığa baş eğmediklerini haber veren ve direnç gösterip sabredenleri sevdiğini bildirensin.²³⁸

---

235. ...Ama (eğer size veli lazımsa) veli olarak Allah yeter; (yardım lazımsa) yardımcı olarak da Allah yeter. (Nisa Suresi 45)

236. Hayır! Sizin Mevla'nız yalnızca Allah'tır. O'dur yardıma koşanların en hayırlısı. (Âli İmran Suresi 150)

237. Yoksa siz, sizden öncekilerin başına gelenler sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sanıyorsunuz? Onların başına öyle şiddetli zorluklar, öyle boğucu darlıklar geldi ve öylesine sarsıldılar ki, inananlarla birlikte elçi de “Allah'ın yardımı ne zaman gelecek!” diye feryat ediyordu. Bakın, Allah'ın yardımı yakındır. (Bakara Suresi 214)

238. Ve nice nebi, yanındaki Rabbe adanmış birçok insanla birlikte savaşma durumunda kaldı. Onlar Allah yolunda başlarına gelenlerden dolayı ne yılgınlığa kapıldılar ne âcizlik gösterdiler ne de baş eğdiler. Zira Allah sabredenleri/direnenleri sever. (Âli İmran Suresi 146)

Sen kullarına “Allah yardım ederse size, artık yenemez sizi hiç kimse; ama eğer sizi terk ederse, ondan sonra kim yardım eder size? Şu halde inananlar, yalnızca Allah’a güvenip dayansınlar”²³⁹ müjde ve motivasyonunu verensin.

Sen, sana ve senin davana destek verene elbette en güzel şekilde yardım edersin. Çünkü sen aklın kavrayamayacağı kadar güçlü ve yücesin.²⁴⁰

Sen, inanan kullarını onlara hiç ihtiyacın olmamasına rağmen kendi yolunda sana yardımcı olmaya davet eden ve sana yardım etmek için çaba gösterenlere senin de yardım edeceğini ve ayaklarını sağlam bastıracağını haber verensin.²⁴¹

Sen, rahmeti, merhameti ve yardımı eşsiz ve benzersiz olansın. Sen rahmet etmeyi kendine farz kılan²⁴² ve inananlara yardım etmeyi kendine görev ve sorumluluk edinensin.²⁴³

Sen böyle eşsiz ve benzersiz bir Nasir iken kulların senden başka kime dayanıp güvensin ve senden başka kimden yardım dilensin?

---

239. Âli İmran Suresi 160

240. ...Allah kendisine (O'nun davasına) destek verenlere elbette yardım edecektir. Çünkü Allah aklın kavrayamayacağı kadar yüce ve güçlüdür. (Hac Suresi 40)

241. Ey iman edenler! Siz Allah'a (O'nun davasına) yardım ederseniz, O da size yardım eder ve ayaklarınızı sabit tutar. (Muhammed Suresi 7)

242. ...Selam olsun size! Rabbiniz, (size) rahmet etmeyi kendine farz kılmıştır... (Enam Suresi 54)

243. ...İnananlara yardım etmek üstlendiğimiz bir görevdir/bizim üzerimizde bir haktr. (Rum Suresi 47)

Sen bizi azap gelip bizi bulmadan sana yönelip teslim olmaya çağırın ve aksi halde senden başka kimsenin bize yardım edemeyeceğini ve yardımdan mahrum kalacağımızı haber verensin.²⁴⁴

Ya Nasir! Sen bize, başımıza gelebilecek her belaya sabırla katlanmamızı öğütleyen ve bunun azim ve kararlılık gösterilmeye değer bir şey olduğunu bildirensin.²⁴⁵

Ya Nasir! Kulunun sabretmesi de ancak senin yardımın iledir.²⁴⁶ Sen altından kalkamayacağımız yükler ile imtihan etme bizi ve sabırların en güzelini ver bize; taşırken yüklerimizi.²⁴⁷

---

244. Azap gelip sizi bulmadan önce Rabbinize yönelin ve O'na teslim olun. Aksi halde yardıma nail olamazsınız. (Zümer Suresi 54)

245. Başına gelebilecek her (belaya) sabırla katlan: Bu, azim ve kararlılık gösterilmeye değer bir şeydir! (Lokman Suresi 17)

246. Sabret! Senin sabrın da Allah'ın yardımıdır. (Nahl Suresi 127)

247. Ey iman edenler, sabırla ve salat ile (dua ve namaz ile) yardım dileyin. Gerçekten Allah, sabredenlerle beraberdir. (Bakara Suresi 153)

Er-Rab

Terbiye edip eğiten.
Terbiyesinde eşsiz ve benzersiz olan.

Oku (çağır, davet et) yaratan Rabbin adına!

Alak Suresi 1

Ya Rab! Terbiyesinde eşsiz ve benzersiz olan, terbiye edip eğiten ve bizi terbiye edilecek şekilde yaratan sensin.

Sen yarattığını en iyi bilen ve bizi terbiye etmede en güzel ve en etkili yöntemi tercih edensin.

Ey Rabbimiz! Çünkü sen biz kullarına “Oku!”²⁴⁸ buyruğu ile sorumluluk yükleyensin. Sen insanı sevgi ve ilgi-alakadan yaratansın.²⁴⁹ Sen alakadan yarattığını başıboş bırakmayan, onu en güzel şekilde eğitip terbiye ederek onunla alakadar olansın.

---

248. Oku! Yaratan Rabbin adına. (Alak Suresi 1)

249. O insanı sevgi ve ilgi-alakadan yarattı. (Alak Suresi 2)

Sen “Oku!” emrine muhatap kıldığın kulların üzerinde sonsuz kerem sahibi olan Rabbimizsin. Sen insana bilgiyi kalemle kaydetmeyi öğreten ve insana bilmediklerini öğretensin.²⁵⁰ Kaleme ve onunla yazanların yazdıklarına yemin edensin.²⁵¹

Ey Rabbimiz! Sen, bilenleri bilmeyenlerden üstün gören ve böylece bize bilgiyi önemsetensin.²⁵² Sen bizi daima gerçeğin yanında olmaya ve gerçeğin peşinden gitmeye sevk edensin.²⁵³

Sen, okumaya, düşünmeye ve yazmaya teşvik ettiğin kulunu kendi halinde bırakmayan ve kalkıp insanları uarması için onu harekete geçirensin.²⁵⁴ Sen biz kullarına “Yat!” emrini değil, “Kalk!” emrini verensin.

Sen kulunun inanmasını yeterli görmeyen, inandığına uygun davranarak salih ameller üretmesini isteyen, inanıp salih ameller üretenlerin yaratılmışların en hayırlıları olduğunu müjdeleyensin.²⁵⁵

---

250. Oku! Zira Rabbin sonsuz kerem sahibidir. O insana bilgiyi kalemle (kaydetmeyi) öğretti. O insana bilmediklerini öğretti. (Alak Suresi 3-5)

251. Nun. Kaleme ve (onunla yazanların) yazdıklarına yemin olsun! (Kalem Suresi 1)

252. Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Ne var ki, sadece akleden kalbe sahip olanlar bunu kavrayabilir. (Zümer Suresi 9)

253. Ey inanıp güvenenler, Allah için dik duran ve hakça şahitlik yapan kimseler olun... (Maide Suresi 8)

254. Sen ey içine kapanan kişi! Kalk ve (insanları) uyar! Sadece Rabbinin yücelt! (Müddessir Suresi 1-3)

255. Şüphesiz iman eden ve imanına uygun davrananlar da var. İşte onlar bütün yaratıkların en hayırlılarıdır. (Beyyine Suresi 7)

Evreni, hayatı, insanı ve Kuran'ı okumamızı isteyensin. Okuduğumuzu en güzel şekilde anlamamızı, anladığımızı en güzel şekilde yaşamamızı, yaşadığımızı da en güzel şekilde anlatmamızı söyleyensin.

Sen âlemlerin Rabbisin ve âlemlere hidayet rehberi ve kurtuluş reçetesi olması için muhabatına değer yükleyen kerim olan Kuran'ı indirensin.²⁵⁶ Sen Rahman'sın; Kuran'ı öğretensin. İnsanı yaratan da insana kendini ifade etmeyi öğreten de sensin.²⁵⁷

Senin eğitiminden ve terbiyenden geçen kulun nasıl olur da hem sana hem de yarattıklarına terbiyesizlik etsin? Senin eğitiminden geçen kulun nasıl olur da akla, düşünmeye, okumaya, yazmaya ve bilgiye düşmanlık etsin?

Ey Rabbimiz! Sen, göklerin, yerin ve bunlar arasındaki her şeyin Rabbisin. Mutlak yücelik ve sürekli bağış sahibisin.²⁵⁸

Ey Rabbimiz! Sen her şeyin yaratılışını takdir edip, sonra da onu yaratılış amacına yöneltensin.²⁵⁹

Gökleri ve yeri altı aşamada yaratan ve sınırsız güç ve kudret makamına kurulan sensin. Gündüzü aralıksız

---

256. Şüphesiz o muhabatına değer yükleyen (kerim) bir hitaptır (Kuran'dır) (Vakıa Suresi 77). Âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir. (Vakıa Suresi 80)

257. Rahman. Kuran'ı öğretti. İnsanı yarattı. İnsana kendini ifade etmeyi O öğretti. (Rahman Suresi 1-4)

258. (Ey Resul!) De ki: Ben sadece bir uyarıcıyım! Mutlak otorite olan tek Allah'tan başka ilah yoktur. Göklerin, yerin ve o ikisi arasındakilerin Rabbi. Mutlak yücelik, sürekli bağış sahibi. (Sad Suresi 65-66)

259. Bizim Rabbimiz her şeyin yaratılışını takdir edip, sonra da onu yaratılış amacına yöneltendir. (Taha Suresi 50)

kovalayan gece ile örten; Güneş'i, Ay'ı ve yıldızları emrine boyun eğdiren sensin. Bütün yaratılış ve mutlak emir yalnız sana aittir. Sen, âlemlerin Rabbisin; en yüce, en ulvi bereket kaynağı olan sensin.²⁶⁰

Tüm övgüler, tüm yakarış ve yönelişler, özünde rahmet sahibi, işinde rahmet sahibi âlemlerin Rabbi olan Allah içindir.²⁶¹

Senden başka hiç kimse gerçek anlamda senin kadar övülmeye layık değildir. Sen göklerin, yerin ve bunlar arasındakilerin Rabbisin. Sen ilahi hitabın yoluyla bize yalnız sana kulluk etmeyi ve sana kulluk ederken de kararlı olmayı söyleyensin. Sen bize adı seninle birlikte anılmaya değer başka kimse olmadığını bildirensin.²⁶²

Göklerde ve yerde bulunan her varlık yalnız sana muhtaçtır. Hayata ve varlığa dair her işe her an müdahil olan sensin. Durum buyken, akıl ve vicdan sahibi bir kulun, Rabbisin nimetlerinden hangisini inkâr edebilsin?²⁶³

---

260. Kuşkusuz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı aşamada yaratan ve sınırsız güç ve kudret makamına kurulan Allah'tır. O'dur gündüzü aralıksız kovalayan geceyle örten; Güneş'i, Ay'ı ve yıldızları emrine boyun eğdiren O... Bakın, yalnız O'na aittir bütün yaratılış ve mutlak emir. Âlemlerin Rabbi Allah en yüce, en ulvi bereket kaynağıdır. (Araf Suresi 54)

261. Tüm övgüler, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. O özünde rahmet sahibi, işinde rahmet sahibidir. (Fatiha Suresi 1-2)

262. O, göklerin, yerin ve bunlar arasındakilerin Rabbidir. O halde yalnız O'na kulluk et ve O'na kulluk ederken dirençli ve sebatlı ol! Hem, adı O'nunla birlikte anılmaya değer başka biri mi var? (Meryem Suresi 65)

263. Göklerde ve yerde bulunan her varlık O'na muhtaçtır. O, her an (hayata ve varlığa dair) her işe müdahildir. O halde Rabbinizin hangi nimetini inkâr edebilirsiniz? (Rahman Suresi 29-30)

Sen biz kullarına, ilahi hitabın yoluyla “*Ey insan, bu kadar yüce ve cömert olan Rabbine karşı seni aldatıp yanıltan nedir?*” sorusunu yöneltensin.²⁶⁴

Benim tüm istek ve arzum, kulluğum ve bütün ibadetlerim, hayatım ve ölümüm, âlemlerin Rabbi olan senin için olması gerekirken²⁶⁵ ve üstelik sen her şeyin Rabbi iken, nasıl olur da ben senden başka bir Rab edineyim?²⁶⁶

Nasıl olur da sana olan teslimiyetimi en güzel biçimde yerine getirmem gerekirken, dünya hayatının gelip geçici hevesleri peşinde yok yere ömür sermayemi tüketeyim?

Kuşkusuz yegâne rehberlik senin rehberliğindir ve biz âlemlerin Rabbi olan sana kayıtsız şartsız teslim olmakla, namazı hakkını vererek kılmakla ve sana karşı içten gelen bir istekle sorumluluk duymakla emrolunduk. Çünkü sen, sonunda huzurunda toplanacak olduğumuz Rabbimizsin.²⁶⁷

Ey Rabbimiz! Kuşkusuz sensin bizi dosdoğru olan yola yönelten. Sensin bize seninle yarattıkların arasında her türlü aracı inancını reddettiren ve sensin bizi senden

---

264. İnfitar Suresi 6

265. De ki: Benim tüm istek ve arzum, bütün ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. (Enam Suresi 162)

266. De ki: O her bir şeyin Rabbi iken, şimdi ben Allah'tan başka bir Rab mi arayacağım?... (Enam Suresi 164)

267. ...De ki: Hiç şüphe yok ki yegâne rehberlik Allah'ın rehberliğidir ve biz âlemlerin Rabbine kayıtsız şartsız teslim olmakla emrolunduk ve namazı hakkını vererek kılmak ve O'na karşı sorumluluk duymakla... Çünkü sonunda huzurunda toplanacağınız varlık yalnızca O'dur. (Enam Suresi 71-72)

başkasına ilahlık yakıştırmayan Hz. İbrahim'in inanç ailesine dahil eden.²⁶⁸

Ey Rabbimiz! Sensin dosdoğru bir yol üzerinde olan.²⁶⁹ Kullarını da dosdoğru yola davet edip çağırın ve sensin bize gerçek mutluluk ve kurtuluşun reçetesini sunan.

Sen, biz kullarına gerçek anlamda benliklerimizin tatmin olmasının tek yolunun razı edici ve razı edilmiş olarak Rabbimiz olan sana dönmek olduğu bilgisini verensin.²⁷⁰

Razı edici ve razı edilmiş olarak sana dönen kulunu her türlü refaha sahip kılacak ve arzuladığı her şeyi ona sunacak olan sensin. Sen bu müjdeyi, ilahi kitabında rahmeti sonsuz Rabbin sözüyle gelen tarifsiz bir selam, bir kurtuluş, bir mutluluk olarak kaydedensin.²⁷¹

---

268. De ki: Kuşku yok ki, Rabbim beni dosdoğru bir yola yöneltti. (Allah-insan arasında) her türlü aracı inancımı reddeden ve Allah'tan başkasına ilahlık yakıştırmayan İbrahim Milleti'ne. (Enam Suresi 161)

269. ...Kuşkusuz benim Rabbim dosdoğru bir yol üzerindedir. (Hud Suresi 56)

270. Ey mutmain (tatmin bulmuş) nefis! Razı edici ve razı edilmiş olarak dön Rabbine. (Fecr Suresi 27-28)

271. Orada her tür refaha sahip olacaklar ve arzuladıkları her şey onlara sunulacak. Rahmeti sonsuz (Rahim) Rabbinin sözüyle gelen tarifsiz bir selam/kurtuluş/mutluluktur bu. (Yasin Suresi 57-58)

Er-Rahim

Rahmet ve merhameti sınırsız olan.
Bağışlayan, esirgeyen. Daima merhamet eden.
Merhametinde eşsiz benzersiz olan.

*Haber ver kullarıma! Ben, evet ben tarifsiz bir bağışlayıcı,
eşsiz bir merhamet kaynağıyım!*

Hicr Suresi 49

Ya Rahim! Bağışlayan, esirgeyen, rahmet ve merhameti sınırsız olan ve daima merhamet eden sensin. Merhametin eşsiz ve benzersizdir senin.

Rahmet edenlerin en merhametlisi sensin.²⁷² Rahmet edenlerin en hayırlısı sensin.²⁷³ Bağışlayanların en hayırlısı da sensin.²⁷⁴

---

272. ...Neyse ki Allah en hayırlı koruyucudur. Zira O, merhamet edenlerin en merhametlisidir. (Yusuf Suresi 64)

273. De ki: Rabbim! Bağışla ve merhamet et. Sen merhamet edenlerin en hayırlısısın. (Müminun Suresi 118)

274. ...Sensin bizim velimiz. O halde bizi bağışla, bize merhamet et! Çünkü sen bağışlayanların en hayırlısısın. (Araf Suresi 155)

Yarattığın her şey senin rahmetinin eseri, Rahim isminin bereketidir. Yeryüzünde bulunan her şeyi bizim için bir yasaya bağlayan, bu yasalara bağlı olarak denizde yol alan gemileri bizim emrimize amade kılan, izni olmadıkça gök cisimlerinin yeryüzüne çarpmasına engel olan ve bu sayede yeryüzünde yaşamın devam edebilmesine olanak tanıyan sensin. Kuşkusuz sen insanlara karşı pek şefkatli ve hep merhametlisin.²⁷⁵

Kuşkusuz göklerde ve yeryüzünde olan her şey yalnızca sana aittir. Tercih edeni/tercih ettiğini bağışlama ve tercih edeni/tercih ettiğini de cezalandırma kudretine sahip olan yalnız sensin. Kimsenin sahip olamayacağı benzersiz kudretine rağmen yine de Rahim olan sensin.²⁷⁶

Yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayan, derin bir ürper-ti ve ümit içinde sana yakarıp yönelen ve seni görür gibi davranıp sorumluluklarını yerine getiren iyilere pek yakındır, senin benzersiz rahmetin.²⁷⁷

Çünkü sen Rahim'sin. İnanan, sorumluluk bilinci içinde yaşayan ve şükreden kullarına ne diye azap edeceksin?

---

275. (Ey insan!) Görmez misin ki yeryüzünde bulunan her şeyi sizin için bir yasaya bağlayan ve (buna) bağlı olarak denizde seyreden gemileri emrinize amade kılan ve gök (cisimlerinin) O izin vermedikçe yeryüzüne çarpmasına (yasalarıyla) engel olan Allah'tır. Şüphe yok ki Allah insanlara karşı pek şefkatli, hep merhametlidir. (Hac Suresi 65)

276. Oysa göklerdeki ve yeryüzündeki her şey Allah'a aittir; tercih edeni/tercih ettiğini bağışlar, tercih edeni/tercih ettiğini de cezalandırır; fakat Allah'ın affı da rahmeti de tarifsizdir. (Âli İmran Suresi 129)

277. Yeryüzü ıslaha kavuştuktan sonra orada bozgunculuk yapmayınız. Ürpererek ve ümit ederek dua edin O'na (Allah'a). Şüphesiz Allah'ın rahmeti, iyilik edenlere yakındır. (Araf Suresi 56)

Zira sen şükredenlerin karşılığını her zaman veren ve her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilensin.²⁷⁸

Sen, biz kullarını karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için her türlü desteği veren ve bizi vahyin ile şereflelendirensin. Çünkü sen inananlar için sınırsız bir rahmet kaynağısın; Rahim'sin.²⁷⁹

Hiç şüphe yok ki sen gücü her şeye yetensin ve sen dilediğin kimseyi azabına hedef kılabilirsin. Fakat eşsiz ve benzersiz rahmetin her şeyi kuşatmıştır senin.²⁸⁰

Hata ve günahının farkında olan ve ısrar etmeyerek ve güzelce hatasından dönüş yaparak içtenlikle inanan ve sorumlu davranan kullarının kötü gidişatlarını iyi ve güzel gidişata döndürecek olan sensin. Çünkü sen tarifsiz bir bağışlayıcı ve eşsiz bir merhamet kaynağı olan Rahim'sin.²⁸¹

Sen, benliklerine zulmederek aşırıya giden kullarına dahi rahmet ve merhametinden ümit kestirmeyen, tüm günahları affedebileceğin müjdesini veren ve Rahim olduğunu bildirensin.²⁸²

278. Eğer siz Allah'a şükreder ve iman ederseniz, Allah size azap edip de ne yaparsınız? Zira Allah şükredenlerin karşılığını her zaman veren ve her şeyi bilendir. (Nisa Suresi 147)

279. O ki sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için melekleri ile birlikte sizi destekler. O, inananlara karşı sınırsız bir rahmet kaynağıdır (Rahim'dir). (Ahzab Suresi 43)

280. ...(Allah) buyurdu ki: İstedğim kimseyi azabıma hedef kılabilirim, fakat rahmetim her şeyi kuşatmıştır... (Araf Suresi 156)

281. Kim tövbe eder (dönüş yapar), (yürekten) inanır ve sorumlu davranırsa, Allah işte böylelerinin kötü gidişatını iyi gidişata tebdil edecektir. Çünkü Allah tarifsiz bir bağışlayıcı, eşsiz bir merhamet kaynağıdır. (Furkan Suresi 70)

282. Ey nefisleri aleyhine sınırı aşan/aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Allah, günahları tümünden affeder. Çünkü O, çok bağışlayıcıdır, rahmet kaynağıdır (Rahim). (Zümer Suresi 53)

Yeter ki kulların iyi ve güzel niyetler ile pişman olarak sana yönelsin. Sen her defasında affetmekten yana olansın, Rahim'sin.

Rahim ismin ile muamele edeceğin hayırlı ve iyi kullarını, selam ve esenlik içinde rızana ve benzersiz cennetlerine kavuşturacak olan sensin.²⁸³ Sen, Rahim ismine yaraşır kullarından olmamızı nasip et.

---

283. Orada her tür refaha sahip olacaklar ve arzuladıkları her şey onlara sunulacak. Rahmeti sonsuz (Rahim) Rabbinin sözüyle gelen tarifsiz bir selam/kurtuluş/mutluluktur bu. (Yasin Suresi 57-58)

Er-Rahman

Rahmetin sonsuz kaynağı.
Rahmeti sonsuz olan. Bağışlayan, esirgeyen.

*De ki: İster Allah diye dua edin ister Rahman diye.
Ona hangi biriyle dua ederseniz edin ama unutmayın ki
en güzel nitelikler ve tüm mükemmellikler
(Esmâü'l-Hüsna) O'na aittir.*

İsra Suresi 110

Ya Rahman! Rahmetin sonsuz kaynağı, rahmeti sınırsız olan, bağışlayan ve esirgeyen sensin.

Allah denildiğinde akla gelen ilk iki ismindir, Rahman ve Rahim. Sen Rahman ismin ile rahmet sahibi olduğunu, Rahim ismin ile rahmet ettiğini öğretensin.

Sensin kendi nefsinde rahmeti yazan, farz kılan.²⁸⁴ Sensin her işinde, her kararında ve her defasında rahmet etmeyi varlığının vazgeçilmez bir unsuru yapan.

---

284. ...O kendi nefsinde rahmeti yazmış/farz kılmıştır... (Enam Suresi 12)

Sen Rahman'sın! Biz kulların hak etmesek de sen bize hak ettiğimizden fazlasını sunansın. Sen tarifsiz ve benzersiz biçimde rahmet sahibi olmasan yeryüzünde var olmazdı, ne tek bir canlı ne de tek bir insan!

Ya Rahman! Saymakla bitmez senin üzerimizdeki nimetlerin. Rahman, Rahim'dir, biz kullarını karamsarlık ve ümitsizlikten koruyan isimlerin.

Şüphesiz sınırsız rahmet kaynağı olan Rahman'dır bizim Rabbimiz!²⁸⁵ Sen kendisinden başka ilah olmayansın. İdrak edilemeyen ve edilebilen her şeyin bilgisine sahip olan yalnızca sensin. Çünkü sen Rahman, Rahim'sin.²⁸⁶

Bizim ilahımız bir tek ilahtır. O'ndan başka tapılmaya layık hiç bir varlık yoktur. Sadece Rahman, Rahim olan vardır.²⁸⁷

Biri Rahman diğeri Rahim isminle başlar; doğru yol rehberi ve hakla batılı ayırt eden benzersiz bir ölçü olarak indirdiğin Kuran'ın sureleri. Çünkü Kuran; Rahman ve Rahim olan tarafından indirilmedir.²⁸⁸

---

285. ...Unutmayın ki sizin Rabbiniz O sınırsız rahmet kaynağıdır... (Taha Suresi 90)

286. O, kendisinden başka ilah olmayan Allah'tır: İdrak edilemeyen ve edilebilen her şeyin âlimi sadece O'dur; O özünde merhametli (Rahman), işinde merhametlidir (Rahim). (Haşr Suresi 22)

287. Ve sizin ilahınız bir tek ilahtır. O'ndan başka tapılmaya layık hiçbir varlık yoktur. Özünde rahmet sahibi olan O'dur, işinde merhametli olan O'dur. (Bakara Suresi 163)

288. (Bu Kuran) Rahman, Rahim olan tarafından indirilmiştir. (Fussilet Suresi 2)

Senin Kuran'ı indirmen, insanlığa olan rahmet ve merhametinin bir gereğidir. Kuran'daki yüz on dört sureden senin ismini almış tek sure vardır; o surenin adı da Rahman'dır.

Kuran'da en fazla geçen Allah ve Rab isimlerinden sonra gelen ve en çok kullanılan isimlerin Rahman, Rahim isimleridir. Sen tarifsiz bir rahmet ve eşsiz bir merhamet sahibiyken ve Kuran da bu gerçeğe bu kadar çok dikkat çekiyorken kim hangi gerekçe ile senin rahmet ve merhametinden şüphe edebilir?

Senin insanı yaratman da, insanı akıl ve vahiy ayetlerin ile şereflendirmen de, insana duygu ve düşüncesini ifade etmeyi öğretmen de rahmetinin ve merhametinin bir gereğidir. Çünkü sen, Kuran'ı öğreten, insanı yaratan ve insana kendini ifade etmeyi öğretensin.²⁸⁹

Üstelik sen Kuran'ı zahmet ve zorluk çekerek mutsuz olalım diye değil yalnızca senin sevgini yitirmekten korkan kimselere bir uyarı olması için indirensin. Çünkü sen Rahman'sın. Rahman'dan gelen zorluk çıkartıp eziyet etmez; rahmet olur. İnsan o rahmet ile canlanır ve hayat bulur. Mutlak hükümlerlik makamına sahip olan yalnızca sensin. Göklerde, yerde, bu ikisi arasında ve toprağın bağrında her ne varsa sana aittir.²⁹⁰

---

289. Rahman. Kuran'ı öğretti. İnsanı yarattı. İnsana kendini ifade etmeyi O öğretti. (Rahman Suresi 1-4)

290. Taha (Ey İnsan!) Sana bu Kuran'ı, zorluk çekip mutsuz olasın diye indirmedik. Yalnızca Allah'ın sevgisini yitirmekten korkan kimselere bir uyarı olması için (indirdik). Bu, yeri ve yüce gökleri yaratan tarafından indirilmiştir. Rahman, yönetim ve egemenliği elinde bulundurur. Göklerde, yerde, ikisinin arasında ve toprağın altında ne varsa hepsi O'nundur. (Taha Suresi 1-6)

İnsanlığa bir doğru yol rehberi ve kurtuluş reçetesi olarak göndermiş olduğun vahiyler senin Rahman isminin hediyeleridir. Yaratmış oldukların arasından ve güzide kullarından kendine elçiler seçmen de Rahman ismin iledir. Bu yüzden peygamberimiz Hz. Muhammed'i tüm insanlığa bir rahmet olarak gönderen sensin ki insanlar elçilerini kendilerine örnek alabilsin.²⁹¹

Sen ki rahmet ve merhametinle birlikte sevgi ve ilginin de kaynağısın. Sen; iman edip, dürüst ve erdemli işler ortaya koyan kulların için tarifsiz bir sevgi var edecek olansın. Çünkü sen Rahman'sın.²⁹²

Gökler, yer ve bu ikisi arasındakileri yaratan da tüm bunları Rahman isminin kuşatıcılığı altında hâkimiyetine alan da sensin.²⁹³

Sen yedi göğü eşsiz bir uyum içinde yaratansın. Sen, yaratışında hiçbir düzensizlik görülemez olansın: Rahman'sın. İsterse tüm gözler bir başıboşluk ya da bir kusur bulmak için tüm âlem üzerinde defalarca dönsün, olmayan kusuru kim nasıl görsün?²⁹⁴

---

291. İşte bu yüzden (ey Resul) biz seni âlemlere (bütün insanlığa) sadece bir rahmet olarak gönderdik. (Enbiya Suresi 107)

292. Rahman (sınırsız rahmet kaynağı olan Allah), iman edip dürüst ve erdemli davranışlar ortaya koyanlar için, tarifsiz bir sevgi var edecektir. (Mer-yem Suresi 96)

293. Gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri altı devirde/evrede yaratan, sonra hükümranlılığı yetkisine alan Rahman'dır... (Furkan Suresi 59)

294. O, yedi göğü eşsiz bir uyum içinde yaratmıştır; Rahman'ın yaratışında bir düzensizlik göremezsin; haydi, çevir gözünü de bir bak bakalım: bir kusur ve başıboşluk görebilecek misin? Sonra tekrar tekrar çevir gözünü de bir bak; bakışın yılğın ve bezgin bir şekilde sana geri dönecektir. (Mülk Suresi 3-4)

Sen Rahman'sın. Kulların yalnız sana iman eder ve yalnız sana güvenirlir.²⁹⁵ Sen rahmetin ile her şeyi kuşatansın.²⁹⁶ Sen rahmet etmeyi kendine ilke edinen, rahmet etmeyi kendine farz kılansın.²⁹⁷

Senin has kulların olan kimseler, yeryüzünde vakarlı bir tevazu ile yürürler ve cahillerle muhatap olduklarında "Selam!" diyerek geçerler.²⁹⁸ Yine onlar, gecelerini Rab'lerinin huzurunda secdeye vararak ve kıyama durarak geçirirler.²⁹⁹ Senin has kulların yeryüzünde kasılıp kabarak yürümezler. Yeri asla yırtamayacaklarını ve uzunlukça da dağlara asla ulaşamayacaklarını bilirler.³⁰⁰ Senin has kulların gerçek tevazu sahibidirler. Çünkü senin, kendini beğenmiş küstahları sevmediğini bilirler.³⁰¹

Ey merhamet edenlerin en merhametlisi, ey rahmet edenlerin en hayırlısı; rahmet ve merhametin ile kuşat, ilgin ve sevgin ile sarıp sarmala ve senin Rahman ismine layık kullarından kıl bizi. Sensin, tüm övgülerin gerçek sahibi.

---

295. De ki: O Rahman'dır. Biz O'na iman ettik ve O'na güvendik... (Mülk Suresi 29)

296. ...Rahmetim her şeyi kuşatmıştır. (Araf Suresi 156)

297. ...O kendi nefesine rahmeti yazmış/farz kılmıştır... (Enam Suresi 12)

298. Rahman'ın has kulları olan kimseler, yeryüzünde vakarlı bir tevazu ile yürürler ve cahillerle muhatap olduklarında "Selam" der (geçer)ler. (Furkan Suresi 63)

299. Yine onlar, gecelerini Rab'lerinin huzurunda secdeye vararak ve kıyama durarak geçirirler. (Furkan Suresi 64)

300. Yeryüzünde kasılıp kabarak yürümeğin. Çünkü siz, yeri asla yırtamazsınız, uzunlukça da dağlara ulaşamazsınız. (İsra Suresi 37)

301. Unutmayın ki Allah kendini beğenmiş küstahları sevmez. (Nisa Suresi 36)

Er-Râkib

Kontrol eden, korumak için gözleyip gözetleyen.
Yarattıklarından bir an bile habersiz olmayan.

Şüphesiz Allah, üzerinizde daimi bir gözetleyicidir.

Nisa Suresi 1

Ya Râkib! Sensin yaratmış olduğunu korumak için kontrol eden, gözleyip gözetleyen. Sensin yarattıklarından bir an bile habersiz olmayan.

Senin her an görüp gözetlediğini bilen kulun, bundan daha büyük bir güvence ve emniyeti nereden bulsun?

Senin Râkib ismidir, kullarının hareketlerini kontrol altında tutmalarına neden olan en büyük unsur. Senin her an her şeyi görüp gözetleyen olduğunu bilen kul, senin olmadığın bir yer bulunmadığı gerçeği ile buluşur.

Bu bilinçte olan kulun için artık birilerinin kendisini görüp görmemesinin bir anlam ve önemi yoktur. Çünkü

kimin neyi görüp görmediği değil senin her an her şeyi görüyor olmandır kulun için genel kural; gerçek düstur.

Râkib olman da senin rahmetinin bir gereğidir. Çünkü sen kullarının herkesin olduğu yerde değil kimsenin bulunmadığı yerde de ilkeli kalmasını ve erdemli davranmasını rahmetinle sağlayansın.

Sen, erkek olsun kadın olsun tüm kullarını sana karşı sorumluluk bilinci içinde duyarlı olmaya çağırın ve bizi her an her şeyi görüp gözettiğin gerçeği ile buluşturansın.³⁰²

Ya Râkib! Göklerde ve yerde olanların tamamı da yalnız sana aittir. Kulluğun da dinin de tek sahibi sensin. Sana karşı kulluğumuzun ve sorumluluğumuzun bittiği bir nokta yoktur. Seni dikkate almadan yaşanacak bir hayatın anlam ve değeri de yoktur. Sen, kullarını koruyup gözetensin.³⁰³

Kuşkusuz ki bizi yaratan sensin. Sen, gerçeği inkâr edenleri de gerçeğe iman edenleri de bilensin. Çünkü yaptığımız her şeyi en ince ayrıntısına kadar gören ve bilen sensin.³⁰⁴

---

302. Ey insanlık! Sizi bir tek canlı varlıktan yaratan, ondan da eşini yaratan ve her ikisinden de birçok erkek ve kadın var eden Rabbinize karşı sorumluluğunuzun bilincinde olun! Kendisi adına birbirinizden (hak) talebinde bulunduğunuz Zat'a ve bu insanlık bağına karşı sorumluluk duyun. Kuşkusuz Allah, üzerinizde daimi bir gözetleyicidir (Râkib). (Nisa Suresi 1)

0

304. Sizi yaratan O'dur; ama içinizden hakikati inkâr eden de, hakikate iman eden de var. Allah yaptığımız her şeyi görendir. (Tağabun Suresi 2)

Biz hangi işle uğraşırsak uğraşalım, nerede ve ne şekilde olursak olalım, ister Kurandan bir şey okuyalım isterse herhangi bir işe girişmiş olalım; her an ve her yerde bizim üzerimizde tarife sığmaz biçimde tanık olan sensin. Sen, ne yerde ne de gökte zerre miktarı bir şeyin bile bilgisinden saklı kalması söz konusu edilemeyensin. Yapılan her şeyi apaçık bir defterde kayıtlı tutan sensin.³⁰⁵

Ya Râkib! İnsanlar açık bulmak, zayıf anını yakalamak ya da olur olmaz dedikodu malzemesi çıkarmak için gözetlerler. Sen ise kulunu koruyup kollamak, hataya girmesine engel olmak ya da günahından dönmesine sebep olmak için gözetler ve gözetirsin.

Senin bizi her an görüp gözetlediğini bilmesek belki daha fazla hata işler ve daha fazla günaha gireriz. Hata ve günahattan uzak kalmak ve her an bizi gözetlediğinin farkında olmak için sana senin Râkib ismin ile dua eder ve bizi rahmetin ile gözetmeni isteriz.

Senin Râkib ismin hürmetine, biz kulların senin her an her şeyi görüp gözettiğini bir an olsun unutmamalıyız. Vaktimizi en hayırlı ve güzel şekilde kullanalım. Boş iş ve boş sözden yüz çevirelim. İçten gelen bir istek ile sorumluluk bilinci içinde yaşayalım.

---

305. Bir iş ve oluştta bulunsan, Kurandan bir şey okusan; herhangi bir iş yaparsanız, siz ona dalıp gitmişken biz üstünüzde mutlaka tanıklarız. Ne yerde ne gökte zerre ağırlığınca bir şey, ondan daha küçüğü de daha büyüğü de Rabbinden uzakta/gizli kalmaz; tümü apaçık bir defterde kayıtlıdır. (Yunus Suresi 61)

Biz seni göremesek de sanki seni görüyormuş gibi duyarlılık ve sorumluluk bilinci içinde hareket edelim ve görevlerimizi içten gelen bir istek ve samimiyetle görev ve sorumluluk ahlakına uygun bir biçimde yerine getirelim.³⁰⁶

---

306. İşte bunlar her hükmünde tam isabet kaydeden ilahi kelamın ayetleridir. Allah'ı görür gibi hareket edenler için bir rehber ve bir rahmettir. (Lokman Suresi 2-3)

Er-Rauf

Acıma, şefkat ve esirgemesi sınırsız olan.
Şefkati eşsiz ve benzersiz olan.

Rabbimiz gerçekten çok şefkatli, çok merhametlidir.

Nahl Suresi 7

Ya Rauf! Acıma, şefkat ve esirgemesi sınırsız olan sensin. Sen şefkatini eşsiz ve benzersiz biçimde gösterensin.

Sen içimize acıma, şefkat ve merhamet hislerini verensin. Rahmeti ve merhameti bize sevdirensin. Çünkü sen Rauf ve Rahim'sin.

En küçüğünden en büyüğüne kadar yaratmış olduğun her şeyde senin rahmet isimlerin gizlidir. Rauf da bunlardan biridir.

Senin biz kulların üzerindeki lütuf ve rahmetin olmasaydı, ne var olabilirdik ne de varlığımızı sürdürebilirdik. Sana karşı saymakla bitiremeyeceğimiz nankörlüklerimi-

ze rağmen sen yine de rahmet ve merhametini eksik etmezsin üzerimizden. Çünkü sen Rauf ve Rahim olansın.³⁰⁷

Ya Rauf! Senin şefkatini tarif etmeye yetmez, tahayyülümüz ve kelimelerimiz. Senin benzersiz şefkat ve merhametin karşısında biz ancak senin rızanı kazanabilmek için kendimizi sana adayıp vakfederiz. Sen, kullarına karşı daima şefkatli olansın.³⁰⁸

Bizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için gerçeğin apaçık belgeleri olan ayetleri indiren sensin. Çünkü sen kullarına karşı daima çok şefkatli ve çok merhametlisin.³⁰⁹

Sen, her insanın yaptığı tüm iyilikleri de tüm kötülükleri de karşısında bulacağı o günün kendisinden fersah fersah uzak olmasını isteyeceğini haber veren ve bu gerçek karşısında kullarının sana karşı dikkatli olmalarını bildirensin. Sen kullarının sana karşı mahcup olmalarını istemeyensin. Çünkü kullarına olan şefkatin tarife sığmaz senin.³¹⁰

---

307. Ya Allah'ın üzerinizdeki fazlı ve rahmeti bulunmasaydı? Hiç kuşku yok ki Allah çok şefkatli (Rauf), tarifsiz biçimde merhametlidir (Rahim). (Nur Suresi 20)

308. İnsanlardan kimi de var ki Allah'ın rızasını kazanmak için kendisini vakfeder/adar. Allah ise kullarına karşı hep şefkatlidir (Rauf). (Bakara Suresi 207)

309. Kulu (Muhammed'e) sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için hakikatin apaçık belgeleri olan ayetleri indiren O'dur. Çünkü Allah size karşı elbet çok şefkatli (Rauf), çok merhametlidir. (Hadid Suresi 9)

310. Her insan, yaptığı bütün iyilikleri de kötülükleri de karşısında bulacağı o günün kendisinden fersah fersah uzak olmasını ister. Allah, kendisine karşı dikkatli olmanızı ihtar eder. Zira Allah'ın kullarına şefkati tariflere sığmaz. (Âli İmran Suresi 30)

Sen, biz kullarını inanan kardeşlerine karşı da duacı ve şefkatli olmaya teşvik eden, bizi her türlü kin ve nefretten uzak tutansın. Çünkü sen Rauf ve Rahim olansın.³¹¹

---

311. Onlardan sonra gelenler şöyle yakarırlar: Rabbimiz! Bizi ve bizden önce imanla göçüp gitmiş olanları bağışla! İman edenlere ilişkin gönlümüzde en küçük bir kin bırakma! Rabbimiz! Şüphe yok ki sen çok şefkatli (Rauf), çok merhametlisin (Rahim)! (Haşr Suresi 10)

Er-Rezzak

Yarattığı tüm varlıkların maddi ve manevi tüm rızıklarını fazlasıyla veren.

Şüphesiz Allah, bütün rızıkları veren mutlak ve sınırsız güç ve kudret sahibi olandır.

Zariyat Suresi 58

Ya Rezzak! Sen yaratan, yaratmakla kalmayıp türlü rızıklarla rızıklandıransın. Yarattığın varlıkların rızığını fazlasıyla ve daima verensin.

Yeryüzündeki sistemin eşsiz ve benzersizdir senin. Yarattığı rızıkları sürekli ve kesintisiz olarak paylaştıran ve bolca dağıtan sensin. Yeryüzünün neresinde bir kıtlık varsa oradaki kıtlık, açgözlü kullarının eseridir.

Ya Rezzak! Maddi manevi rızıklarını eksik etme üzerimizden. Rızık verenlerin en hayırlısı sensin.³¹² Sen rızıkımızı en adil biçimde, cömertçe ve nazikçe verensin.

Kendi rızıkının sorumluluğunu yüklenemeyecek, kendi rızıkını temin etmeye güç yetiremeyecek nice canlılar vardır ki, onların rızıkını da bizim rızıkımızı da veren sensin.³¹³ Sen yarattığını sahipsiz bırakmayan ve Rezzak isminin hakkını, en güzel şekilde verensin.

Şayet sen rızıkımızı kessen, senden başka kim bize tekrar rızık sağlayabilir? Senin rızıkını ve rahmetini yok sayan kimse küstahça bir kibir ve nefret içinde debelenmekten başka ne yapabilir?³¹⁴

Tüm yaşam suya bağımlı değil midir? Toprağın bağına sızan ve toprağa hayat veren su değil midir? Peki, bir sabah suyumuz çekilirse senden başka kim bize tekrar su getirebilir?³¹⁵

Sen hiçbir kulundan rızık istiyor değilsin. Üstelik bizi doyuran da sensin.³¹⁶ Sen görünür görünmez, bilinir bilinmez tüm iradeli varlıkları yalnız sana kulluk etsinler

---

312. ...Bize rızıkımızı ver, zira rızık verenlerin en hayırlısı sensin. (Maide Suresi 114)

313. Nice canlılar vardır ki, rızıkının sorumluluğunu yüklenmez; onların rızıkını da sizinkini de yalnızca Allah verir. Zira her şeyi işiten ve bilen sadece O'dur. (Ankebut Suresi 60)

314. Allah rızıkınızı kesse size kim rızık verebilir? Hayır, (kimse veremez), onlar inadına bir azgınlık ve nefret içindedirler. (Mülk Suresi 21)

315. De ki: Hiç düşündünüz mü? Eğer suyunuz (yeryüzünden) tamamen çekilirse, size tertemiz kaynak sularını kim getirebilir? (Mülk Suresi 30)

316. ...Biz senden rızık istemiyoruz; seni biz doyuruyoruz. Mutlu son sorumluluk bilincine uygun davrananlarıdır. (Taha Suresi 132)

diye var edensin. Onlardan rızık beklemediğin gibi seni beslemelerini de bekliyor değilsin. Çünkü sen tartışmasız biçimde bütün rızıkları veren, sağlam, dayanıklı, mutlak güç ve kudret sahibi olansın.³¹⁷

Ya Rezzak! İnsanlar rızık ayırım yaparak verir. Oysa senin rızık vermen de rahmetin ve adaletin iledir. Sen rızık dileyene de dilemeyene de, inanana da inanmayana da, adil olana da zalim olana da verirsin.

Çünkü sen kulların üzerinde sonsuz lütuf sahibisin. Ahiret kazancını ve kalıcı mutluluğu arayanın bu konudaki yatırım şevkini artıran sensin. Bu dünya kazancını elde etmek isteyene de istediğini verirsin. Lakin dünya kazancını ahirete tercih edenin ahirette payı olmayacağını da bildirirsin.³¹⁸

Senin benzersiz ayetlerinden biliyoruz ki şeytan bizi fakirlik ile korkutur ve bize cimriliği telkin etmek için uğraşır durur. Oysa sen bize katından tarifsiz bir bağış ve sınırsız nimetler vaat edesin.³¹⁹ Senin benzersiz cömertli-

---

317. Ben görünür-görünmez, bilinir-bilinmez tüm iradeli varlıkları sadece bana kulluk etsinler diye yarattım. Onlardan ne bir rızık bekliyorum ne de beni beslemelerini. Çünkü Allah, evet, bütün rızıkları veren sağlam ve dayanıklı, mutlak güç ve kudret sahibi O'dur. (Zariyat Suresi 56-58)

318. Allah kullarına karşı sonsuz lütuf sahibidir; dilediğine (dilediği) rızık verir. Zira O mutlak güç, sınırsız yücelik sahibidir. Kim ahiret kazancını elde etmek isterse, onun bu alandaki yatırım (şevkini) artırırız; kim de bu dünya kazancını elde etmek isterse, ona da onu veririz ama onun ahirette bir payı olmaz. (Şûra Suresi 19-20)

319. Şeytan sizi fakirlikle korkutur ve size cimriliği telkin eder. Allah ise size katından bir bağış ve daha fazlasını vaat eder. Allah (rahmet ve bağışıyla) sınırsızdır, her şeyi bilendir. (Bakara Suresi 268)

ğın ve lütfun karşısında şeytanın tuzağına düşmez, gerçek anlamda sana inanmış olan kulun.

Vahyin ile şereflendirdiğin tüm elçilerinin yolunu yolumuz bilir ve vahyinin ışığında onları örnek alarak hareket ederiz. Gerçeğe davet karşılığında insanlardan dünyevi bir bedel beklemez, senin vereceğin bedelin çok daha yüksek ve benzersiz olduğunu çünkü senin rızık verenlerin en hayırlısı olduğunu biliriz.³²⁰

Senin katında bulunan, eğlenceden de ticari bir menfaatten de daha hayırlıdır. Çünkü rızık verenlerin en hayırlısı sensin.³²¹

Kullarından dilediğinin rızıkını genişletip, dilediğinin rızıkını sınırlandıran sadece sensin. Çünkü sen her şeyi gereğince bilensin.³²² Bu yolla inanan bir toplum için alınacak dersler verensin.³²³ Üstelik insanların çoğunun bunun hikmetini dahi kavrayamadıklarını bildirensin.³²⁴

---

320. Yoksa sen onlardan (hakka davet karşılığında) dünyevi bir bedel mi istiyorsun? (Hayır), çünkü senin Rabbinin ödeyeceği bedel daha yüksektir. Zira rızık verenlerin en hayırlısı O'dur. (Müminun Suresi 72)

321. ...Allah katında bulunan, eğlenceden de, ticari menfaatten de daha hayırlıdır. Zira Allah rızık verenlerin en hayırlısıdır. (Cuma Suresi 11)

322. Allah kullarından tercih edenin/tercih ettiğinin rızıkını genişletir ya da onu kulu lehine sınırlandırır. Çünkü Allah her şeyi bilendir. (Ankebut Suresi 62)

323. Şimdi onlar, Allah'ın tercih edene/tercih ettiğine rızıkı açtıkça açtığını, tercih edene/tercih ettiğine de sınırlandırdığını görmüyorlar mı? Kuşkusuz bunda iman eden bir toplum için mutlaka alınacak bir ders vardır. (Rum Suresi 37)

324. De ki: Şüphe yok ki isteyene rızıkı açmayı da sınırlandırmayı da dileyen benim Rabbidir. Fakat insanların çoğu bunu(n hikmetini) dahi kavrayamaz. (Sebe Suresi 36)

Ya Rezzak! Rızıkı yaratan sensin; onu fazlasıyla veren de sen. Sen yarattıkların üzerinde mutlak hâkimiyet sahibi olduğun gibi lütfetmiş olduğun rızıkların da mutlak hâkimisin. Yaratmış olduğun rızıkları yalnızca sen helal ve haram kılabilirsin.³²⁵

Senin yasak etmediğin bir rızıkı kim hangi hakla yasak etsin? Senin haram kılmadığını haram kılan kişi sana açıkça iftira ettiğini bilsin.³²⁶

---

325. De ki: Allah'ın kulları için yarattığı güzellikleri, temiz ve helal rızıkları haram kılan kimmiş? (Araf Suresi 32)

326. De ki: Allah'ın size indirdiği rızıkları düşündünüz mü? Siz (hangi hakla) onların bir kısmını helal bir kısmını haram diye sınıflandırıyor sunuz? De ki: Bunu size Allah mı bildirdi, yoksa siz Allah'a iftira mı ediyorsunuz? Allah'a karşı yalan uyduranlar, kıyamet gününü ne sanıyorlar? Allah, insanlara karşı elbette lütuf sahibidir, fakat onların çokları şükretmiyorlar. (Yunus Suresi 59-60)

Eş-Şekur

Bütün şükürlerin yöneldiği kudret.
Az iyiliğe çok mükâfat veren.
Şükre sınırsız karşılık veren.

*Allah, şüphesiz çok bağışlayıcıdır ve şükürün karşılığını
hesapsızca verendir.*

Fatır Suresi 30

Ya Şekur! Bütün şükürlerin yöneldiği kudret, az iyiliğe çok mükâfat veren ve şükre sınırsız ve tarifsiz karşılık veren sensin.

Sahip olduğumuz her şeyi bize veren sen, verdiğini başımıza kakmayacak kadar rahmet ve merhamet sahibi olan yine sensin.

Sana güzel bir borç veren için verdiğini kat kat artırarak ona döndürecek ve onu bağışlayacak olan sensin. Çünkü Şekur'sun; tüm şükürleri hak eden tek kudretsin. Ve sen

Halim'sin; nankörlük edenleri cezalandırmada acele etmeyen ve bu durumlarından dönmeleri için onlara süre verensin.³²⁷

Sen bize doğru yolu gösteren, şükretmenin ya da nankörlük etmenin ise bize kaldığını söyleyensin.³²⁸ Sen bize şükretmemiz halinde artıracığını müjdeleyensin.³²⁹

Ya Şekur! Sen, şükredenin kendi nefsi için kendi lehine şükretmiş olacağını haber verensin. Kim de nankörlük ederse, senin kendi kendine yeten olduğunu, kimsenin şükürüne ihtiyaç duymadığını ve sınırsız cömert olduğunu bildirensin.³³⁰

Sana şükretmeyen, sana ve senin nimetlerine karşı nankörlük eder. Sana ve nimetlerine nankörlük eden kul da en fazla şeytanı memnun eder. Çünkü şeytan kullarını sana şükretmekten alıkoymak için var gücüyle çaba sarf eder.³³¹

---

327. Eğer Allah'a güzel bir borç verirsiniz, (Allah) kat kat artırarak size dönecek ve sizi bağışlayacaktır. Zira Allah tüm şükürleri hak eden tek otoritedir (Şekur). (Nankörlüğü) cezalandırmada acele etmeyendir (Halim). (Tağabun Suresi 17)

328. Biz onu yola kılavuzladık. Artık ya şükredici olur ya nankör. (İnsan Suresi 3)

329. Eğer şükrederseniz, ben de sizin için mutlaka artıracayım. (İbrahim Suresi 7)

330. Şükreden, kendi nefsi için (kendisi lehine) şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse bilsin ki, Rabbim kendi kendine yeten (kimsenin şükürüne muhtaç olmayan) ve (yarattıklarına karşı) sınırsız cömert olandır. (Neml Suresi 40)

331. Sonra da hem doğrudan ve açıktan hem de dolaylı ve sinsice hem suret-i haktan görünerek hem de zaafıları ve güdülerini kullanarak sokulacağım onlara. Ve sen onların çoğunu şükreden kimseler arasında bulamayacaksın. (Araf Suresi 17)

Ey Rabbimiz! Nankörlük eden, senin kimseye muhtaç olmadığını bilmelidir. Kullarının nankörlüğünden razı olmaman ve şükreden kullarından razı olman senin Şekur olman sebebiyledir.³³²

Sen şükre hesapsızca karşılık vermene ve kullarına karşı çok lütufkâr olmana rağmen insanların çoğu şükretmez.³³³

Sana gerçek anlamda inanan her kulunun, sana karşı şükür duygusu içinde çalışması gerekir. Buna rağmen sen, kulların arasında hakkıyla şükredenlerin çok az olduğunu haber verensin.³³⁴

Sen bizi yeryüzünde yerleştiren ve bizim için orada, geçimimize yarayacak nimet ve imkânlarla vücut verensin. Buna rağmen sana çok az şükrettiğimizi bildirensin.³³⁵

Sen bize iştirme gücü, gözler ve gönüller verensin. Buna rağmen sana çok az şükrettiğimizi söyleyensin.³³⁶

Bizi doğru yola ileten ve bizi vahyin ile buluşturan sensin. Bu yüzden de bizden seni yüceltmemizi ve sana

---

332. Eğer nankörlük ederseniz, unutmayın ki Allah size asla muhtaç değildir; ama O kullarının nankörlüğünden razı olmaz, fakat şükredecek olursanız, işte O sizin bu tavrınızdan razı olur... (Zümer Suresi 7)

333. ...Şu bir gerçek ki Allah, insanlara karşı çok lütufkârdır. Fakat insanların çokları şükretmezler. (Bakara Suresi 243)

334. ...(Bana karşı) şükür (duygusu) içinde çalışın ve (unutmayın ki) kullarım arasında hakkıyla şükredenler çok azdır! (Sebe Suresi 13)

335. Doğrusu, sizi yeryüzünde yerleştirdik ve sizin için orada, geçiminize yarayacak nimet ve imkânlarla vücut verdik. Ne de az şükrediyorsunuz! (Araf Suresi 10)

336. Allah odur ki; sizin için iştirme gücü, gözler ve gönüller oluşturdu. Ne kadar da az şükrediyorsunuz! (Müminun Suresi 78)

gerektiği gibi şükretmemizi bekleyensin. Çünkü sen tüm övgüleri ve tüm şükürleri hak edensin.³³⁷

Sana şükretmek, sana gerçek anlamda kulluk etmektir. Senin rızık olarak bahsettiğin şeylerin temiz olanlarından yememiz ve sana şükretmemiz gerekir.³³⁸

İman eden ve şükreden kullarını rahmeti ve merhameti ile karşılayacak ve azabından emin kılacak olan sensin. Çünkü sen şükredenlerin karşılığını her zaman verensin.³³⁹

Senin rızanı gözetip cennetlerini hak eden kullarının sözüdür: *“Hüznü bizden gideren Allah'a hamt olsun; gerçekten de Rabbimiz tarifsiz bir bağışlayıcı (Gafur) ve hiçbir iyiliği ve şükürü karşılıksız bırakmayanmış (Şekur).”*³⁴⁰

Ya Şekur! Sana çokça şükreden, rızanı gözetip cennetlerini hak eden kullarından kıl bizi.

---

337. ...Sizi doğru yola ulaştırdığı için O'nu tekbir etmenizi ister; umulur ki şükredersiniz. (Bakara Suresi 185)

338. Ey iman edenler! Size rızık olarak bahsettiğimiz şeylerin temiz olanlarından yiyin ve Allah'a şükredin; gerçekten O'na kulluk ediyorsanız eğer. (Bakara Suresi 172)

339. Eğer siz Allah'a şükreder ve iman ederseniz, Allah size azap edip de ne yaparsın? Zira Allah şükredenlerin karşılığını her zaman veren ve her şeyi bilendir. (Nisa Suresi 147)

340. Fatır Suresi 34

Et-Tevvab

Tövbeleri her daim ve çokça kabul eden.
Tövbe nasip eden. Kendisine yönelenlerin
bu yönelişlerini karşılıksız bırakmayan.

Yalnız O'dur tövbeleri kabul eden, rahmet dağıtan.

Bakara Suresi 37

Ya Tevvab! Tövbeleri her daim ve cömertçe kabul eden, kuluna gerçeği gösterip ona tövbe nasip eden ve kendisine yönelenlerin yönelişini karşılıksız bırakmayan sensin.

Tövbeleri kabul edişin eşsiz ve benzersizdir senin. Sen içten gelerek tövbe edenleri seven,³⁴¹ inanan kullarını samimi bir kalp ile tövbe ederek içten bir sadakatle sana yönelmeye davet eden³⁴² ve sana yönelip tövbe eden kullarının tövbesine karşılık vermek isteyensin.³⁴³

---

341. ...Şüphesiz Allah (içten gelerek) tövbe edenleri sever... (Bakara Suresi 222)

342. Ey iman edenler! Samimi bir kalp ile tövbe ederek içten bir sadakatle Allah'a yönelin. Umulur ki Rabbiniz günahlarınızı örter... (Tahrir Suresi 8)

343. Allah size açık seçik bildirmek, sizi, sizden öncekilerin (doğru olan) yol ve yöntemlerine iletmek ve kendisine yönelişinize (tövbenize) karşılık vermek ister. (Nisa Suresi 26)

Sen tövbeleri nazik ve cömert bir biçimde kabul eden, rahmet ve merhametinden ümit kestirmeyensin.

Sen kulunu affetmek için fırsat kollayan, kullarını tövbe etmeye yönelten ve bu konuda onları cesaretlendirensin. Sen eşsiz ve benzersiz rahmet ve merhamet sahibiyken nasıl olur da kulun tövbesinin kabul edilmeyeceğinden endişelensin?

Şüphesiz yalnız sensin kullarının tövbelerini kabul eden. Çünkü sensin Tevvab olan; tövbeleri her daim ve cömertçe kabul eden ve sensin Rahim olan; tövbe eden kuluna merhameti ile muamele eden.³⁴⁴

Tövbe ederek hatasından dönen, yürekten inanıp sorumluluk bilinci içinde hareket eden kullarının kötü gidişatını iyi gidişata çevirecek olan sensin. Çünkü sen tarifsiz bir bağışlayıcı ve eşsiz bir merhamet kaynağısın.³⁴⁵

Sen, bir günaha giren, herhangi bir suç işleyen ya da zulme bulaşan kullarından tövbe ederek kendini düzeltmeye gayret edenin tövbesini kabul edersin. Çünkü sen tarifsiz bir bağışlayıcı, eşsiz bir merhamet kaynağısın.³⁴⁶

Ya senin üzerimizdeki lütuf ve rahmetin olmasaydı ya da sen kendisine yönelenlerin tövbesini tekrar tekrar kabul

344. Bilmediler mi ki, Allah'tır kullarının tövbelerini kabul eden, o sadakaları alan. Ve Allah'tır, O Tevvab, O Rahim... (Tevbe Suresi 104)

345. Kim tövbe eder (dönüş yapar), (yürekten) inanır ve sorumlu davranırsa, Allah işte böylelerinin kötü gidişatını iyi gidişata tebdil edecektir. Çünkü Allah tarifsiz bir bağışlayıcı, eşsiz bir merhamet kaynağıdır. (Furkan Suresi 70)

346. Kim, zulmü işledikten sonra tövbe eder ve kendini düzeltirse, elbet Allah da onun tövbesini kabul eder; zira Allah tarifsiz bir bağışlayıcı, eşsiz bir merhamet kaynağıdır. (Maide Suresi 39)

eden Tevvab ve üstün hikmet sahibi Hakim olmasaydın,³⁴⁷ biz kulların bunca günah yükünü sırtımızda nasıl taşırdık?

Ya Tevvab! Senin tövbeleri kabul edişindeki cömertliğin karşısında en azılı günahkârlar bile dize gelir. Sen öyle engin bir rahmet ve öyle tarifsiz bir merhamet sahibisin ki senin yarattığın her kul seni överek yüceltmeli, senden bağışlanma dilemeli ve senin içten yapılan tüm tövbeleri kabul edeceğini bilmelidir.³⁴⁸

Hiçbir kulun senin Tevvab ismin karşısında umutsuzluğa düşmemeli ve ümidini yitirmemelidir.³⁴⁹ Senin kitabını okuyan her kulun, senin affetmeyeceğin tek günahın şirk olduğunu ve onun dışında kalanı dileyen ve dilediğin kimse için bağışlayabileceğini bilir.³⁵⁰

---

347. (Düşünsenize bir) ya Allah'ın üzerinizdeki fazlı ve rahmeti olmasaydı? Ya Allah kendisine yönelenlerin tövbesini tekrar tekrar kabul eden, üstün hikmet sahibi bir zat olmasaydı? (Nur Suresi 10)

348. Artık durma, yücelt Rabbini övgü ile birlikte ve O'ndan bağışlanma dile. Zira O, tüm içten tövbeleri kabul edendir sınırsız bir biçimde. (Nasr Suresi 3)

349. Ey nefisleri aleyhine sınırı aşan/aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Allah, günahları tümünden affeder. Çünkü O, çok bağışlayıcıdır, rahmet kaynağıdır. (Zümer Suresi 53)

350. Kuşkusuz Allah kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz; fakat dileyen kimselerin bunun dışındaki günahlarını bağışlamayı diler ve her kim Allah'a ortak koşmakta (ısrar ederse), işte o apaçık bir sapkınlığa gömülüp gitmiştir. (Nisa Suresi 116)

El-Vehhab

Bağışı sınırsız olan. Sürekli ve sınırsız
bir biçimde bağışta bulunan. Karşılıksız veren.

*Yoksa daima üstün olan, çok lütufta bulunan Rabbinin
rahmet hazineleri onların yanında mı?*

Sad Suresi 9

Ya Vehhab! Rahmet ve merhametin tarifsizdir senin.
Bağışı sınırsız olan, sürekli ve sınırsız bir biçimde bağışta
bulunan ve karşılık beklemeksizin veren sensin.

Çoğu insan karşılık bekleyerek verir, sen ise karşılık
beklemeksizin verirsin. Çoğu insan kâr zarar hesabı yapıp
bağışlar oysa sen hesapsızca bağışlarsın.

Çoğu insan kabul görmek veya beğenilmek için verir,
konumunu muhafaza etmek ya da itibar kazanmak için
bağışlar. Oysa sen hesapsızca bağışlarsın. Çünkü sen ken-
di kendine yeten ve kimseye ihtiyaç duymayansın.

Çoğu insan nankörlükle karşılaşınca vermekten vazgeçer, hatta verdiklerini geri ister. Verdiklerini başa kakar, söylenip şikâyet eder. Oysa sen incitmeden verensin. Nankörlük yapsa da kulun, verdiğini geri istemeyensin.

Çünkü sen Vehhab'sın! Sınırsız ve sonsuz olan hazinen vermekte ve bağışlamakla nasıl azalsın?

Sahip olduğumuz her şeyi bize veren sensin. Saymakla bitmez, senin verdiklerin. Sen bize bunları bağışlamasan biz bunları kendi kendimize nasıl elde edelim?

Kendimizi sana beğendirmek varken gelip geçici varlıklara beğendirme çabası niye? Senin verdiklerinin yanında ne verebilirler bize?

Biz istesek de istemesek de saymakla bitiremeyeceğimiz nimetler ve senden isteyebileceğimiz her türlü şeyden veren sensin bize.³⁵¹

İyi ki sen bizim Rabbimizsin ve iyi ki sen bağışı sınırsız olan, sürekli ve sınırsız bir biçimde bağışta bulunan; Vehhab olansın.

Şayet insanlar senin sahip olduğun rahmet hazinelerine sahip olsalardı, tükenir endişesi ile kimseye bir şey koklatmazlardı. Çünkü insan çok cimridir.³⁵²

---

351. Ve size kendisinden isteyebileceğiniz her türlü şeyden veren O'dur; (öyle ki) Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız sayamazsınız. (Yine de) insanoğlu zulmünde pek ısrarlı, nankörlüğünde pek inatçıdır! (İbrahim Suresi 34)

352. De ki: Eğer siz, Rabbinin rahmet hazinelerine sahip olsaydınız, tükenir endişesi ile kimseye bir şey vermezsiniz. İnsan çok cimridir. (İsra Suresi 100)

Çok şükür ki senin rahmet hazinelerinin tasarrufu yalnız senin kudretindedir. Çok şükür ki göklerin, yerin ve bu ikisi arasındakilerin mülkiyeti yalnız senin elindedir. Yoksa başka kim senin kadar Vehhab olabilir?³⁵³

Ey Rabbimiz! Bize yollarımızı gösterip bizi doğru yola ilettikten sonra kalplerimizin kaymasına fırsat verme ve katından bize bir rahmet bağışla. Şüphesiz sen Vehhab olansın; karşılıksız ve sınırsızca bağışta bulunansın.³⁵⁴

Senin üzerimde bunca lütfun, ikramın, rahmetin ve merhametin varken üstelik sen karşılıksız ve sınırsız bağışta bulunanken nasıl olur da seni ve sana karşı görev ve sorumluluklarımı yok sayarım ben?

Ey Rabbimiz! Hata ve günahlarımızı bağışla. Çünkü sen, evet sensin karşılıksız ve sınırsızca bağışta bulunan, cömertçe bahşeden.³⁵⁵

---

353. Yoksa mutlak kudret sahibi ve çokça bağış yapan (Vehhab) Rabbinin rahmet hazinelerinin tasarrufu onların elinde mi? Yoksa göklerin, yerin ve bu ikisi arasındakilerin mülkiyeti onlara mı ait? Haydi o zaman, tüm araçlara sarılınsınlar da (göklerin yönetimine) çıkıp kurulsunlar bakalım! (Sad Suresi 9-10)

354. Rabbimiz, bizi hidayete erdirdikten sonra kalplerimizi kaydırma ve katından bize bir rahmet bağışla. Şüphesiz sen Vehhab olansın; karşılıksız ve sınırsızca bağışta bulunansın. (Âli İmran Suresi 8)

355. ...Kuşkusuz sen evet sensin karşılıksız ve sınırsızca bağışta bulunan (Vehhab). (Sad Suresi 35)

El-Vedud

Sevginin kaynağı olan. Seven. Sevdiren.
Tüm sevgilerin en son ve en yüce gayesi olan.
Eşsiz ve benzersiz sevgi kaynağı.

*Ve yalnız O'dur gerçek bağışlayıcı, daima seven ve
sınırsızca sevmeye layık olan.*

Buruc Suresi 14

Ya Vedud! Bizi sevgi ve ilgiden yaratan sensin.³⁵⁶ Sen sevensin, sevdirensin; eşsiz ve benzersiz sevginin kaynağı yalnızca sensin. Daima seven ve sınırsızca sevmeye layık olan sensin.

Korku dili değil, sevgi dilidir insanı özü ile buluşturan olan. Çünkü sen, Vedud olansın. Sevginin, muhabbetin ve tüm güzelliklerin kaynağı, seven ve sevmeyi en çok hak edensin.

---

356. O insanı sevgi ve ilgi-alakadan yarattı. (Alak Suresi 2)

Çünkü sen gerçek anlamda inanan, samimi, erdemli ve hakikatli bütün kullarını sevensin. Sen, bu sevgi ve muhabbeti ilahi kitabında ifade edensin.³⁵⁷

Sen tövbe edenleri ve temizlenenleri seversin.³⁵⁸ Yine sabredenleri,³⁵⁹ sorumluluk ve duyarlılık bilinci içinde hareket edenleri,³⁶⁰ iyilik edenleri,³⁶¹ senin yolunda kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlayarak çarpışanları,³⁶² tevekkül edip sana güvenenleri³⁶³ ve seni sevenleri seversin.³⁶⁴

Sana yönelen ve senden bağışlanma dileyen kulların için ikramı bol ve sevgi dolu olan sensin. Sen hem seven hem de sevilmeyi isteyensin.³⁶⁵ Sen hem bizi hem de sevdiğimiz her şeyi yaratan ve hem kendisini hem de sevdiğimizimizi bize sevdirensin.

---

357. Ey inananlar! Eğer imanınızı kaybederseniz, Allah, zaman içinde (sizin yerinize) O'nun sevdiği ve O'nu seven insanlar geçirecektir. (Maide Suresi 54)

358. ...Şüphesiz Allah tövbe edenleri ve temizlenenleri sever. (Bakara Suresi 222)

359. ...Allah sabredenleri/direnenleri sever. (Âli İmran Suresi 146)

360. Kim taahhütlerine sadık kalır ve sorumluluk bilinci taşır, iyi bilir ki Allah sorumluluk bilinci ile hareket edenleri sever. (Âli İmran Suresi 76)

361. ...Allah iyilik edenleri sever. (Âli İmran Suresi 148)

362. Allah, kendi yolunda kenetlenmiş binalar gibi saf bağlayarak çarpışanları sever. (Saff Suresi 4)

363. ...Artık kararını verdiğin zaman da Allah'a güven. Çünkü Allah kendisine güvenenleri sever. (Âli İmran Suresi 159)

364. ...Allah onları sever, onlar da Allah'ı sever... (Maide Suresi 54)

365. Haydi, günahlarınız için Rabbinizden af dileyin ve ardından bilinçlerinizi yenileyerek O'na yönelin! Unutmayın ki benim Rabim çok merhametli davranır: O hem sever hem de sevilmeyi ister! (Hud Suresi 90)

Sen tüm güzel duygu ve hisleri içimize veren, hatalarımıza rağmen bize karşı şefkatli olan ve her fırsatta bizi affetmek isteyensin. Kendi rahmetinden ümit kestirmeyen ve hatalarımızdan dönmemiz için bize fırsat verip yol gösterensin.

Sevgin ve merhametin tüm varlığımızı kuşatsın ve varlığın kalplerimize huzur ve muhabbet versin. Bu dünyaya ait hiçbir şey senin sevginden önce gelmesin.³⁶⁶ Çünkü gerçek anlamda inanmış olan kulların için her şeyden önce gelir senin sevgin.³⁶⁷ Sen bize imanı da sevdiren ve onu kalplerimizde güzelleştirip süsleyensin.³⁶⁸

İman edip, dürüst ve erdemli işler ortaya koyan kulların için tarifsiz bir sevgi var edecek olan sensin.³⁶⁹ İçinde senin olmadığın her sevgi gelip geçicidir. Sevenin gerçek sevgiye erişmesi, ancak senin için sevmesi ile olur.

---

366. De ki: Eğer babalarınız, çocuklarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, mensubu bulunduğunuz topluluk, kazandığınız mallar, kötüye gitmesinden kaygı duyduğunuz ticaret ve kendisiyle huzur bulduğunuz konaklar; Allah'tan, O'nun elçisinden ve O'nun yolunda mücadele etmekten daha sevimli geliyorsa size, Allah'ın buyruğu gerçekleşinceye kadar bekleyin! Şüphesiz Allah, sorumsuzca davranan bir toplumu doğru yola yöneltmez. (Tevbe Suresi 24)

367. Halbuki imana ermiş olanlar, Allah'ı başka her şeyden daha çok severler. (Bakara Suresi 165)

368. ...Allah size imanı sevdirdi ve onu yüreklerinizde güzelleştirdi; yine O size hakikati inkârı, sorumsuz davranmayı ve (iyi olana) karşı çıkmayı çirkin gösterdi... (Hucurat Suresi 7)

369. Rahman (sınırsız rahmet kaynağı olan Allah), iman edip dürüst ve erdemli davranışlar ortaya koyanlar için, tarifsiz bir sevgi var edecektir. (Meryem Suresi 96)

Zira bizim için kendileri ile huzur bulalım diye kendi türümüzden eşler yaratman da aramıza sevgi ve merhamet yerleştirmen de senin kudret delillerindendir.³⁷⁰

Gerçek anlamda ölümsüz bir sevgi, ölümlü olan bir insana değil ancak ölümsüz olan sana verilebilir. Sevgi ve muhabbeti var eden sensin ve sen sevimliyi en fazla hak edensin. Bu yüzden içten bir iman ile sana teslim olmuş biri, hiçbir sevgiyi sana sevgisinin önüne geçirmesin ve başkalarını, senin razı olacağına şekilde sevmesi gerektiğini bilsin.³⁷¹

Sevgilerin en saf ve temiz olanı, katkısız ve katıksız olanı senin verdiği ve sana verilen sevgidir. Bu sevgi her türlü yalan, çıkar ve ikiyüzlülükten uzak, gerçek bir sevgidir. En yüce ve benzersiz olan sensin; sevgilerin en yücesini ve benzersizini de sen hak edersin.

Gerçek sevgi fedakârlık ister; çaba ve emek ister. Sen inanıp senin yolunda malları ve canlarıyla çaba gösterenleri yerinde çakılıp kalan inananlardan üstün tutan

---

370. Yine sizin için kendileriyle huzur bulasınız diye kendi türünüzden eşler yaratması, aramıza sevgi ve merhameti yerleştirmesi de O'nun kudret delillerinden biridir: Şüphesiz bütün bunlarda düşünen bir topluluk için alınacak bir ders mutlaka vardır. (Rum Suresi 21)

371. O gün gökyüzü yanık yağ tortusu gibi kıpkızıl olacak. Bütün dağlar halı pamuğu gibi atılmış olacak. Bir dost başka bir dostu soramayacak. Onlar birbirlerinin görüş alanında olacakları (halde böyle olacak). O gün günahı tabiat edinmiş kişi, azaptan kurtulmak için öz evlatlarını fide olarak vermek isteyecek. Eşini, kardeşini, kendisine sığınmış bütün yakınlarını; dahası yeryüzünde yaşayan herkesi (fide olarak vermek isteyecek) yeter ki kendisi kurtulabilsin diye. (Mearic Suresi 8-14)

ve övensin.³⁷² Senin yolunda çalışıp didinen ve üstün bir fedakârlık ortaya koyan kullarından kıl bizi.

Ey Rabbimiz! Biliyoruz ki günahlarımız için içten gelen bir pişmanlık ile tövbe etmeli ve hem rahmetin hem de sevginin kaynağı olan sana yönelmeliyiz.³⁷³

---

372. İnananlardan bir mazereti olmaksızın yerinde çakılıp kalanlar ile Allah yolunda malları ve canları ile çaba gösterenler bir olmaz. Allah malları ve canları ile elinden gelen çabayı sarf edenleri, yerinde çakılıp kalanlardan daha yüce bir mertebeye çıkarmıştır. Allah bütün inananlara nihai güzellikler vaat etmesine rağmen, yolunda üstün gayret harcayanları, yerinde çakılıp kalanlara muhteşem bir ödülle üstün tutmuştur. Katından yüce mertebelerle, bağışlanma ve rahmetle. Zaten Allah tarifsiz bir bağışlayıcı, eşsiz bir merhamet kaynağıdır. (Nisa Suresi 95-96)

373. Öyleyse günahlarınız için Rabbinizden bağışlanma dileyin ve sonra da tövbe ve pişmanlık içinde O'na yönelin! Şüphesiz Rabbim, Rahim'dir, (rahmet ve merhametin kaynağıdır); Vedud'dur (sevginin kaynağı ve sevlilmeyi en çok hak edendir). (Hud Suresi 90)

DUA

Rabbimiz! Ürpererek ve ümit ederek dua ederiz sana.³⁷⁴
Çünkü biliriz ki sapıtmış olanlardan başkası ümit kesmez
senin rahmetinden.³⁷⁵

Senin lütuf ve ikram hazinen istemekle bitmez. Bu
yüzden “Başkaları için de dua edersem acaba benimkine
sıra gelmez mi?” şeklinde şeytani vesveselere kapılmaktan
sana sığınırız.

Seni anıp hatırlamaktır, asıl gayemiz. İsteriz ki sabah
akşam senin zikrin ile atsın kalbimiz. Farkında olmayan-
lardan olmaktan sana sığınırız Rabbimiz.³⁷⁶

Sana yalvara yakara ve gizlice dua ederiz. Senin haddi
aşanları sevmediğini biliriz.³⁷⁷

İçimizde tuttuğumuzu da açığa vurduğumuzu da en iyi
sen bilirsin.³⁷⁸ Belki herkesten gizleriz ama senden gizle-
yemeyiz.

---

374. Ürpererek ve ümit ederek dua edin O’na (Allah’a)... (Araf Suresi 56)

375. Sapıtılmışlardan başka kim ümit keser Rabbin rahmetinden! (Hicr Suresi 56)

376. Rabbin kendi kendine, yalvararak, ürpertiyle, yüksek olmayan bir ses-
le sabah akşam hatırla. Farkında olmayanlardan olma. (Araf Suresi 205)

377. Rabbinize yalvara yakara ve gizlice dua edin. Bilesiniz ki O, haddi aşan-
ları sevmez. (Araf Suresi 55)

378. Zira Allah, içinde tuttuğunuz ve açığa vurduğunuz her şeyi bilir. (Nahl
Suresi 19)

Kimseyi seni sevdiğimiz gibi sevemeyiz. Seninle aramıza kimselerin girmesine izin veremeyiz. Son derece taşkın ve karardır sana olan sevgimiz.³⁷⁹

Yalnız senin içindir tüm kulluğumuz, bütün ibadetlerimiz, son nefesimize kadarki tüm yaşamımız ve son nefesimiz.³⁸⁰

Bu dünyanın türlü zorlukları, gamı, kederi, hüznün ve acısı olsa da biliriz ki biz senin içiniz ve sonunda yalnız sana dönüp geleceğiz.³⁸¹

Çektiğimiz acıları ancak senin merhametin dindirebilir. Yaralarımızı saracak olan da ancak senin rahmetindir.

Zorluklar ile sınayan sensin; beraberinde kolaylık veren de yine sen. Sensin bizi rahmet ve merhameti ile terbiye eden.

Kabarır kimi zaman nefsimiz ve kendimizi bir şey zannederiz. Sonra ansızın senin şefkat tokadını yeriz de ancak öyle kendimize geliriz.

Rabbimiz! Biz senin rahmet ve merhametinin eseriyiz. Sen bizi yaratmasan, biz kendi kendimizi yaratabilecek değiliz.³⁸²

---

379. İnsanlar içinde öyleleri vardır ki, Allah dışında bazılarını Allah'a eş tutarlar da onları Allah'ı sevmiş gibi severler. İman sahipleri ise Allah'a sevgide çok kararlı ve taşkındırlar. Zulme saplananlar, azabı gördüklerinde tüm kuvvetin Allah'ta bulunduğunu, Allah'ın azabının çok şiddetli olduğunu fark edeceklerini anlayabilseler! (Bakara Suresi 165)

380. De ki: Benim namazım, kulluğum, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. (Enam 162)

381. Onlara bir ıstırap gelip çıktığında şöyle derler: Biz Allah içiniz ve sonunda O'na dönüp gideceğiz. (Bakara Suresi 156)

382. İnsanoğlu neden yaratıldığına bakmaz mı? Fıskırıp çıkan bir sudan yaratıldı. (Tarık Suresi 5-6)

Bizi varlık sahasına çıkartan sensin, bir su damlası olan geçmişimize rağmen bizi anılmaya değer bir şey kılan sensin.³⁸³

Biz hiçbir şey değilken bizi yaratan sensin. Üstelik bizi insan olarak yaratan, bizi anlamlı ve değerli kılan ve yaratıklarından üstün tutan da yine sensin.

Sana kul olmaktır, bizi onurlu ve şerefli kılan. Sana teslim olmaktır, gerçek anlamda bizi özgürleştiren.

Senin sevgindir, ruhumuzu güzelleştiren. Senin kudretindir, kalplerimizi tatmin eden. Senin azametindir, koşulsuz bir şekilde sana sığınıp güven duymamızı sağlayan. Yalnız sensin gerçek anlamda bizi güven içinde kılan.

Senden başkalarına güvenip dayananların ve senden başkalarını otorite edinenlerin örneği, dişi örümceğin evine duyulan güven gibidir. O güven duyduğunun ağına düşmesi ya da güven duyduğu tarafından hayal kırıklığına uğraması an meselesidir.³⁸⁴

Sen kuluna en güzel şekilde yetensin! Çünkü sen en güzel destekçi ve en güzel şekilde kulunu koruyup gözetensin.

---

383. İnsanın üzerinden (o tarih sahnesine çıkıncaya kadar) tüm zamanlar içinden belirsiz ve uzun bir süre geçmemiş miydi (ki), henüz o (bu süre zarfında) anılmaya değer bir şey bile değildi. (İnsan Suresi 1)

384. Allah'tan başkalarını güvenilip sığınılacak otorite edinen kimselerin durumu, ördüğü ağı ev edinen dişi örümceğin durumuna benzer. Şüphesiz evlerin en çürüğü örümcek ağıdır. Keşke bunu kavrayabilselerdi. (Ankebut Suresi 41)

Senin rahmetindir bize rahmeti öğreten, senin merhametindir bizi merhametli kılan.

Sensin en büyük ayetin olan akli bize veren, kalplerimizi aklımızla bir işlettiren. Sensin, aklımızı gerektiği gibi kullanmadıkça hayvanlardan bile aşağı olacağımızı bize bildiren.³⁸⁵

Senin ilmindir, bize bilgiyi sevdiren. Senin eşsiz sanatındır; bizi evreni anlamaya yönlendiren, bir çiçeğin açışına ya da bir kelebeğin kanat çırpışına bizi hayran bırakan.

Sensin ölü toprağı suyla buluşturup diriltiren. Sensin doğayı canlandırıp yeşerten. Sensin etrafımızı türlü nimetler ile süsleyen.³⁸⁶

Senin gerçek anlamda iman etmiş kulların; ayaktayken, otururken ya da uzanır bir vaziyetteyken her durumda seni anar, yaratmış olduğun gökler ve yer üzerine tefekkür dalar ve *“Rabbimiz! Bütün bunları anlamsız ve amaçsız yaratmadın! Yücelikte eşsizsin! Bizi ateşin azabından koru!”* derler.³⁸⁷

---

385. Yoksa sen bunların çoğunun işittiğini, akıllarını kullanıp düşündüğünü mü sanıyorsun? Onlar hayvanlar gibidirler, hatta yolca hayvanlardan da şaşkındırlar. (Furkan Suresi 44)

386. Hem ölü toprak onlara bir delildir. Biz ona hayat verdik ve onda taneler çıkardık da ondan yiyip duruyorlar. (Yasin Suresi 33)

387. Onlar ki; ayaktayken, otururken ve uyumak için uzandıklarında Allah'ı anar, göklerin ve yerin yaratılışı üzerine tefekkür ederler: Rabbimiz! Bütün bunları anlamsız ve amaçsız yaratmadın! Yücelikte eşsizsin! Bizi ateşin azabından koru! (Âli İmran Suresi 191)

Her an her şeyden haberdar olman ve her şeyin bilgisine sahip olmandır bize güç veren. Sensin, çektiğimiz sıkıntıları en iyi bilen ve sensin sıkıntıdan sonra kalplerimize huzur ve ferahlık veren.

Tüm hata ve günahlarımıza ve tüm nankörlüklerimize rağmen sensin yine de bizi affeden. Sensin sana içtenlikle yöneleni geri çevirmeyen.

Sensin cezalandırmada aceleci davranmayan, sensin hatasından dönmesi için kuluna süre tanıyan. Sensin hatalarımızı en güzel şekilde fark ettiren ve sensin hatalarımızdan dönmemize fırsat veren.

Beni anlamlı ve değerli kılan bir Rabbim varken O'na ne diye kulluk etmeyecekmişim ben? Üstelik hep birlikte O'na döneceken!³⁸⁸

O bize yolumuzu bulmada rehberlik etmişken ne diye Rabbim olan Allah'a güvenip dayanmayacakmışım ben?³⁸⁹

Rahmetin sınırsızdır ama azabın da çetindir senin. Sensin zalimlerin hakkından gelecek olan ve sensin hesap günü adalet terazilerini kuracak ve hak edene hak ettiğini eksiksiz bir biçimde verecek olan.

---

388. Beni yaratana ne diye kulluk etmeyecekmişim ben? Ve sizler de O'na döndürüleceksiniz. (Yasin Suresi 22)

389. O, bize yollarımızı göstermişken neden Allah'a tevekkül etmeyecekmişiz? (İbrahim Suresi 12)

Buna rağmen yine sensin kötülere kötülükleri kadar karşılık veren ama iyilikleri katbekat fazlası ile ödüllendiren.

Her türlü kibir ve büyüklenmeden, insanlardan yüz çevirmekten, yeryüzünde kasılarak yürümekten sana sığınırım. Senin kurula kurula kendini övenlerin hiçbirini sevmediğini bilirim.³⁹⁰

Varlığımı yalnız sana adar ve varlığımın yalnız seninle gerçek anlamda varlık ve anlam kazanmasını arzularım.

Niyetlerimizi güzel ve hayırlı kıl, kalplerimizi gerçek anlamda temizleyip arındır. Çünkü önemli olan bizim kendimizi temiz ve arınmış görmemiz değil, senin bizi temiz ve arınmış saymandır.³⁹¹

Çünkü biliriz ki senin lütuf ve rahmetin olmasa hiçbirimiz gerçek anlamda temizlenip arınamayız.³⁹²

Nefislerimizin tutsağı olmaktan ve bencil tutkularından kurtar ve gerçek anlamda kurtuluşa erenlerden kıl bizi.³⁹³

---

390. Kibirlelenerek insanlardan yüzünü çevirme, yeryüzünde kasılarak yürüme. Çünkü Allah, kurula kurula kendini övenlerin hiçbirini sevmez. (Lokman Suresi 18)

391. Kendi nefsinizi temize çıkarmayın; kimin sakındığını en iyi bilen Allah'tır. (Necm Suresi 32)

392. Allah'ın lütuf ve rahmeti üzerinizde olmasaydı, içinizden tek kişi bile temize çıkamazdı. (Nur Suresi 21)

393. Kim nefsinin bencil tutkularından korunursa; işte onlar, kurtuluşa erenlerdir. (Teğabun Suresi 16)

Seni bırakıp da kendi istek ve tutkularımızı ilah edinmekten sana sığınırız.³⁹⁴ Seni yok sayarak kendimizi yaşıyor sayamaz, seni hesaba katmadan nefes alamayız.

Biliyoruz ki sana iman ederek hâşâ sana lütufta bulunmuş olmayız. Sana iman etmekle kendimizi lütfuna ermiş sayarız. Çünkü doğru yolu tutmak isteyen de sapmayı dileyen de bunu kendi nefsi için yapar.³⁹⁵

Arınıp temizlenmeyi dileyen de ancak kendi nefsi için arınıp temizlenir.³⁹⁶ Sana iman etmek de senin rızana uygun yaşamak da seni değil, bizi şereflendirir.

Seni övüp anmak da sana şükredip nimetlerinden memnun olmak da seni değil, bizi yüceltir.

Biliyoruz ki senin nimetlerini saymaya kalksak asla böyle bir işin altından kalkamayız.³⁹⁷

Sen bize muhtaç değilsin. Sen hiçbir şeye muhtaç değilsin. İhtiyaç içinde olan biziz. Sana muhtaç olan biziz.

Biz sana muhtaç olan yoksullarız. Sen ise zenginliği sınırsız olan ve her türlü övgünün yöneleceği tek kudretsin.³⁹⁸

---

394. Kendi istek ve tutkularını ilah edineni gördün mü? (Furkan Suresi 43)

395. Kim hidayete ererse, kendi nefsi için hidayete erer; kim de saparsa kendi aleyhine sapar. (İsra Suresi 15)

396. Kim temizlenip arınırsa, artık o, kendi nefsi için temizlenip arınmıştır. (Fâtır Suresi 18)

397. Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, asla böyle bir işin altından kalkamazsınız! Gerçek şu ki, çok acıyan çok esirgeyen gerçek bağışlayıcı elbette Allah'tır. (Nahl Suresi 18)

398. Ey insanlar, siz Allah'a muhtaç yoksullarsınız! Allah ise zenginliği sınırsız olan, her türlü övgünün sahibi olandır. (Fâtır Suresi 15)

Sen kendi kendine yetensin. Mülk ve yönetimin tek sahibi sensin. Dünya tutsaklığından, mal mülk sevdasından, anlamsız hırslardan, bencilce arzu ve tutkularından, yalnız sana içtenlikle teslim olarak kurtulabiliriz...

Yalnız sen gerçek anlamda bize yol gösterebilirsin. Yalnız sen bizi karanlıklardan aydınlığa çıkartabilirsin. Çünkü yerlerin ve göklerin yegâne hâkimi ve nuru yalnız sensin.³⁹⁹

Kalbimizin karanlıklarından, ruhumuzun zindanlarından çekip kurtar; aydınlığa, ferahlığa ve gönül huzuruna kavuştur bizi.

İçinde senin anılmadığın yer saray da olsa zindan olsun bana. Senin anıldığın her yer saraydır zaten bana. Adını anmakla, andığımız isimlerine uygun yaşayıp davranmakla ödüllendir bizleri.

İnsanları değil, seni memnun etmek olsun derdimiz. Seni memnun edersek şayet zaten iyi ve temiz özlü kullarını da memnun ederiz.

İnsanız hata yaparız, bilerek ya da bilmeyerek günaha gireriz. Sen hata ve günahlarımızı rahmetinle fark ettir bize. Sen Rabbimizsin. Bizi en güzel şekilde terbiye edip eğitensin. En güzel şekilde terbiye edip eğit bizi.

Bu dünyada da ahirette de yüzümüzü ak eyle, iyilik ve güzellik ver bize ve ateş azabından koru bizi.⁴⁰⁰

---

399. Allah göklerin ve yerin nurudur... (Nur Suresi 35)

400. Rabbimiz! Bize dünyada da güzellik ver, ahirette de güzellik ver. Bizi ateş azabından koru. (Bakara Suresi 201)

Rabbimiz! Senin vahyine ve davetçine uyduk ve iman ettik. Hata ve günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizin üzerini ört ve canımızı erdemli kulların olarak sana teslim etmemizi nasip et.⁴⁰¹

Rabbimiz! Elçilerin aracılığıyla yaptığın vaadi bizim için de gerçekleştir ve hesap günü bizi utandırma. Çünkü sen vaat ettiğinden asla caymazsın.⁴⁰²

Dosta da düşmana da utandırma bizi. Senin rızana aykırı davranmaktan da kınayanın kınamasından korkmaktan da sana sığınırız.⁴⁰³

Gerçeği inkâr edenlere karşı yardım et bize. Dosdoğru yolun üzerinde kıl bizi. Utandırma bizi; bu dünyada da ahirette de.

Üzerimize sabır yağdır, ayaklarımızı yere sağlam bastır ve inkârcılara karşı yardım et bize.⁴⁰⁴

Senden gelene kulak verelim ve sana içtenlikle itaat edelim. Bizi bağışlamayı umalım ve sana döneceğimizi bir an olsun unutmayalım. Kapasitemiz haricinde yük yükleme sen bize. Biliriz ki herkesin kendi yaptığıdır hem

---

401. Rabbimiz! Bizi, "Rabbimize iman edin!" diyerek imana çağırın bir davetçiyi duyduk ve hemen iman ettik! Rabbimiz! Bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi de ört ve canımızı erdemlilerle birlikteyken al! (Âli İmran Suresi 193)

402. Rabbimiz! Elçilerin aracılığıyla yaptığın vaadi bize bahşet ve kıyamet günü bizi mahcup etme! Çünkü Sen, vaadinden asla caymazsın! (Âli İmran Suresi 194)

403. Bunlar (inananlar) Allah yolunda mücadele eder ve hiçbir kınayanın kınamasından korkmazlar. (Maide Suresi 54)

404. Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır. Ayaklarımızı yere sağlam bastır ve inkârcılara karşı bize yardım et. (Bakara Suresi 250)

lehine hem de aleyhine. Unuttuklarımızdan ve yanılarak yaptıklarımızdan sorumlu tutma bizi. Affet, bağışla ve şefkat göster bize. Dostumuz ve dayanağımız sensin. Sen en güzel şekilde yardım et bize.⁴⁰⁵

Biliriz ki başlangıcı ve sonu olmayan yalnız sensin. Başlangıcı ve sonu olanlar korkutamaz bizi. Bir gün bizim gibi yok olup gideceklere göre yaşayamayız hayatımızı. Onlara göre planlayamayız amaç ve hedeflerimizi. Kalıcı olan yalnız sensin, önemli olan da yalnız senin rızan ve sevgin.

Varsın bilenler kötü bilsinler. Yeter ki sen iyi bil bizi. Yeter ki sen razı ol bizden. Din gününün sahibi onlar değil, yalnız sensin. Ahirette bizi hesaba çekecek olan onlar değil, yalnız sensin. Yeter ki hesabını veremeyeceğimiz bir şey ile senin huzuruna gelmeyelim.

Ey nefsim! Sen iyi ve güzel olana yönelerek erdemli bir kul ol da, değeri yok, isterse tüm dünya sana karşı dursun; yeter ki Allah senden razı olsun.

Gözümden akan yaşlar senin rahmet pınarından gelsin. Göğsümü sıkıştıran kederim senin rızanın dışına çıkma, sana karşı utanma kaygım olsun.

---

405. ...“İşittik ve itaat ettik. Rabbimiz! Bağışla bizi, dönüş sanadır!” dediler. Allah hiç kimseye taşıyacağından fazlasını yüklemez. Herkesin kazandığı iyilik kendi lehine, işlediği kötülük de kendi aleyhinedir. Rabbimiz! Unutur ya da yanılırsak, bundan dolayı bizi sorguya çekme! Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme! Rabbimiz! Güç yetiremeyeceğimiz yükü bize taşıtma! Günahlarımızı affet, bizi bağışla, bize merhamet et! Sen bizim Mevla'mızısın; kâfirler güruhuna karşı sen bize yardım et! (Bakara Suresi 285-286)

Rabbim! Gücümü, güvenimi, umudumu ve şevkimi senden alırım. Senin varlığındır beni hayata bağlayan, bana yaşama ümidi veren, zorluklara karşı bana dayanma gücü sağlayan.

Ümidimizin tükendiği yerde bize ümit veren sensin. Sen, sana gönülden bağlı samimi ve temiz özlü kullarına en zor ve ümitsiz durumda bile “*Tasalanma/ümitsizliğe düşme! Allah bizimle beraberdir*” dedirtensin.⁴⁰⁶

İşim sana kalmışsa gönlüm rahattır benim. Çünkü sen rahmet ve merhamet sahibisin. En hayırlısı ne ise onu lüt-fedensin.

Kimi zaman hüznün ve kederle dolsa da gecelerim, beni sabahın aydınlığına ulaştıracak olan da sensin.

Ey Rabbimiz! Senin rızanı elde etme yolunda sebat gösteren kullarından kıl bizleri. Senin rıza ve sevgini kaybetme korku ve kaygısı ile titret kalplerimizi.

Sen sevginin eşsiz kaynağı, benzersiz temsilcisisin. En güzel ve en içten şekilde sevmeyi hak edensin. Her şeyden ve herkesten çok sevelim seni.

Ey nefsim! Herkesten çok sevmeyi hak edecek birine mi muhtaçsın? Şöyle bir bak etrafına, Allah'tan başka kimi bulacaksın?

En başta sana, sonra da yarattıklarına karşı sorumluluk bilinci taşıyan duyarlı kullarından kıl bizi. Her zaman hakkı ve doğruyu konuşalım.⁴⁰⁷

---

406. Tevbe Suresi 40

407. Ey iman edenler! Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olun ve her zaman hakkı ve doğruyu konuşun. (O zaman) Allah işlerinizi değerli kılar ve günahlarınızı affeder... (Ahzab Suresi 70-71)

Ödev ve sorumluluk ahlakı ile hareket edelim ve içten gelen bir istekle senin yolunda olalım.

Gerçek yâr ve gerçek sığınak sensin bize. Senin rızanı gözetmeden yaptığımız hiçbir işten hayır geçmez elimize.

İyi ve güzel olan her ne varsa sendendir. Kötü ve çirkin olan şeyler ise ellerimizle ürettiklerimizdendir. Ayaklarımızı dosdoğru yolunda sabit kıl ve kalplerimizi iyi ve güzel olana yönlendir.

Adımlarımızı da dikkatli ve sağlam kıl. Bakışlarımızı temiz ve emin eyle. Güzel düşünüp güzel davranan kullarından kıl bizi. Çünkü güzel düşünmek güzel eder, iyilik ve güzellik getirir insana.

Zorluklara karşı dayanma gücü ver bizlere. En zor anımızda dahi halimizden haberdar olmanın huzuru dolsun kalplerimize. Acı çekerken bile bedenimiz, tebessüm etsin yüreğimiz.

Hani bittim, der ya kimi zaman insan; işte o bittim, dediğimiz anda yetişsin senin desteğin. Bitip tükenmek bilmeyen sonsuz rahmet ve merhametin, tutup kaldırsın bizi düştüğümüz yerden.

Seni düşünmediğim tek bir an dahi olmasın hayatımda; seni dahil etmediğim tek bir planım, senin rızanı hesap etmediğim tek bir gelecek hesabım.

Bana düşmanlık etseler de düşmanlık etmeyeyim ben kimseye. Düşmanlık edenlere karşı güç ver bana. Desteğini her daim yanımda hissedeyim. Rabbim beni biliyor ve benden emin diyebileyim.

Ruhum bedenimden ayrılınsın ama ben bir an olsun senden ayrılmayayım. Yaşadığım sürece her zaman sana sadık kalayım.

Hiçbir amaç ve hedefi, hiçbir sevdayı senin önüne koymayayım. Her şeyin ama her şeyin senden sonra geleceğini bir an olsun aklımdan çıkarmayayım.

Hayatımda değerli ve anlamlı olan her şeyi sende bulayım. Yalnız seninle anlam ve değer kazanayım.

İnsanlar ne der, diye değil Rabbim ne der, diye kaygılanayım. Kınayanın kınamasından bir an olsun korkmayayım. Daima doğruluk ve hakikatin yanında durayım. Bunu yaparken gerekirse ana babamı ve tüm sevdiklerimi bile karşıma alabilme cesaretini ortaya koyayım.

Biliyorum, görünmek kolay ama olmak zordur. Görünmek için şekil şemail ve takım taklavat da boldur. Lakin görünmek değil, olmak olsun gerçek niyetimiz. Sen sahtelik ve gösterişten yana değil, doğruluk ve güzellikten yana kıl bizi.

Dünyevi olan gelip geçicidir. Kalıcı olan ise senin rızana yönelik hayrı ve barışı esas alan eylemlerdir. Ebedi ve gerçek mutluluk senin yanındadır.

Mülk ve yönetimde ortağın yoktur senin. Yerlerin göklerin ve bu ikisi arasındakilerin mülk ve yönetimi senindir.

Gönüller, bedenler ve zihinler secde eder sana, tam bir teslimiyetle huzurunda eğilir.

Zengin olan sensin. Fakir olan bizleriz. Sen bizi koruyup gözetmesen biz kendi kendimize yetemeyiz.

Her şeyin bilgisi sendedir. Biz ise yarın ne kazanacağız bilemeyiz. Gelecek bize ne getirir, kesin olarak öngöremeyiz.

Belki kimi hayırları şer, kimi şerleri ise hayır biliriz. Sen bilirsin lakin biz bilemeyiz.

Çünkü insan sanki hayır için yalvarıp yakarıyormuş gibi şer için yalvarıp yakarır; zira insan aceleci ve sabırsızdır.⁴⁰⁸

Ne zaman, ne şekilde ve nerede beden ve ruh emanetimizi sana teslim edeceğimizi bilemeyiz. Dilediğin zaman ve dilediğin şekilde emanetini bizden alacak olan sensin.⁴⁰⁹

Biz ancak sen bizden emanetini alıncaya kadar emanetini taşımakta, gezdirmekteyiz. Hayırlı işlerde yorulsun bedenimiz. Hayır ve güzel olanla hayat bulsun kalplerimiz. Helal ve temiz olana yönelsin ellerimiz.

Senin rızana uygun olmayacak söz konuşmasın dilimiz. Dedikodudan, yalandan, çirkin söz ve davranıştan uzak olsun kalbimiz ve zihnimiz.

Gerçek anlamda iman eden ihlaslı kullarından olarak yaşamayı ve kayıtsız şartsız bir teslimiyet içinde sana dönmeyi nasip et bize.

---

408. Ne ki insan (sanki) hayır için yalvarıp yakarıyormuşçasına şer için yalvarıp yakarır; zira insan çok acelecidir. (İsra Suresi 11)

409. Hiç kimse yarın hangi mekânda öleceğini bilemez. Şüphesiz her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan Allah'tır. (Lokman Suresi 34)

Sana karşı daima sorumluluğumuzun bilincinde olalım. Olalım ki yarattıklarına karşı da sorumluluğumuzu unutmayalım.

İster başkaları ile birlikteyken isterse yalnız, daima senin huzurunda bulunduğumuzun bilincinde olalım.⁴¹⁰ Senin her an bizi görüp işittiğini bir an olsun unutmayalım.

Kulluğunun hakkını veren kullarından kıl bizi. Sana kul olmaktan şeref duyalım. Sana yakın olmayı içten gelen bir istekle arzulayalım.

Güzel davranan ve özünü sana teslim ederek en sağlam ve kopması mümkün olmayan rahmet kulpuna sımsıkı sarılan kullarından kıl bizi.⁴¹¹

Hayatımızı senin boyan ile renklendirelim. Kim hayatımıza senden daha güzel renk verebilir?⁴¹²

Şaşırtmadan yol aldırın Kuran'ı kılavuz edinelim. Ruhumuzun tıkanan gözeneklerini vahiy serumu ile açalım, iyileştirelim.

Vahyini en güzel şekilde hayatımıza taşıyalım. Hayat kitabını; hayat kitabımız, yaşam reçetemiz kılalım.

---

410. De ki: Size bir tek öğüdüm var! İster başkalarıyla birlikte iken ister yalnız, (daima) Allah'ın huzurunda (bulduğunuzun bilincinde) olun. (Sebe Suresi 46)

411. Kim güzel davranarak özünü Allah'a teslim ederse o, en sağlam kulpa yapışmıştır. Bütün işlerin sonu Allah'a varır. (Lokman Suresi 22)

412. (De ki: Hayatımız) Allah'ın boyası ile renklenir! Kim (hayata) Allah'tan daha güzel renk verebilir? Eğer gerçekten O'na kulluk ediyorsak! (Bakara Suresi 138)

Biliyoruz ki insan ömrü saman alevi gibidir. Alev alması ile sönmesi an meselesidir. İnsan ne kadar yaşarsa yaşasın sonunda rüzgârın savurup tarumar ettiği küle dönüşür.

Razı edici ve razı edilmiş olarak dönelim sana. Rahmetin ile tatmin olsun gönüllerimiz.⁴¹³

Biliyoruz ki bizi yarattığın gibi yapayalnız sana geleceğiz ve sahip olduğumuzu sandığımız hiçbir şeyi yanımızda getiremeyeceğiz.⁴¹⁴

İster erkek isterse kadın olsun, sen hiç kimsenin senin yolundaki çabasını boşa çıkaracak değilsin.⁴¹⁵ Ancak biliyoruz ki kimse kimsenin sorumluluğunu taşıyacak değildir. Üstelik insan başkasının değil, sadece kendi çabasının karşılığını görecektir. Hiç şüphesiz tüm çabamız, günü geldiğinde gözler önüne serilecek ve yaptıklarımızın karşılığı eksiksiz bir şekilde bize verilecektir.⁴¹⁶

Sen her insanın yapıp ettiklerini (kaderini) kendi çabasına bağlı kıldığını bildirensin. Nitekim hesap günü hepimizin önüne dünyada yapıp ettiğimiz her şeyi kayıtlı

---

413. Ey mutmain (tatmin bulmuş) nefis! Razi edici ve razı edilmiş olarak dön Rabbine (Fecr Suresi 27-28). Allah onlardan razı olmuştur onlar da Allah'tan. (Tevbe Suresi 100)

414. Ve (Allah diyecek ki): İşte şimdi bize yapayalnız geldiniz, tıpkı sizi ilk yarattığımız gibi; dahası, size verdiğimiz her şeyi arkanızda bıraktınız. (Enam Suresi 94)

415. İster erkek ister kadın olsun, (benim yolumda) çaba gösterenlerden hiç kimsenin çabasını boşa çıkarmayacağım. (Âli İmran Suresi 195)

416. Kesinlikle hiç kimse bir başkasının sorumluluğunu taşımaz. Ve insan başkasının değil, sadece kendi çabasının karşılığını görecektir. Ve onun çabası, günü geldiğinde kesinlikle gözler önüne serilecektir. Sonunda (yaptıklarının) karşılığı eksiksiz verilecektir. (Necm Suresi 38-41)

bulacağımız bir sicil verecek ve “Oku sicilini! Bugün kendi hesabını görmek için sen sana yetersin!” diyeceksin.⁴¹⁷

Sen çabalarımızı yolunda ve hayırlı kıl bizim. Boş işlerden yüz çevirelim, vaktimizi en hayırlı ve verimli şekilde değerlendirelim.

Sen bizi affetmez ve bize acımazsan çaresiz ve yapayalnız kalırız; çünkü senden gelecek her hayra muhtacız.

Sen kuluna şahdamarından daha yakın olansın.⁴¹⁸ Sen kulunun kalbi ile benliği arasında olansın.⁴¹⁹ Seninle kulun arasında mesafe yok ki birileri gelip oraya sızsın. Her türlü aracılığı reddederek ve kalpten gelen bir sevgi ile yalnız sana yönelerek yakarırım sana.

Duam da tövbem de doğrudan ve yalnız sanadır. Kimseleri sokmam seninle arama. Seninle olan bağım en mahremimdir benim. Kimsenin eli değsin, kimsenin gözü değsin, istemem; kimsenin sözü sızsın, istemem seninle benim arama.

Bilirim ki her yönelişimi gören ve her yakarışımı duyan sensin. Sen beni benden daha iyi bilensin.⁴²⁰

---

417. Ve biz, her bir insanın kaderini kendi çabasına bağlı kıldık. Nitekim kıyamet günü onun önüne (dünyada yapıp ettiği) her şeyi kayıtlı bulacağı bir sicil koyacak (ve diyeceğiz ki): Oku sicilini! Bugün kendi hesabını görmek için sen sana yetersin! (İsra Suresi 13-14)

418. Doğrusu insanı biz yarattık ve içinden geçenleri/nefsinin ona fısıldadıklarını biz biliriz. Zira biz insana şahdamarından daha yakınız. (Kaf Suresi 16)

419. ...Bilin ki Allah, kişi ile kalbi arasında girer. Sonunda hepiniz O'nun huzurunda toplanacaksınız. (Enfal Suresi 24)

420. Yaratan (yarattığını) bilmez mi hiç? Her şeyin içyüzünü, en ince ayrıntısıyla bilen O'dur. (Mülk Suresi 14)

Her işin, hayırlar ve bilgeliklerle doludur, aklımızın ve fitratımızın kabullenemeyeceği bir işin yoktur senin. İyilik ve güzelliğin kaynağı sensin. Her şeyi en iyi şekilde bilen-sin.

Dünyamızı da ahiretimizi de hayırlı ve güzel eyle bizim. Rızanı ve sevgini kazanmak olsun en büyük hedefimiz.

Rabbimiz! Bizi doğruya ileten sensin. Kalplerimizi bozulmaktan koruyacak olan da sensin. Katından gelecek her hayra muhtaç kulların olarak senin rahmetine talibiz. Çünkü bağıışı en çok olan sensin. Gelmesinde hiç şüphe olmayan o günde insanları huzuruna toplayacaksın. Çünkü sen vaadinden asla dönmezsin.⁴²¹

Hepimizin yaratılması ve tekrar diriltilmesi tek bir canlının yaratılıp diriltilmesi gibidir senin için. Yaratma kudretin tarifsiz ve eşsizdir senin.⁴²²

Sana ve yarattıklarına karşı görev ve sorumluluklarımızı bir an olsun unutmayalım. Anne babanın çocuğuna, çocuğun da anne babasına hiçbir fayda sağlayamayacağı o günün dehşetinden senin rahmet ve merhametine sığınalım.⁴²³

---

421. Rabbimiz! Bizi doğruya ilettikten sonra kalplerimizi eğriltme ve katından bize rahmet bağıışla. Gerçekten bağıışı en çok olan sensin, sen. Rabbimiz! Varlığında şüphe bulunmayan bir günde insanları mutlaka sen toplayacaksın. Gerçekten de Allah vaadinden dönmez. (Âli İmran Suresi 8-9)

422. Hepinizin yaratılması ve tekrar diriltilmesi, (O'nun için) bir tek can(ın yaratılması ve diriltilmesi) gibidir... (Lokman Suresi 28)

423. Ey İnsanlık! Rabbinize karşı sorumluluğunuzu hatırlayın! Dahası ne anne babanın çocuğuna ne de çocuğun anne babasına hiçbir fayda sağlamayacağı bir günün dehşetinden sakının!... (Lokman Suresi 33)

Diriliş gününde bizi utandırma. Çünkü o gün malın mülkün de evladın da bir faydası olamaz bize. Ancak selim bir kalp ile senin huzuruna gelenler müstesna.⁴²⁴

Rabbim! Beni, anne ve babama bağısladığın nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya yönelt ve merhametinle beni iyi kullarının arasına sok.⁴²⁵

Senin vaadin gerçektir ve hiç şüphesiz gerçekleşecektir. Bu dünya hayatının bizi ayartıp yoldan çıkarmasından ve aldaticıların bütün türlerinin bizi senin hakkında asılsız düşünceler ile aldatmasından sana sığınırız.⁴²⁶

Gelmesinde hiç şüphe olmayan o son saatin bilgisi sadece senin katındadır. Yağmuru yağdıran da rahimlerde olanı bilen de sensin. Oysa biz yarın ne kazanacağımızı da ne zaman hangi yerde, ne şekilde öleceğimizi de bilemeyiz. Şüphesiz her şeyi bilen ve her şeyden kusursuzca haberdar olan sensin.⁴²⁷

424. Ve beni herkesin diriltip kaldırılacağı o gün utandırma. O gün ne malın mülkün bir yararı olur ne de evladın. Ancak selim bir kalp ile Allah'ın huzuruna çıkanlar müstesna. (Şuara Suresi 87-89)

425. Rabbim! İç dünyamı öyle bir düzene sok ki, senin bana ve ana babama bahsettiğin nimetlere layıkıyla şükreden ve hep senin hoşnut olacağın güzel işler yapan biri olayım ve beni rahmetinle erdemli kullarının arasına kat! (Neml Suresi 19)

426. ...Unutmayın ki Allah'ın vaadi gerçekleşecektir: şu halde bu dünya hayatı sizi asla ayartmasın; dahası, aldaticının hiçbir türü sizi Allah (hakkındaki asılsız düşünceler) ile aldatmasın. (Lokman Suresi 33)

427. Şu da bir gerçektir ki, Son Saat'in bilgisi sadece Allah katındadır: Yağmuru yağdıran O'dur; rahimlerde yer tutanı O bilir, oysaki hiç kimse yarın ne kazanacağını bilmez. Dahası hiç kimse yarın hangi mekânda öleceğini bilemez. Şüphesiz Allah'tır her şeyi bilen, her şeyden haberdar olan. (Lokman Suresi 34)

Nihayet varlık bilgisinin son, en son sınırı sana aittir. Ve elbet ağlatan da sensin, güldüren de... Öldüren de sensin, hayat veren de...⁴²⁸

Sahip olduğumuz her şeyi emanet olarak bize veren sensin. Dilediği takdirde dilediği gibi emanetini bizden geri alacak olan da sensin.

Sen vermiş olduğun nimet ve imkânları en hayırlı ve güzel şekilde kullanmamızı, senin yolunda ihlas ve samimiyetle hayra ve barışa yönelik güzel işler yapmamızı nasip et bize.

Senin rızan için alınan her nefes insana bu dünyada da ahirette de kârdır. Seni unutarak alınan her nefes ise insana zarar ve ziyandır.

Gelmesinde hiç şüphe olmayan hesap gününde utandırma bizi ve sevdiklerimizi. Huzuruna gelmeden önce hayır ve iyiliklerle dolduralım karnemizi.

Beni yaratan ve bana hidayet veren sensin. Beni yediren ve içiren, hastalandığım zaman bana şifa veren de sensin. Beni öldürecek, sonra diriltecek olan da, hesap günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum da sensin.⁴²⁹

Şüphesiz sensin kuluna en güzel biçimde yeten. Hatta senden başka hiç kimse yoktur, tam olarak bize yetecek olan. Biz ise gaflete dalarız ve tatmini başka yerde ararız.

---

428. En nihayet (varlık bilgisinin) son, en son sınırı Rabbine aittir. Ve elbet ağlatan da O'dur, güldüren de O. Dahası elbette öldüren de O'dur, hayat veren de O. (Necm Suresi 42-44)

429. Şuara Suresi 78-82

Tüm yaşamımız boyunca hep bir şeylerin özlemine çeker dururuz. Çünkü gerçek anlamda bize yetecek olanın yalnız sen olduğunu unuturuz.

Oysa sensin bizi yoktan yaratan, türlü nimet ve imkânlarla donatan. Sensin gerçek anlamda bize dost, destekçi ve yakın olan. Sensin bizi koruyup kollayan.

Sensin her zorlukla beraber bir kolaylık kılan. Sensin üzerimize sabır yağdıran. Yalnız sensin, gerçek anlamda gönülden sevmeye değer olan.

Senden başka hiç kimseden korkmaz örneğin, sana gönülden bağlanan. Kimseye minnet etmez. Kimsenin hâkimiyetine girmez. Sahibinin bir tek sen olduğunu bilir. Senden başkasına kulluk etmez. Elinden gelenin en iyisini yaptıktan sonra hayırlısını yalnız senden ister.

Senin her an bizi görüp halimizden haberdar olduğunu bilmemiz kadar bize güven verecek bir şey yoktur hayatta. Rahmetin, merhametin, sevgin, ikramın ve halimizden her an haberdar olmandır, bizim için en büyük huzur ve güvence.

Ey Rabbimiz! Bazen haksızlığa uğrar da hakkımızı soramayız. Senin eşsiz adaletinin benzerini bu dünyada bulamayız. “Ben işimi Allah’a havale ediyorum. Şüphesiz Allah, kullarını çok iyi görendir”²⁴³⁰ demek olur, en sağlam dayanağımız.

---

430. Mümin Suresi 44

Elinden geleni en güzel ve içten bir şekilde yaptıktan sonra bunu söyleyebilmektir, en büyük huzur ve güvence. Çünkü halini, durumunu, işini Allah'a arz eden, hayırlısını O'na bırakan kul bilir; işi Allah'a kalanın her işi en güzel şekilde olur.

Nefsin arzularına göre bir sonuç çıkmadığında hayal kırıklığına uğramak değil, "Ben elimden geleni yaptım, hayırlısı buymuş" diyebilmek gerekir.

Sana içtenlikle yönelen herkesin rahmet ve muhabbet ile karşılık göreceğini biliriz. Gücümüzü senden alır ve kendimizi her türlü ümitsizliğe karşı muhafaza ederiz.

Hiç kimse senin gibi dost olamaz ve hiç kimse senin yardım ettiğin gibi yardım edemez bize.⁴³¹

Sen yardım edersen bize, artık yenemez bizi hiç kimse! Ama şayet sen terk edersen bizi, senden başka kimse yardım edemez bize.⁴³²

Ey Rabbimiz! Tüm arzumuz, gücümüz yettiğinde hayırlarda yarışmak ve düzeltmeye çalışmaktır. Başarımız ise yalnız sana bağlıdır. Çünkü yalnız sana dayanıyor ve yalnız sana yöneliyoruz.⁴³³

---

431. Nisa Suresi 45

432. Allah yardım ederse size, artık yenemez sizi hiç kimse; ama eğer siz terk ederse, ondan sonra kim yardım eder size? Şu halde inananlar, yalnızca Allah'a güvenip dayansınlar. (Âli İmran Suresi 160)

433. ...Tüm arzum, gücümün yettiğinde düzeltmeye çalışmaktan ibarettir. Başarım ise yalnızca Allah'a bağlıdır: sadece O'na dayanıp güvendim ve yalnızca O'na yöneldim. (Hud Suresi 88)

Biliyoruz ki gerçek anlamda inananlar sana sonsuz bir bağ ile bağlanıp güvenir, sen anıldığında onların kalpleri ürperir.⁴³⁴ Gerçek anlamda inanan kullarından kıl bizi. Rahmetin ve muhabbetin ile sevindir kalplerimizi.

Ey benim güzel Allahım! Senden başka her şeyi bana çare sandım. Senin için yaşamak varken hep başkaları için yaşadım. Bana yüklediğin sorumluluk bilincimi bırakıp, sırtımda dünyanın yükünü taşıdım.

Çoluk çocuk, eş dost derken zaman akıp gitti ömür sermayemden. Oysa her şeyden önce sendin öncelemem gereken.

Çünkü sana karşı sorumluluklarımdı, beni gerçek anlamda ayakta tutacak olan. Sonunda anladım, huzura eremeyecektim, beni kambur eden dünya yüklerinden kurtulmadan.

Sendin beni en iyi bilen; beni ben eden. Fırtınalı ve dalgalı hayat içinde sendin, sığınılacak en güvenli liman. Sendin, tüm nankörlüklerime rağmen bana kucak açan.

Sendin muhabbet ile seven, rahmet eden. Sendin, karanlıklardan aydınlığa çıkararak ve bana doğru yolu bulduran.

Bendim; bunca lütuf ve rahmetine rağmen senden yüz çeviren, aramıza mesafe koyan, seni unutan, seni yok sayan. Ve bendim kendi elimle kendimi dipsiz kuyulara atan.

---

434. Gerçek inananlar şu kimselerdir ki Allah hatırlatıldığı zaman kalpleri ürperir, kendilerine O'nun ayetleri okunduğu zaman imanları güçlenir ve daima Rab'lerine güvenirler. (Enfal Suresi 2)

Ben unutsam da seni, sen unutmadın beni. Ben yüz çevirsem de senden, sen yüz çevirmedin benden. Ben ümidimi kessem de bazen sen ümidini hiç kesmedin benden.

Hayatımın her anında bir tek sen vardın yanımda. Şimdi tüm benliğimle yöneliyorum sana. Sen beni affet, sen beni bağışla.

Biliyorum ki sen merhamet edenlerin en merhametlisisin. Merhamet etmeyi seversin. Ben gönülden bir tövbe ile sana yöneldim. Ben senden razı oldum. Sen de benden razı ol. Tut yüreğimden Allahım. Bir tek sana muhtacım!

Rabbimiz! Zorluklara karşı sabır yağdır üzerimize ve canımızı sana teslim olmuş Müslümanlar olarak al.⁴³⁵

Ey gökleri ve yeri yoktan yaratan, yarattığı her şey üzerinde mutlak hükümdar olan, rahmet ve merhametin benzersiz kaynağı ve sahibi! Bu dünyada da ahirette de yârim ve yardımcım yalnızca sensin! Canımı, varlığını sana adanmış biri olarak al ve beni erdemli kulların arasına kat.⁴³⁶

(Allah'ın) hükümlerlik makamına (layık bir) sorumluluk taşıyanlar ve O'na yakın olanlar; övgü ile Rab'lerinin sonsuz yüceliğini dile getirirler, O'na güvenirler ve iman eden (diğer) kimseler için bağışlanma dilerler: Rabbimiz! Sen her şeyi rahmet ve bilginle kuşatmışsın! Artık tövbe

---

435. ...Rabbimiz! Sabır yağdır üzerimize ve canımızı sana teslim olmuş Müslümanlar olarak al. (Araf Suresi 126)

436. ...(Ey) gökleri ve yeri yoktan var eden: Hem bu dünyada hem öte dünyada yârim, yardımcım sensin! Canımı, varlığını sana adanmış biri olarak al ve beni iyiler arasına kat! (Yusuf Suresi 101)

edip senin yoluna uyanları bağışla ve onları gözleri yuvalarından fırlatan dehşetli ateşin azabından koru!⁴³⁷

Rabbimiz! Onları ve onların atalarından, eşlerinden ve nesillerinden iyi ve dürüst olanları güzelliğin merkezi olan cennetlere yerleştir. Çünkü sen, evet sensin her işinde tek mükemmel olan, her hükmünde tam isabet kaydeden!⁴³⁸

Ve onları tüm kötülüklerden koru! Ki sen o gün birini kötü duruma düşmekten korursan, bu ona rahmet ettiğin anlamına gelir. Bu, evet, en büyük başarı işte budur.⁴³⁹

Âmin! El hamdu lillahi Rabbil âlemin. Er rahmanir rahim.⁴⁴⁰

---

437. Mümin Suresi 7

438. Mümin Suresi 8

439. Mümin Suresi 9

440. Tüm övgüler, âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. O özünde rahmet sahibi, işinde rahmet sahibidir. (Fatıha Suresi 2-3)